

ข้อมูลรายสินค้าเกษตร (ยางพารา)

จังหวัดบุรีรัมย์ ประจำปี พ.ศ.๒๕๖๗

โดย

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดบุรีรัมย์

คำนำ

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดบุรีรัมย์ ได้จัดทำฐานข้อมูลเพื่อการวางแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์รายสินค้าของจังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อเสนอต่อกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในการวางแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์รายสินค้าที่สำคัญของประเทศ ซึ่งข้อมูลต่างๆ เหล่านี้ คาดว่าจะเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดเขตเกษตรเศรษฐกิจในสินค้าเกษตรที่สำคัญ ตลอดจนนำไปสู่การขับเคลื่อน และพัฒนาสินค้าเกษตรให้เป็นที่ยอมรับในตลาดโลก

การจัดทำฐานข้อมูลเพื่อการวางแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์รายสินค้าของจังหวัดบุรีรัมย์ ปี ๒๕๖๗ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความอนุเคราะห์จากส่วนราชการรัฐวิสาหกิจ สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในจังหวัดบุรีรัมย์ ที่ให้การสนับสนุนข้อมูลด้านการเกษตรที่เกี่ยวข้อง ทำให้การดำเนินการจัดทำฐานข้อมูลสินค้าเกษตร (รายสินค้าบางพารา) สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี หากมีข้อผิดพลาดและคำแนะนำประการใด คณะผู้จัดทำยินดีน้อมรับเพื่อจะได้นำไปปรับปรุง แก้ไข ให้ดียิ่งขึ้นในการดำเนินการครั้งต่อไป

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดบุรีรัมย์

สิงหาคม ๒๕๖๗

สารบัญ

หน้า

ส่วนที่ ๑

ข้อมูลทั่วไปด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัดบุรีรัมย์

๑. ข้อมูลทั่วไปของจังหวัด	๓
๑.๑ ข้อมูลด้านกายภาพของจังหวัด	๓
๑.๒ ข้อมูลด้านการปกครองของจังหวัด	๑๒
๑.๓ ข้อมูลด้านสังคมและวัฒนธรรม	๑๕
๑.๔ ข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค	๑๗
๑.๕ ข้อมูลด้านเศรษฐกิจของจังหวัด	๒๐
๑.๖ ข้อมูลด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง	๓๑
๒. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด	๓๔
๒.๑ คริวเรือนเกษตรกรและแรงงานภาคเกษตร	๓๔
๒.๒ การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร	๓๕
๒.๓ แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร	๔๔
๒.๔ ข้อมูลสินค้าเกษตร	๔๗
๒.๕ สถาบันเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร	๕๒
๒.๖ ข้อมูลจำนวนอาสาสมัครเกษตรกรของจังหวัด	๕๓
๒.๗ จำนวนราษฎรชาวบ้านของจังหวัดภายใต้โครงการเกษตรตามแนว	๕๔
ทฤษฎีใหม่ โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	
๒.๘ ข้อมูลด้านการเกษตรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง	๕๔
๓. ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ศักยภาพจังหวัดบุรีรัมย์ (SWOT Analysis)	๕๘
๔. วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นยุทธศาสตร์ จังหวัดบุรีรัมย์	๕๙
๕. Positioning จังหวัดบุรีรัมย์	๖๖

ส่วนที่ ๒

ข้อมูลด้านยางพาราจังหวัดบุรีรัมย์ ปี ๒๕๖๗

๑. ประวัติยางพารา	๖๗
๒. คุณลักษณะยางพารา	๖๘
๓. การปลูกยางพารา	๖๙
๔. แหล่งจำหน่ายผลผลิตจากยางพารา	๘๒
๕. ตารางสรุปจำนวนเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนกับการยางแห่งประเทศไทยจังหวัดบุรีรัมย์	๘๓

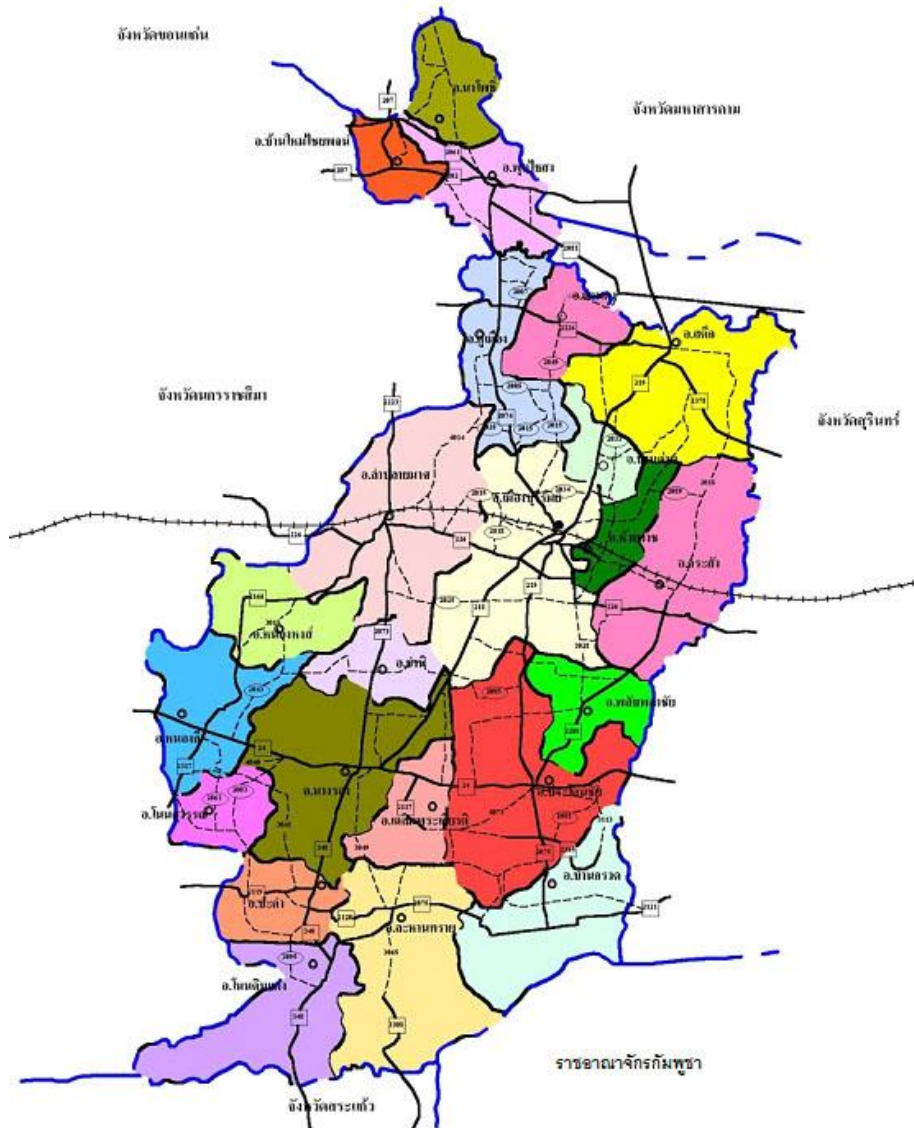
ส่วนที่ ๑

ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญจังหวัดบุรีรัมย์

๑. ข้อมูลทั่วไปของจังหวัด

๑.๑ ข้อมูลด้านกายภาพของจังหวัด

๑.๑.๑ ลักษณะทางภูมิศาสตร์

๑) ที่ตั้งขนาดพื้นที่

จังหวัดบุรีรัมย์ตั้งอยู่ทางตอนใต้ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระหว่างเส้นรุ้งที่ ๑๔ องศา ๑๕ ลิปดาเหนือ กับ ๑๕ องศา ๔๕ ลิปดาเหนือ เส้นแวงที่ ๑๐๒ องศา ๓๐ ลิปดาตะวันออก กับ ๑๐๓ องศา ๔๕ ลิปดาตะวันออก อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร โดยทางรถยนต์ประมาณ ๓๘๕ กิโลเมตร ทางรถไฟประมาณ ๓๗๖ กิโลเมตร

๒) อาณาเขต

ทิศเหนือ ติดต่อกับจังหวัดขอนแก่น จังหวัดมหาสารคาม จังหวัดสุรินทร์

ทิศตะวันออก ติดต่อกับจังหวัดสุรินทร์

ทิศใต้ ติดต่อกับจังหวัดสระแก้ว และราชอาณาจักรกัมพูชา

ทิศตะวันตก ติดต่อกับจังหวัดนครราชสีมา

๓) สภาพพื้นที่

จังหวัดบุรีรัมย์มีเนื้อที่รวมทั้งสิ้น ๑๐,๓๙๓.๙๔๕ ตารางกิโลเมตร หรือ ๖,๔๕๑,๑๗๘.๑๒๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖.๑๑ ของพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และคิดเป็นร้อยละ ๒.๐๑ ของพื้นที่ประเทศไทย

- พรหมแดน

จังหวัดบุรีรัมย์ มีพรหมแดนโดยรอบยาวประมาณ ๖๓๘ กิโลเมตร เป็นพรหมแดนที่เป็นธรรมชาติทั้งสิ้น คือ ใช้แนวสันเขาแบ่งยาวประมาณ ๑๗๐ กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๘๙ พรหมแดนที่เป็นลำน้ำยาวประมาณ ๓๖๓ กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๑๕ และใช้เส้นแนวตรงในที่ราบเป็นแนวพรหมแดนอีก ๑๕๐ กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๙๖

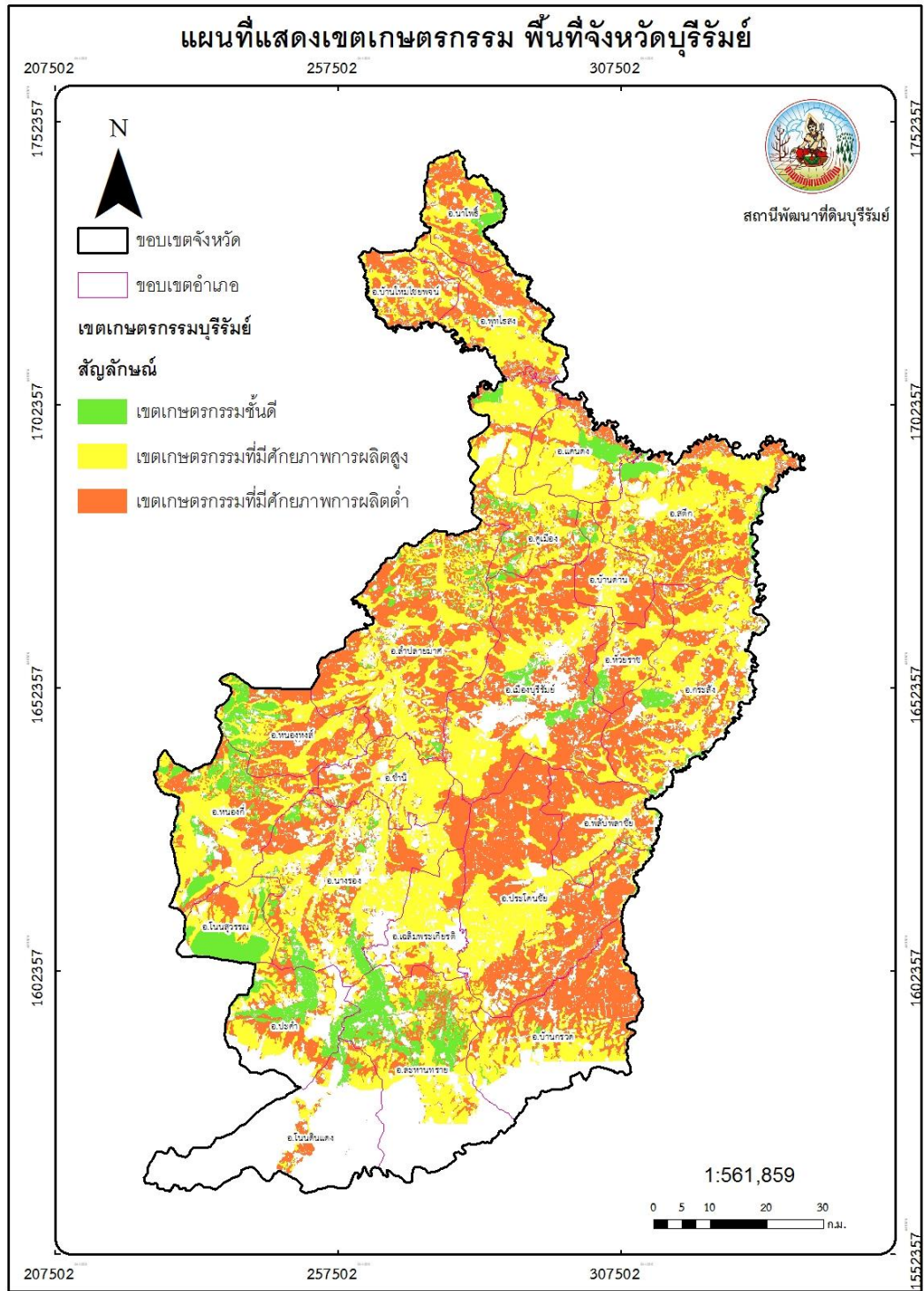
- รูปร่าง

รูปร่างของจังหวัดบุรีรัมย์ มีความยาวมากกว่าความกว้าง กล่าวคือ วัดความยาวของจังหวัดจากแผนที่ภูมิศาสตร์ อัตราส่วน ๑ : ๒๕๐,๐๐๐ ของกรมแผนที่ทหารได้ประมาณ ๑๘๒ กิโลเมตร ส่วนความกว้างวัดได้ประมาณ ๙๐ กิโลเมตร ในทางภูมิศาสตร์การเมืองได้วิเคราะห์รูปร่างที่ดีของพื้นที่ไว้ว่า จะต้องมีความยาวและความกว้างเท่ากันหรือ ยาว : กว้าง เท่ากับ ๑ ซึ่งรูปร่างของพื้นที่ดังกล่าวอาจเกือบกลม หรือเป็นสี่เหลี่ยมจัตุรัส เมื่อพิจารณารูปร่างของจังหวัดบุรีรัมย์แล้วจะมีรูปร่างคล้ายเต๋า มีหัวอยู่ทางตอนบนและลำตัวอยู่ทางตอนกลางและตอนใต้ ถ้าคิดตามสัดส่วนความยาวต่อความกว้างแล้ว จะมีค่าประมาณ ๒.๐๒ ซึ่งเป็นรูปร่างที่ไม่ดี คือไม่กะทัดรัด เพราะจะมีรูปร่างยาวรีในตอนบนแล้วแผ่กว้างทางตอนกลางและตอนใต้ จึงทำให้เกิดข้อเสียในด้านต่างๆ การสื่อสารโทรคมนาคมไม่สะดวก ยากแก่การพัฒนา เสียค่าใช้จ่ายในการพัฒนาสูง ตลอดจนการดูแลของเจ้าหน้าที่ไม่ทั่วถึง

(ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดบุรีรัมย์)

๔) ลักษณะดิน

ลักษณะดินโดยทั่วไปเป็นดินร่วนปนทรายถึงทรายจัด มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำและง่ายต่อการชะล้างพังทลาย โดยการแบ่งเขตเกษตรกรรมออกเป็นดังนี้

- ๑) เขตเกษตรกรรมชั้นดี ส่วนใหญ่จะอยู่ทางทิศใต้ของจังหวัด มีพื้นที่ ๔๒๒,๓๕๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘.๗๘ ของพื้นที่เกษตรกรรม
- ๒) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง จะกระจายอยู่ทั่วทั้งจังหวัด มีพื้นที่ ๒,๒๐๑,๙๕๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๘๑ ของพื้นที่เกษตรกรรม
- ๓) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ จะกระจายอยู่ทั่วทั้งจังหวัด มีพื้นที่ ๒,๑๘๘,๓๗๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๓๙ ของพื้นที่เกษตรกรรม

คำอธิบายเขตเกษตรกรรม

เขตเกษตรกรรมชั้นดี

- ไม่พบดินที่เป็นอุปสรรคต่อการเพาะปลูกหรือเจริญเติบโตของพืช เช่น ดินทรายจัด ดินตื้น ดินเปรี้ยว ดินเค็ม ดินดาน เป็นต้น

- มีการพัฒนาสร้างโครงสร้างพื้นฐานด้านเกษตรกรรม เช่น ระบบชลประทานประเภทต่าง ๆ โครงการจัดรูปที่ดิน เป็นต้น

- เป็นพื้นที่ที่มีระดับเหมาะสมของที่ดินสูง (S๑) หรือปานกลาง (S๒) ของพืชเศรษฐกิจหลัก ๑๓ ชนิดพืช ตาม Agri-Map (ชนิดใดชนิดหนึ่ง)

- เป็นพื้นที่ที่ได้รับการประกาศเป็นแหล่งผลิตพืชที่มีสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ของยุโรป

เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง

- ไม่พบดินที่เป็นอุปสรรคต่อการเพาะปลูกหรือเจริญเติบโตของพืช เช่น ดินทรายจัด ดินตื้น ดินเปรี้ยว ดินเค็ม ดินดาน เป็นต้น

- ไม่มีการพัฒนาสร้างโครงสร้างพื้นฐานด้านเกษตรกรรม เช่น ระบบชลประทานประเภทต่าง ๆ โครงการจัดรูปที่ดิน เป็นต้น

- เป็นพื้นที่ที่มีระดับเหมาะสมของที่ดินสูง (S๑) หรือปานกลาง (S๒) ของพืชเศรษฐกิจหลัก ๑๓ ชนิดพืช ตาม Agri-Map (ชนิดใดชนิดหนึ่ง)

เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ

- พบดินที่เป็นอุปสรรคต่อการเพาะปลูกพืช เช่น ดินทรายจัด ดินตื้น ดินเปรี้ยว ดินเค็ม ดินดาน เป็นต้น

- ไม่มีการพัฒนาสร้างโครงสร้างพื้นฐานด้านเกษตรกรรม เช่น ระบบชลประทานประเภทต่าง ๆ โครงการจัดรูปที่ดิน เป็นต้น

- เป็นพื้นที่ที่มีระดับเหมาะสมของที่ดินเล็กน้อย (S๓) หรือ ไม่เหมาะสม (N) ของพืชเศรษฐกิจหลัก ๑๓ ชนิดพืช ตาม Agri-Map (ชนิดใดชนิดหนึ่ง)

ที่มา : สถาบันพัฒนาที่ดินบุรีรัมย์

๑.๑.๒ ลักษณะภูมิอากาศ

๑) ฤดูกาล มีสภาพอากาศจัดอยู่ภายในเขตภูมิอากาศแบบทุ่งหญ้าเมืองร้อน (Tropical Savanna Climate : Aw) หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า เขตภูมิอากาศแบบสวันนา (Savanna Climate) ซึ่งเป็นลักษณะอากาศที่มีฤดูแล้งสลับฤดูฝนอย่างเด่นชัด คือ

- ฤดูฝน (Rain Season) เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม ซึ่งได้รับอิทธิพล จากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดนำความชื้นจากทะเลอันดามัน และอ่าวไทยเข้ามาปกคลุม และมีอิทธิพล ของร่องความกดอากาศต่ำหรือร่องมรสุม (International Tropical Convergence Zone : ITCZ or Monsoon Trough) พาดผ่าน ทำให้เริ่มมีฝนตกชุกตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมเป็นต้นไปจนถึงกลางเดือนมิถุนายน หลังจากนั้นไปจนถึงกลางเดือนกรกฎาคมฝนจะลดน้อยลงมากบางวันอาจไม่มีฝนตกเลย เรียกระยะนี้ว่าระยะฝนทิ้งช่วง (Dry Spell) เนื่องจากร่องความกดอากาศต่ำหรือร่องมรสุมได้เคลื่อนตัวขึ้นไปพาดผ่านตอนบนของประเทศลาว ประเทศเวียดนาม และประเทศจีนตอนใต้ สำหรับในช่วงเดือนสิงหาคมและกันยายนฝนจะ

กลับมาตกชุกอีกครั้งหนึ่งเนื่องจากร่องความกดอากาศต่ำหรือร่องมรสุมได้เคลื่อนตัวลงมาพาดผ่านภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ในฤดูนี้มักมีพายุหมุนเขตร้อนเคลื่อนตัวจากทะเลจีนใต้เข้ามามีอิทธิพลต่อภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เฉลี่ยปีละ ๑-๓ ลูกจากสถิติภูมิอากาศจังหวัดบุรีรัมย์ของกรมอุตุนิยมวิทยา พบว่า ฝนตกชุกมากที่สุดคือเดือนกันยายนวัดปริมาณฝนรวมเฉลี่ยได้ ๒๔๕.๔ มิลลิเมตร รองลงมาคือเดือนสิงหาคม โดยวัดปริมาณฝนรวมเฉลี่ยได้ ๑๗๘.๐ มิลลิเมตร ปริมาณฝนรวมเฉลี่ยทั้งปี เท่ากับ ๑,๑๙๙.๒ มิลลิเมตร

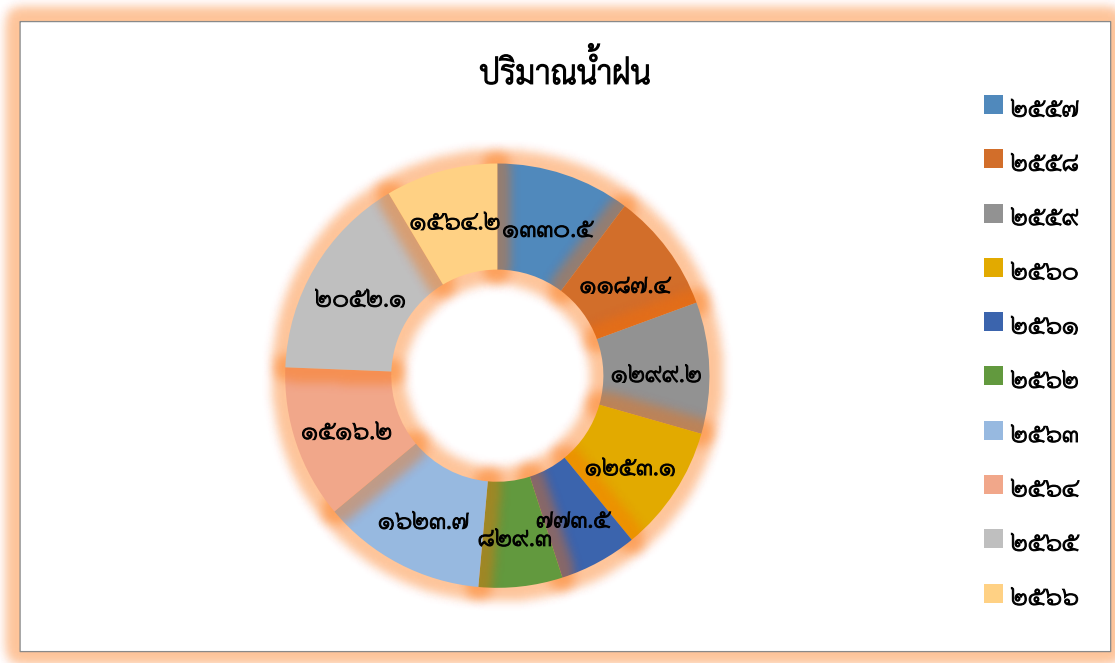
- ฤดูหนาว (Winter Season) เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ในฤดูนี้จังหวัดบุรีรัมย์ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งเป็นลมที่พัดออกจากความกดอากาศสูงหรือมวลอากาศเย็นจากประเทศจีน มีลักษณะอากาศเย็นและแห้ง ความกดอากาศสูงหรือมวลอากาศเย็นจะแผ่ปกคลุมตลอดฤดู อุณหภูมิจะลดต่ำลงทำให้มีอากาศหนาวเย็นโดยทั่วไปขึ้นอยู่กับกำลังและขนาดของมวลอากาศเย็นนั้น จากสถิติภูมิอากาศของกรมอุตุนิยมวิทยา พบว่า อากาศหนาวเย็นที่สุดอยู่ในช่วงเดือนธันวาคมถึงมกราคม วัดอุณหภูมิต่ำที่สุดได้ ๑๓.๔°ซ และ ๑๓.๐°ซ ตามลำดับ อุณหภูมิต่ำที่สุดที่วัดได้เท่ากับ ๗.๘°ซ ในเดือนธันวาคม ในฤดูนี้มักประสบปัญหาภัยแล้งเนื่องจากมีฝนลดน้อยลงอย่างมากจนถึงระดับไม่มีฝนตกในฤดูนี้อาจมีคลื่นกระแสลมตะวันตกเคลื่อนตัวมาจากประเทศพม่าผ่านภาคเหนือของประเทศไทยเข้ามามีอิทธิพลต่อภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้ ซึ่งอาจทำให้มีฝนฟ้าคะนองเกิดขึ้นได้ แต่ปริมาณฝนจะไม่มากนัก

- ฤดูร้อน (Summer Season) เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ลมที่พัดปกคลุมในฤดูนี้ส่วนใหญ่เป็นลมใต้และลมตะวันตก และมักจะมีหย่อมความกดอากาศต่ำเนื่องจากความร้อน (Heat Low) ปกคลุมตลอดฤดู ทำให้มีอากาศร้อนโดยทั่วไป บางวันมีอากาศร้อนจัดสามารถวัดอุณหภูมิได้สูงถึง ๔๑°ซ ขึ้นไป จากสถิติภูมิอากาศของกรมอุตุนิยมวิทยาของจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่าเดือนเมษายนเป็นเดือนที่มีอากาศร้อนมากที่สุด อุณหภูมิสูงที่สุดที่เคยวัดได้ ๔๑.๘°ซ ค่าเฉลี่ยที่ ๔๑.๘°ซ ในฤดูนี้จะมีบางช่วงที่มีมวลอากาศเย็นจากประเทศจีนแผ่ลงมาจะเกิดการปะทะกับมวลอากาศร้อนที่ปกคลุมอยู่ก่อนแล้ว ทำให้เกิดพายุฝนฟ้าคะนอง ลมกระโชกแรง บางครั้งมีลูกเห็บตกเกิดขึ้นด้วย เราเรียกพายุชนิดนี้ว่า พายุฤดูร้อน (Summer Storm) ฝนที่ตกลงมาในฤดูนี้ยังมีปริมาณน้อยมักไม่เพียงพอต่อการเพาะปลูก

๒) ปริมาณน้ำฝน (ข้อมูลย้อนหลัง ๑๐ ปี)

กราฟแสดง ปริมาณน้ำฝน ปี พ.ศ.๒๕๕๗ - ๒๕๖๖

ตารางที่ ๑ ปริมาณน้ำฝน ปี ๒๕๕๗ - ๒๕๖๖

ปี	ปริมาณน้ำฝน (มม.)
๒๕๕๗	๑,๓๓๐.๕๐
๒๕๕๘	๑,๑๘๗.๔๐
๒๕๕๙	๑,๒๙๙.๒๐
๒๕๖๐	๑,๒๕๓.๑๐
๒๕๖๑	๗๗๓.๕๐
๒๕๖๒	๘๒๙.๓๐
๒๕๖๓	๑,๖๒๓.๗๐
๒๕๖๔	๑,๕๖๔.๒๐
๒๕๖๕	๒,๐๕๒.๑๐
๒๕๖๖	๑,๑๑๐.๓๐

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยาอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

๓) อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์ (ข้อมูลย้อนหลัง ๑๐ ปี)

ตารางที่ ๒ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์สูงสุด - ต่ำสุด ปี ๒๕๕๕ - ๒๕๖๔

ปี	อุณหภูมิ (°C)			ความชื้นสัมพัทธ์ (%)		
	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ยทั้งปี	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ยทั้งปี
๒๕๕๗	๓๖.๓๙	๑๙.๘๕	๒๗.๑๗	๙๘.๐๐	๔๑.๕๘	๗๕.๙๗
๒๕๕๘	๓๗.๒๖	๑๙.๘๙	๒๗.๖๓	๙๘.๖๗	๓๙.๐๐	๗๔.๙๔
๒๕๕๙	๓๗.๑๗	๑๙.๐๐	๒๗.๘๐	๙๗.๙๒	๓๙.๗๕	๗๔.๑๖
๒๕๖๐	๓๖.๑๑	๑๘.๘๓	๒๗.๐๗	๙๘.๐๘	๔๐.๕๘	๗๖.๗๐
๒๕๖๑	๓๖.๗๓	๑๙.๑๘	๒๗.๒๔	๙๗.๙๒	๓๘.๑๗	๗๔.๗๕
๒๕๖๒	๓๗.๕๙	๒๐.๒๐	๒๘.๐๘	๙๗.๓๕	๓๕.๕๘	๖๙.๙๐
๒๕๖๓	๓๗.๓๒	๒๐.๖๓	๒๗.๔๙	๙๘.๐๘	๕๑.๕๓	๗๓.๖๖
๒๕๖๔	๓๖.๕๘	๑๙.๗๓	๒๖.๘๕	๙๙.๕๘	๕๔.๓๗	๗๗.๑๖
๒๕๖๕	๓๕.๔๖	๑๘.๕๖	๒๖.๖๗	๙๙.๕๐	๔๓.๒๕	๗๙.๑๑
๒๕๖๖	๓๗.๐๐	๒๐.๑๔	๒๗.๖๘	๙๙.๘๓	๔๓.๐๐	๗๕.๗๐

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยาอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

๑.๑.๓ แหล่งน้ำธรรมชาติ

ในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ มีลำน้ำที่สำคัญซึ่งเป็นแหล่งน้ำที่มีการใช้ประโยชน์ทั้งเพื่อการอุปโภคบริโภค เพื่อการเกษตร และการใช้ประโยชน์ด้านอื่นๆ หลายสาย ได้แก่

๑) ลำจักราช มีลำน้ำสายหลักคือลำจักราช ซึ่งเกิดจากห้วยสาระเพชร และห้วยจักราชในอำเภอนางรองบุรีรัมย์ จังหวัดนครราชสีมา สภาพทั่วไปลำจักราชจะมีน้ำไหลตลอดลำน้ำ เฉพาะช่วงฤดูฝน มีพื้นที่ลุ่มน้ำ ประมาณ ๑,๓๘๘ ตร.กม. หรือ ๘๖๗,๕๐๐ ไร่ โดยจะไหลผ่านอำเภอนางรอง และอำเภอนางรองบุรีรัมย์ และอำเภोजักราช จังหวัดนครราชสีมา แล้วไหลรวมบรรจบกับแม่น้ำมูลที่อำเภอนางรอง จังหวัดนครราชสีมา

๒) ลำนางรอง มีต้นกำเนิดอยู่บริเวณเทือกเขาสนกำแพงในแนวรอยต่อจังหวัดบุรีรัมย์กับจังหวัดสระแก้ว ไหลผ่านอำเภอนางรองบุรีรัมย์ ทั้งนี้กรมชลประทานได้สร้างเขื่อนเก็บกักน้ำขนาดใหญ่ไว้ในบริเวณบ้านป่าไม้สทกรณ์ อำเภอนางรองบุรีรัมย์ ได้แก่ เขื่อนลำนางรอง แล้วปล่อยน้ำจากเขื่อนลงสู่ลำนางรองเดิม ผ่านบ้านโคกใหม่ ตำบลสำโรงใหม่ อำเภอละหานทราย ไปบรรจบกับลำจังหัน ในเขตอำเภอปะคำ ไหลคดเคี้ยวเข้าสู่อำเภอนางรอง ที่เป็นช่วงต่อระหว่างสามอำเภอ คือ อำเภอปะคำ อำเภอนางรอง และอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ และมีลำธารเล็กๆ หลายสาย จากภูเขาอังคาร มารวมลงสู่ลำนางรอง และไหลบรรจบลงที่ลำปลายมาศ ทั้งนี้ โดยภาพรวม ลำนางรองมีความยาว ประมาณ ๑๑๕ กม. ครอบคลุมพื้นที่ ๑,๒๙๙.๙๔ ตร.กม.

๓) ลำปะเทีย มีต้นน้ำเกิดจากเทือกเขาพนมดงรักบริเวณพรมแดนไทย-กัมพูชา ประชาธิปไตย โดยเป็นลำธารเล็กๆ ไหลลงมารวมกัน ณ บริเวณบ้านไผ่ทรวนผล ตำบลตาจาง อำเภอละหานทราย กรมชลประทานได้สร้างเขื่อนลำปะเทียเก็บกักน้ำไว้การใช้สอยโดยชุมชน เส้นทางไหลของลำปะเทียจะไหลผ่านท้องที่อำเภอละหานทราย อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ นอกจากนี้ ยังมีคลองตาพรหม และคลอง

ลาดกล้วย ซึ่งไหลจากภูเขาอังคารลงมาสมทบ จากนั้นลำปะเทียใต้ไหลผ่าน อำเภอนางรอง และอำเภอขานี จังหวัดบุรีรัมย์ แล้วจึงไหลลงบรรจบกับลำนางรองที่บ้านโคกสะอาด อำเภอขานี โดยรวมแล้วลำปะเทียมีความยาว ประมาณ ๙๐ กม.

๔) ลำปลายมาศ มีต้นกำเนิดจากเทือกเขาสันกำแพงในพื้นที่อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา ไหลผ่านอำเภอปะคำ จังหวัดบุรีรัมย์ ในช่วงที่ไหลผ่านจังหวัดบุรีรัมย์ จะมีลำธารเล็กๆ เกิดจากเนินเขาเตี้ยๆ ไหลมาบรรจบกับลำปลายมาศ ทำให้ในช่วงฤดูฝนลำปลายมาศ มีปริมาณน้ำมาก และเกิดน้ำท่วมฉับพลันในช่วงระยะเวลาสั้นๆ จากนั้นลำปลายมาศจะไหลผ่านบ้านหนองหว้าทางทิศตะวันตกของอำเภอนางรอง และไหลไปลงยังบ้านโคกมกดัน อำเภอหนองกี่ ซึ่งเป็นจุดที่ลำไทรโยง ไหลลงบรรจบกับลำปลายมาศ ทำให้ลำปลายมาศช่วงนี้มีปริมาณน้ำมาก ในฤดูฝนจึงเกิดน้ำท่วมสองฝั่ง ลำน้ำนี้จะไหลคดเคี้ยวผ่านอำเภอนางรอง อำเภอขานี ผ่านบ้านยาง อำเภอลำปลายมาศ ซึ่งเป็นช่วงที่ลำน้ำอีกสองสายคือ ลำนางรอง และลำปะเทีย ไหลมาบรรจบกับลำปลายมาศ ทำให้ลำปลายมาศมีขนาดใหญ่ขึ้นน้ำเอ่อล้นฝั่งทุกปี แต่ในฤดูแล้งน้ำลด ลำปลายมาศจะขาดน้ำเป็นช่วงๆ และลำปลายมาศจะไปบรรจบแม่น้ำมูลที่อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา มีพื้นที่ลุ่มน้ำประมาณ ๓,๙๔๑ ตร.กม. มีปริมาณน้ำท่าตามธรรมชาติ เฉลี่ย ๔๕๗ ล้าน ลบ.ม. ต่อปี ลำปลายมาศมีความยาวโดยรวม ประมาณ ๒๑๐ กม.

๕) แม่น้ำมูล (ลำน้ำมูลส่วนที่ ๒) มีต้นกำเนิดของแม่น้ำนี้เกิดจากเทือกเขาสันกำแพง ระหว่างเขาวง เขาละมั่ง และเขาใหญ่ จังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดนครราชสีมา ไหลผ่านอำเภอบึงสามพัน อำเภอสูงเนิน อำเภอเฉลิมพระเกียรติ อำเภอพิมาย และอำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา ไหลเข้าไปในเขตจังหวัดบุรีรัมย์ ในท้องที่อำเภอพุทไธสง อำเภอคูเมือง อำเภอแคนดง และอำเภอสตึก แล้วไหลผ่านอำเภอชุมพลบุรี อำเภอท่าตูม อำเภอรัตนบุรี ในเขตจังหวัดสุรินทร์ หลังจากนั้นไหลผ่านจังหวัดศรีสะเกษ และจังหวัดอุบลราชธานี ลงสู่แม่น้ำโขงที่อำเภอโขงเจียม มีความยาวประมาณ ๖๔๐ กิโลเมตร แม่น้ำมูล ช่วงที่อยู่ในเขตจังหวัดบุรีรัมย์ เป็นลำน้ำมูลส่วนที่ ๒ ซึ่งแบ่งเขตระหว่าง อำเภอคูเมือง กับอำเภอพุทไธสง และแบ่งเขตอำเภอแคนดง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ กับอำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์

๖) ห้วยแอก มีต้นน้ำเกิดจากบริเวณตอนเหนืออำเภอพล จังหวัดขอนแก่น ซึ่งเป็นลำธารเล็กๆ หลายสายไหลมารวมกันทางทิศใต้ ที่บริเวณหมู่บ้านตลาดแบ้ อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ แล้วไหลไปสมทบกับแม่น้ำมูลที่บ้านหนองเรือ ตำบลหายโศก อำเภอพุทไธสง

๗) ลำสะเทต มีต้นกำเนิดจากที่ราบสูงสันปันน้ำระหว่างลุ่มน้ำมูลและลุ่มน้ำชี และอีกส่วนหนึ่งจากต้นน้ำที่ห้วยปราสาทในเขตอำเภอกง และอำเภอขามสะแกแสง จังหวัดนครราชสีมา นอกจากนี้ ยังประกอบด้วยลำสาขาได้แก่ ลำห้วยตะกั่ว ไหลลงลำสะเทต แล้วลำสะเทต ไหลลงสู่แม่น้ำมูลที่อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์ มีพื้นที่ลุ่มน้ำประมาณ ๓,๑๙๒ ตร.กม. มีปริมาณน้ำท่าตามธรรมชาติ ประมาณปีละ ๓๘๕ ล้าน ลบ.ม. โดยรวม ลำสะเทตมีความยาวทั้งสิ้น ประมาณ ๑๔๕ กิโลเมตร

๘) ลำพังชู มีต้นน้ำเกิดจากที่สูงจากธารน้ำหลายสายในท้องที่อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น และท้องที่อำเภอนาโพธิ์ จังหวัดบุรีรัมย์ กลายเป็นลำพังชู ไหลผ่าน บ้านแดงใหญ่ บ้านท่างาม อำเภอพุทไธสง และเป็นเส้นแบ่งเขตระหว่างอำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์กับอำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม จากนั้นไหลไปรวมกับแม่น้ำมูลที่บ้านยางนกฮูก ตำบลบ้านยาง อำเภอพุทไธสง ลำพังชู มีความยาวประมาณ ๕๓ กิโลเมตร

๙) ห้วยตะโคง มีต้นน้ำเกิดจากเนินเขากระโดง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ และมีลำห้วยหลายสาย อาทิ ห้วยจรเข้มาก ห้วยตลาด ห้วยกระโดง ห้วยราช ห้วยยาง ได้ไหลลงมาบรรจบกันเกิดเป็นห้วยตะโคง แล้วไหลไปทางทิศเหนือของจังหวัดบุรีรัมย์ ผ่านบ้านสวยสอ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ บ้านตะโคง บ้านด่าน บ้านปลัดปึก อำเภอบ้านด่าน สู่เขตอำเภอสตึก และไหลลงแม่น้ำมูล ห้วยตะโคงมีความยาวประมาณ ๕๖ กิโลเมตร

๑๐) ลำชี เป็นลำน้ำสาขาของแม่น้ำมูล ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ฝั่งตะวันออกของจังหวัด ได้แก่ พื้นที่อำเภอสตึกบางส่วน อำเภอกระสัง อำเภอประโคนชัย อำเภอพลับพลาชัย อำเภอบ้านกรวด อำเภอเมืองบุรีรัมย์บางส่วน และอำเภอห้วยราชบางส่วน มีพื้นที่ลุ่มน้ำประมาณ ๒,๘๒๒ ตารางกิโลเมตร แบ่งย่อยออกเป็น ๒ ส่วน คือ

(๑) ลุ่มน้ำลำชี ตอนบน มีต้นน้ำเกิดจากเทือกเขาพนมดงรัก ไหลผ่าน บ้านหนองแวง อำเภอละหานทราย และทางตอนใต้ของอำเภอบ้านกรวด ลำชีในช่วงนี้ มีลำธารเล็กๆ คือ ห้วยเสว ห้วยตะแบก ในท้องที่จังหวัดบุรีรัมย์ และห้วยเสง ในท้องที่จังหวัดสุรินทร์ ไหลมาสมทบกัน

(๒) ลุ่มน้ำลำชี ตอนล่าง ได้แก่ลำชีในช่วงที่ไหลผ่าน อำเภอประโคนชัย มีห้วยสายตะกู ห้วยโถงเหียบ ไหลมาสมทบ และยังมีลำน้ำสาขาพื้นที่ในเขตอำเภอกระสัง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ บางส่วน และอำเภอห้วยราชบางส่วน มีลำน้ำที่สำคัญ คือ ลำห้วยลึก ลำห้วยกระเบื้อง ลำชีน้อยที่เป็นต้นน้ำของลำชี โดยลำน้ำดังกล่าวไหลลงลำชี แล้วลำชีไหลไปบรรจบกับแม่น้ำมูลที่อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ ต่อไป ที่มา : โครงการชลประทานบุรีรัมย์, ๒๕๕๘; สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดนครราชสีมา

๑.๑.๔ ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ

๑) ป่าไม้

จังหวัดบุรีรัมย์มีพื้นที่ทั้งหมด ๖,๔๕๑,๑๗๘ ไร่ เป็นพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ๑,๗๕๐,๐๗๐ ไร่ หรือร้อยละ ๒๗.๑๓ ของพื้นที่จังหวัด มีป่าสงวนแห่งชาติ ๒๒ แห่ง อุทยานแห่งชาติ ๑ แห่ง คือ อุทยานแห่งชาติตาพระยา วนอุทยาน ๑ แห่ง วนอุทยานเขากระโดง ส่วนใหญ่พื้นที่ป่าไม้มีอยู่ในเขตอำเภอโนนดินแดง ละหานทราย บ้านกรวด ประโคนชัย นางรอง คูเมือง ไม้เศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ไม้ยาง ไม้มะค่า ไม้แดง ไม้ตะเคียน ไม้เต็ง มีสภาพเป็นป่าโปร่ง หรือป่าโคก มีพื้นที่ป่าอุดมสมบูรณ์ประมาณ ๕ - ๖ % ของพื้นที่ทั้งจังหวัด

๒) หิน

บุรีรัมย์มีภูเขาไฟที่ดับแล้ว ๕ ลูก บริเวณรอบๆ ภูเขาไฟ ยังอุดมไปด้วยหินบะซอลต์ที่มีคุณภาพดี แข็งแกร่ง เหมาะสำหรับให้ใช้ในการก่อสร้างอาคาร ถนน และงานก่อสร้างต่างๆ ไป จึงมีผู้ประกอบการโรงโม่หินในจังหวัดจำนวนมากถึง ๑๐ โรง ส่งหินที่บดย่อยแล้วไปขายในหลายๆ จังหวัด

๓) ทรายน้ำจืด

มีทรายน้ำจืดอยู่ริมฝั่งแม่น้ำมูล ในท้องที่อำเภอคูเมือง พุทไธสง และอำเภอสตึก มีผู้ประกอบการดูดทรายหลายราย

๑.๒ ข้อมูลด้านการปกครองของจังหวัด

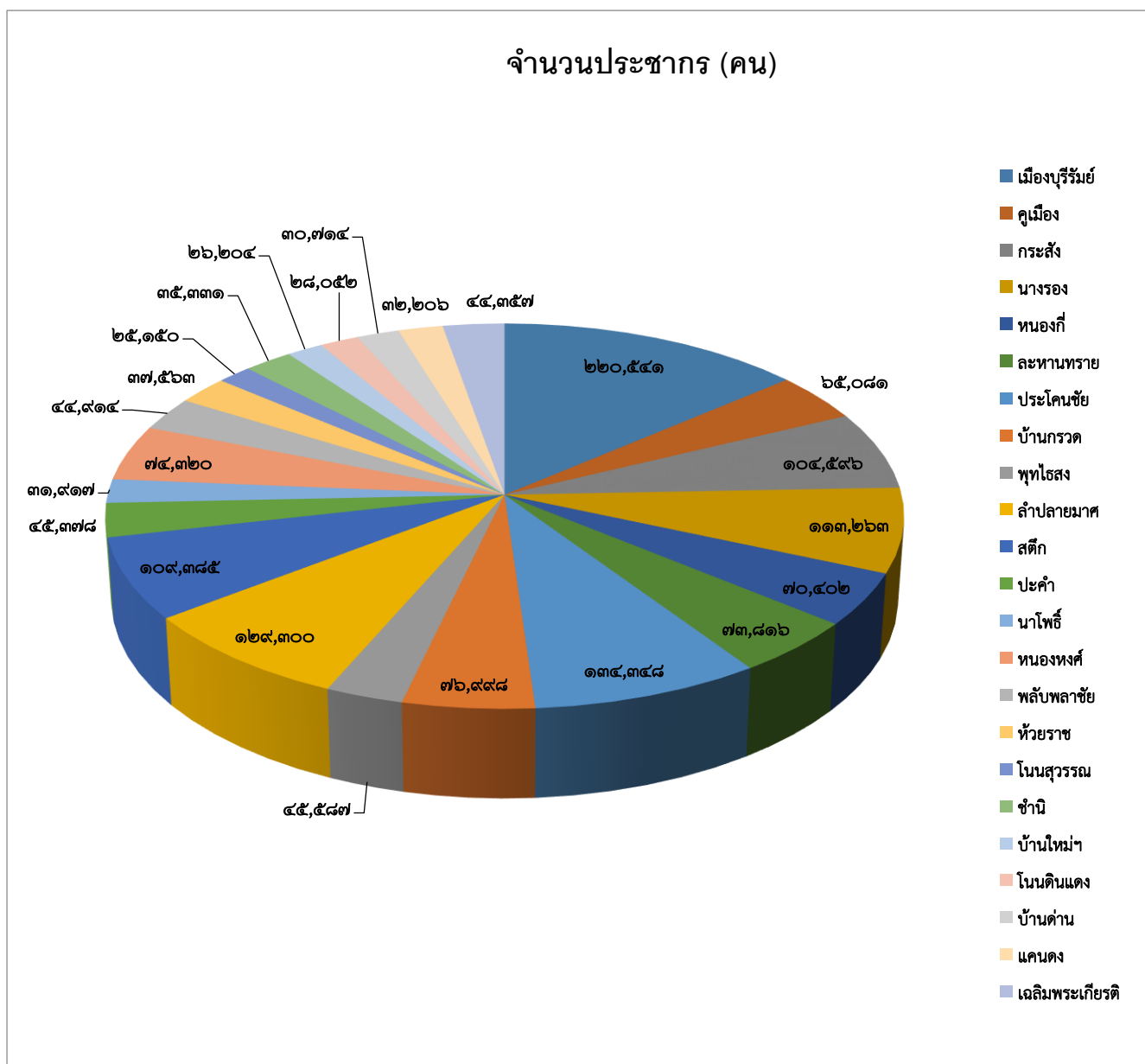
๑.๒.๑ การแบ่งเขตการปกครอง แบ่งออกเป็น ๒๓ อำเภอ ๑๘๖ ตำบล ๒,๕๔๖ หมู่บ้าน การปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด ๑ แห่ง เทศบาลเมือง ๓ แห่ง เทศบาลตำบล ๖๐ แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล ๑๔๕ แห่ง รายละเอียดดังนี้ ตารางที่ ๓ การแบ่งเขตการปกครองของจังหวัดบุรีรัมย์ ปี พ.ศ.๒๕๖๖

อำเภอ	พื้นที่ (ตร.กม.)	ที่ว่าการอำเภอ ห่างจากศาลา กลางจังหวัด (กม.)	จำนวน				
			ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาล เมือง	เทศบาล ตำบล	อบต.
๑.เมืองบุรีรัมย์	๗๑๘.๒๓๕	๗	๑๘	๓๒๓	๒	๔	๑๓
๒.นางรอง	๗๖๙.๘๐๐	๕๕	๑๕	๑๘๘	๑	๑	๑๔
๓.ประโคนชัย	๘๙๐.๑๒๑	๔๔	๑๖	๑๘๒	-	๔	๑๓
๔.พุทไธสง	๓๓๐.๐๐๐	๗๗	๗	๙๗	-	๑	๗
๕.ลำปลายมาศ	๘๐๒.๕๐๐	๓๓	๑๖	๒๑๖	-	๒	๑๕
๖.สตึก	๘๐๓.๐๐๐	๔๓	๑๒	๑๗๙	-	๔	๙
๗.กระสัง	๖๕๒.๗๐๐	๓๑	๑๑	๑๖๘	-	๔	๘
๘.ละหานทราย	๗๓๕.๐๐๐	๘๓	๖	๘๔	-	๕	๒
๙.บ้านกรวด	๕๘๓.๙๐๐	๖๘	๙	๑๑๘	-	๘	๓
๑๐.คูเมือง	๔๔๒.๐๐๐	๓๖	๗	๑๐๖	-	๒	๗
๑๑.หนองกี่	๓๘๕.๐๐๐	๘๕	๑๐	๑๐๘	-	๓	๘
๑๒.ปะคำ	๒๖๙.๐๒๙	๗๙	๕	๗๗	-	๑	๔
๑๓.หนองหงส์	๓๓๕.๐๐๐	๕๘	๗	๑๐๐	-	๒	๖
๑๔.นาโพธิ์	๒๕๕.๐๐๐	๘๒	๕	๖๕	-	๑	๕
๑๕.พลับพลาชัย	๓๐๖.๖๗๐	๔๓	๕	๖๗	-	๓	๓
๑๖.ห้วยราช	๑๘๒.๑๒๐	๑๑	๘	๘๐	-	๓	๕
๑๗.โนนสุวรรณ	๑๘๙.๖๓๐	๘๑	๔	๕๖	-	๒	๓
๑๘.ขำนิ	๒๔๒.๐๐๐	๔๕	๖	๖๓	-	๒	๔
๑๙.โนนดินแดง	๔๔๘.๐๐๐	๙๖	๓	๓๗	-	๑	๓
๒๐.เฉลิมพระเกียรติ	๓๔๙.๖๙๐	๖๖	๕	๖๗	-	๓	๒
๒๑.บ้านใหญ่ไชยพนธ์	๑๗๕.๐๐๐	๘๖	๕	๕๕	-	๑	๕
๒๒.บ้านด่าน	๑๕๙.๑๐๐	๑๖	๔	๕๙	-	๒	๒
๒๓.แคนดง	๒๙๘.๐๐๐	๔๗	๔	๕๔	-	๑	๔
รวม	๑๐,๓๔๘.๔๙๕		๑๘๘	๒๕๔๙	๓	๖๐	๑๔๕

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัด ณ วันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๗

๑.๒.๒ ข้อมูลประชากร

กราฟแสดงจำนวนประชากร พ.ศ.๒๕๖๖

ตารางที่ ๔ จำนวนประชากรของจังหวัดบุรีรัมย์ปี พ.ศ.๒๕๖๖

อำเภอ	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวมประชากร (คน)	จำนวน ครัวเรือน
๑. เมืองบุรีรัมย์	๗๗๙๒๒๑	๗๙๔๐๐๙	๑๕๗๓๒๓๐	๔๙๗๘๖๐
๒. คูเมือง	๕๖๗๕๘	๕๗๐๔๐	๑๑๓๗๙๘	๓๒๑๕๒
๓. กระสัง	๖๒๒๐๔	๖๒๙๑๙	๑๒๕๑๒๓	๓๘๐๗๑
๔. นางรอง	๒๙๕๐๑	๒๙๔๖๗	๕๘๙๖๘	๑๖๗๙๗
๕. หนองกี่	๔๙๙๙๔	๔๙๒๙๙	๙๙๒๙๓	๒๘๑๐๘
๖. ละหานทราย	๒๐๔๐๙	๒๐๕๙๑	๔๑๐๐๐	๑๑๗๖๕
๗. ประโคนชัย	๔๙๙๕๐	๕๑๑๓๔	๑๐๑๐๘๔	๒๗๒๒๐
๘. บ้านกรวด	๒๐๑๕๐	๒๑๑๗๙	๔๑๓๒๙	๑๒๖๖๖
๙. พุทไธสง	๔๕๗๕๐	๔๗๒๒๕	๙๒๙๗๕	๒๗๔๗๐
๑๐. ลำปลายมาศ	๒๘๗๙๐	๒๘๕๒๙	๕๗๓๑๙	๑๖๐๐๒
๑๑. สตึก	๙๖๙๓	๙๗๒๘	๑๙๔๒๑	๓๐๑๙
๑๒. ปะคำ	๑๙๑๕๒	๑๙๐๖๒	๓๘๒๑๔	๑๒๑๓๖
๑๓. นาโพธิ์	๑๗๗๗๙	๑๗๕๖๙	๓๕๓๔๘	๙๖๖๖
๑๔. หนองหงส์	๑๓๘๕๕	๑๔๒๗๕	๒๘๑๓๐	๘๒๐๔
๑๕. พลับพลาชัย	๑๔๑๐๑	๑๓๗๑๕	๒๗๘๑๖	๗๔๘๐
๑๖. ห้วยราช	๑๖๑๒๕	๑๖๓๕๕	๓๒๔๘๐	๘๕๒๖
๑๗. โนนสุวรรณ	๑๐๙๑๔	๑๐๙๘๐	๒๑๙๙๔	๖๖๐๔
๑๘. ชำนิ	๗๕๗๖	๑๗๖๗๖	๓๕๒๕๒	๙๔๖๕
๑๙. บ้านใหม่ไชยพจน์	๙๒๐๕	๙๕๐๐	๑๘๗๐๕	๔๗๖๖
๒๐. โนนดินแดง	๑๐๗๕๔	๑๑๐๘๙	๒๑๘๔๓	๖๒๘๒
๒๑. บ้านด่าน	๑๓๒๗๑	๑๓๔๗๓	๒๖๗๔๔	๗๕๗๗
๒๒. แคนดง	๕๙๙๑	๖๐๗๑	๑๒๐๖๒	๓๖๕๓
๒๓. เฉลิมพระเกียรติ	๖๔๐๔	๙๒๘๐	๑๘๖๘๔	๕๙๑๑
รวม	๑๓๑๐๕๔๗	๑๓๓๐๑๖๕	๒๖๔๐๗๑๒	๘๑๕๐๙๓

ที่มา : สำนักงานปกครองจังหวัดบุรีรัมย์ ณ วันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๖

๑.๓ ข้อมูลด้านสังคมและวัฒนธรรม

๑.๓.๑ ลักษณะทางสังคม

-ข้อมูลการปกครอง/ประชากร

ข้อมูล ณ ปี ๒๕๖๖ ประกอบด้วย ๒๓ อำเภอ ๑๘๘ ตำบล ๒,๕๔๙ หมู่บ้าน ๑ องค์การบริหารส่วนจังหวัด ๓ เทศบาลเมือง ๖๐ เทศบาลตำบล ๑๔๕ องค์การบริหารส่วนตำบล ๘๑๕,๐๘๓ครัวเรือน ประชากร ๒,๖๔๐,๗๑๒ คน (ชาย ๑,๓๑๐,๕๔๗ คน หญิง ๑,๓๓๐,๑๖๕ คน) อำเภอเมืองบุรีรัมย์มีประชากรมากที่สุดมีจำนวน ๑,๕๗๓,๒๓๐ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๕๙.๕๗ ส่วนอำเภอแคนดงมีจำนวนประชากรน้อยที่สุดมีจำนวน ๑๒,๐๖๒ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๐.๔๕ ตารางที่ ๕ จำนวนและร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ประเภทองค์กร	จำนวน (แห่ง)	ร้อยละ (%)
องค์การบริหารส่วนจังหวัด	๑	๐.๔๘
เทศบาลเมือง	๓	๑.๔๔
เทศบาลตำบล	๖๐	๒๘.๗๑
องค์การบริหารส่วนตำบล	๑๔๕	๖๙.๓๘
รวมทั้งหมด	๒๐๙	๑๐๐

(ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดบุรีรัมย์ ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๖)

๑.๓.๒ วัฒนธรรมและกลุ่มชาติพันธุ์

ประชาชนในจังหวัดบุรีรัมย์ มีกลุ่มชาติพันธุ์ ซึ่งเป็นชนพื้นเมืองดั้งเดิม ๔ กลุ่ม คือ กลุ่มไทย-โคราช กลุ่มไทยอีสานหรือไทย-ลาว กลุ่มไทย-เขมร และกลุ่มไทย-กวย นอกจากภาษาเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญสำหรับความแตกต่างของกลุ่มชาติพันธุ์เหล่านั้นแล้ว วิถีชีวิตส่วนรวมของแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์ก็ยังมีเอกลักษณ์ของตนเองที่สามารถบอกได้ว่าเป็นชาติพันธุ์นั้นๆอีกด้วย

๑. กลุ่มไทย-โคราชกลุ่มไทยโคราชส่วนใหญ่จะอาศัยอยู่ในเขตอำเภอปะคำ นางรอง หนองกี่และลำปลายมาศ ซึ่งมีอยู่ประมาณ ๑๕% ของประชากรในจังหวัดบุรีรัมย์การแต่งกายจะนุ่งโจงกระเบนทั้งชายและหญิง เสื้อคอกลมผ้าขาวม้าพาดบ่าด้านซ้ายหญิงนิยมทัดดอกไม้ที่หูชาวไทยโคราชเป็นคนอ่อนน้อมถ่อมตนว่านอนสอนง่ายเชื่อฟัง พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย และเชื่อฟังผู้นำ ไม่ประพฤติล่วงเกินคำสั่งสอนของผู้เป็นบุพการี ความเชื่อถือ การทำบุญใส่บาตร ส่งผลบุญไปให้บรรพบุรุษ เป็นประเพณีที่นิยมทำกันในช่วงเดือน ๖ ไม่กำหนดวันที่แน่นอน เป็นการทำบุญประจำหมู่บ้าน ซึ่งเชื่อว่าเป็นการส่งผลบุญไปให้บรรพบุรุษที่ล่วงลับไปแล้ว เป็นการแสดงความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณความเชื่อเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ คือการทำนา ทำไร่ เมื่อถึงฤดูการทำนาคือเดือน ๖ ทุกปี เมื่อก่อนจะลงนา ลงทำไร่ ไถนา จะต้องประกอบพิธีแรกนา (แรกนาขวัญ) เพื่อความเป็นสิริมงคลแก่การประกอบอาชีพ

๒. กลุ่มไทย-อีสาน หรือ ไทย-ลาวจากการศึกษาความเป็นมาของชาวไทยลาวในจังหวัดบุรีรัมย์ดั้งเดิมนั้น มักจะอยู่ทางเหนือแม่น้ำมูล โดยเฉพาะเผ่าพันธุ์ คนพุทโธสง นาโพธิ์ และบ้านใหม่ไชยพจน์ ที่ติดกับเขตจังหวัดขอนแก่นและจังหวัดมหาสารคาม เป็นเชื้อสายที่อพยพเนื่องจากการศึกสงครามสรุปได้ว่าชาติพันธุ์ไทย-ลาว ซึ่งเป็นชาวบุรีรัมย์ดั้งเดิม มาจากนครเวียงจันทน์และในแถบภูมิภาคนี้ ลาวเคยปกครองมาก่อน เผ่าพันธุ์เชื้อสายยังคงสืบทายาทกันต่อกันมาดังกล่าว ไว้ข้างต้นและกระจายกันไปในพื้นที่ต่างๆในจังหวัดบุรีรัมย์ เช่น ที่อำเภอลำปลายมาศ อำเภอหนองหงส์ ฯลฯ เป็นต้น (ที่มา จากการสัมภาษณ์ คุณปู่ประวัติ วิศิษฐ์ ศิลป์ (จันไรสง) เมื่อปีพ.ศ. ๒๕๐๐ ต้นตระกูลหนึ่งของบ้านมะเฟือง อำเภอพุทโธสง จังหวัดบุรีรัมย์) กลุ่มไทย-ลาวในจังหวัดบุรีรัมย์ส่วนใหญ่จะอยู่ในเขตอำเภอพุทโธสง อำเภอนาโพธิ์ อำเภอสตึก อำเภอลำปลายมาศ อำเภอคูเมือง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ อำเภอหนองกี่ อำเภอแคนดง แต่ปัจจุบันได้กระจุกกระจายเกือบทุกอำเภอ คนไทยเชื้อสายลาวมีประมาณ ๓๕ % ของประชากรในจังหวัดบุรีรัมย์ลักษณะการแต่งกายชายนิยมแต่งกายแบบผ้าขาวก้วย หรือโสร่ง นิยมนุ่งผ้าหัวกุด (หัวกุด) เสื้อนิยมนุ่งเสื้อม่อฮ่อม ทอเอง ตัดเอง ส่วนมากเป็นสีคราม

๓. กลุ่มไทย-เขมรจังหวัดบุรีรัมย์เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีประชากรชาวเขมรอาศัยอยู่มาก ทั้งนี้เพราะจังหวัดบุรีรัมย์มีพื้นที่อยู่ติดกับพรมแดนประเทศกัมพูชาประชาธิปไตยและจังหวัดสุรินทร์ ชาวไทย-เขมรในจังหวัดบุรีรัมย์ส่วนใหญ่อพยพมาจากจังหวัดสุรินทร์และศรีสะเกษ ประชากรที่พูดภาษาไทย เขมรส่วนใหญ่จะอาศัยอยู่ทางตอนใต้ของจังหวัดบุรีรัมย์ ได้แก่ อำเภอประโคนชัย อำเภอบ้านกรวด อำเภอปะคำ อำเภอละหานทราย อำเภอกระสัง อำเภอพลับพลาชัย อำเภอสตึก และอำเภอเมืองบุรีรัมย์กลุ่มชาวไทย-เขมร ในจังหวัดบุรีรัมย์ดำเนินชีวิตด้วยเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมด้านขนบธรรมเนียมประเพณี ภาษา เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของกลุ่มตนเองไว้อย่างเหนียวแน่น โดยเฉพาะด้านความเชื่อ เช่น ความเชื่อทางด้านไสยศาสตร์ เครื่องรางของขลัง การเสกเป่า ยาสั่ง และการประกอบพิธีกรรมต่างๆ ในวิถีชีวิตตั้งแต่เกิดจนตาย ซึ่งมีการสืบทอดกันมาโดยมีผู้นำสืบทอดสู่ชนรุ่นหลังอย่างเหนียวแน่นสำหรับประเพณีเกี่ยวกับความเชื่อ ชาวไทย-เขมรมีขนบธรรมเนียมประเพณีอย่างหนึ่ง คือ การทำบุญอุทิศส่วนกุศลไปให้ผู้ตาย เรียกว่า การทำบุญโดนตา คือการทำบุญอุทิศส่วนกุศลไปให้ผู้ตายไปแล้ว นิยมทำกันในวันสิ้นเดือน ๑๐ ประเพณีเกี่ยวกับการตาย จะนิยมฝังเอาไว้ก่อนจะไม่เผา ๓-๔ ปี จึงจะขุดเอาขึ้นมาเผา

๔. กลุ่มไทย-กวย ปัจจุบันมีชาวไทย-กวย (ส่วนมากจะเรียกส่วย หรือกวย) กระจายอยู่ทั่วไปในพื้นที่ต่างๆ ของจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัดสุรินทร์ บุรีรัมย์ นครราชสีมา ศรีสะเกษ และบางส่วนของจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งได้อพยพไปจากจังหวัดสุรินทร์ และศรีสะเกษสำหรับชาวกวยในจังหวัดบุรีรัมย์ซึ่งอพยพมาจากจังหวัดอุบลราชธานี ศรีสะเกษ และจังหวัดสุรินทร์ เมื่อประมาณ ๑๐๐ ปีกว่ามาแล้ว ได้เข้ามาอยู่ในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ หนองกี่ ลำปลายมาศ กระสัง สตึกพลับพลาชัย บ้านด่าน และประโคนชัย เป็นส่วนใหญ่ชาวไทย-กวย พวกเขาจะเรียกตัวเองว่า กวย คำว่าส่วยเป็นคำพูดเรียกชื่อที่ชนชาติอื่นเรียกพวกเขาซึ่งปกติพวกเขาไม่ชอบคำว่า ส่วย ผู้ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับชนชาติส่วยคือ นายอนุพรรณ ศรีแก้ว อยู่บ้านเลขที่ ๑๑๒ หมู่ ๓บ้านโคกว่าน ตำบลหูทำนบ อำเภอปะคำ จังหวัดบุรีรัมย์ การนุ่งห่มและการแต่งกายของชนชาวส่วยนิยมการแต่งกายนุ่งห่มเหมือนชนชาวเขมรแต่พิเศษคือนิยมทัดดอกไม้ที่อยู่ทั้งสองข้างจะเป็นดอกไม้สีอะไรก็ได้ ในงานพิธีต่างๆ ถ้าเห็นการแต่งกายทัดดอกไม้ที่หูปัจจุบันนี้ชาวไทยส่วยในจังหวัดบุรีรัมย์มีอยู่ประมาณ ๒%ชนชาวส่วยจะถือเคร่งในเรื่องการตอบแทนต่อผู้มีพระคุณ เช่นในทุกปีในช่วงสงกรานต์ พวกเขาทุกคนจะต้องหาน้ำไปให้พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย อาบ พร้อมทั้งหาเสื้อผ้าใหม่ๆให้ผลัดเปลี่ยนเป็นประจำทุกปี เชื้อพียงคำสั่งสอนของบิดา มารดาไม่ประพฤตินอกรัตนนอกรอย ความเชื่อเกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณีส่วนมากจะคล้ายกับพวกเขมร เช่น การตายจะไม่นิยมเผาแต่จะฝังไว้ก่อนเป็นต้น

(ที่มา : สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดบุรีรัมย์)

๑.๔ ข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค

๑.๔.๑ การคมนาคมขนส่ง

จังหวัดบุรีรัมย์สามารถเดินทางติดต่อกับจังหวัดต่างๆ ที่อยู่ใกล้เคียงและติดต่อกันภายในจังหวัดได้สะดวกทั้งทางรถยนต์ รถไฟ และยังมีสนามบินพาณิชย์ เปิดบริการระหว่างกรุงเทพฯ-บุรีรัมย์

๑.๔.๑.๑ ทางรถยนต์

- เส้นทางสายหลัก จำนวน ๑ สาย คือ หมายเลข ๒๔
- เส้นทางสายรอง มี ๔ สาย คือ หมายเลข ๒๑๘ ๒๑๙ ๒๒๖ และ ๓๔๘
- เส้นทางย่อยระหว่างอำเภอ มี ๑๐ สาย คือ หมายเลข ๒๒๒๖ ๒๐๗๔ ๒๒๒๓

๒๓๗๘ ๒๒๐๘ ๒๑๖๕ ๒๑๑๗ ๒๑๒๐ ๒๓๑๗ และ ๒๓๖๕

๑.๔.๑.๒ ทางรถไฟ มีรถไฟผ่านพื้นที่ตอนกลางของจังหวัด โดยผ่านอำเภอลำปลายมาศ เมืองบุรีรัมย์ หัวราช และกระสัง มีขบวนรถไฟไป-กลับ ผ่าน ๒๖ เที่ยวต่อวัน

๑.๔.๑.๓ ทางเครื่องบิน การพาณิชย์ได้เปิดเที่ยวบินให้บริการโดยสายการบินของบริษัทนกแอร์ จำกัด กรุงเทพฯ-บุรีรัมย์

๑.๔.๒ ไฟฟ้า

ตารางที่ ๖ ข้อมูลด้านไฟฟ้าจังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกรายปี

ข้อมูล	ปี พ.ศ.		
	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖
จำนวนผู้ใช้ไฟฟ้า (ราย)	๔๔๑,๘๕๓.๐๐	๔๔๗,๕๐๑.๐๐	๔๔๗,๙๗๔
พลังงานไฟฟ้าที่จำหน่ายและใช้ไฟฟ้า (กิโลวัตต์ - ชั่วโมง)	๑,๓๐๒,๕๔๑,๕๒๒.๑๖	๑,๓๑๓,๘๘๓,๖๘๑.๙๓	๑,๓๙๒,๖๑๙,๐๐๐.๐๘
บ้านอยู่อาศัย	๔๐๑,๘๔๓.๐๐	๔๐๗,๕๙๔.๐๐	๔๐๗,๗๘๒.๐๐
กิจกรรมขนาดเล็ก	๑๕,๘๑๒.๐๐	๑๕,๘๓๗.๐๐	๓๒,๗๐๘.๐๐
กิจกรรมขนาดกลาง	๕๗.๐๐	๕๑.๐๐	๑๑๓.๐๐
กิจกรรมขนาดใหญ่	๕๘๒๔.๐๐	๖๒๕๗.๐๐	๕๗.๐๐
อื่นๆ	๔๔๑,๘๕๓.๐๐	๔๔๗,๕๐๑.๐๐	๖๒๙๗.๐๐

ที่มา : การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดบุรีรัมย์

๑.๔.๓ ข้อมูลด้านการกักกันของจังหวัด (โปรดทำเครื่องหมาย)

มีด่าน^๕ศุลกากร ที่ตั้ง.....ประเภท.....

ตรวจพืช ที่ตั้ง.....

มีห้องปฏิบัติการเบื้องต้น ไม่มี มี ที่ตั้งสถานกักกันพืช ไม่มี มี

ตรวจประมง ที่ตั้ง.....

มีห้องปฏิบัติการเบื้องต้น ไม่มี มี ที่ตั้งสถานกักกันสัตว์น้ำ ไม่มี มี

ปศุสัตว์ ที่ตั้งบ้านเลขที่ ๑ หมู่ ๑๘ บ้านหนองต้อ ตำบลหูก้านบ อำเภอปะคำ จังหวัดบุรีรัมย์

มีห้องปฏิบัติการเบื้องต้น ไม่มี มี ที่ตั้งด่านกักกันสัตว์ ไม่มี มี

๑.๔.๔ ข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

- น้ำประปา

กราฟแสดงข้อมูลด้านประปา ประจำปี พ.ศ.๒๕๖๔ - ๒๕๖๖

ตารางที่ ๗ ข้อมูลด้านน้ำประปาจังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกรายปี

ข้อมูล	ปี พ.ศ.		
	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖
จำนวนผู้ใช้น้ำประปา (ราย)	๑๐๓,๙๙๔,๖๗๖	๕๘,๐๖๓,๑๗๕	๖๓,๑๒๐,๗๖๓
ปริมาณน้ำผลิตจริง (ลบ.ม.)	๒,๐๔๗,๓๗๘,๐๘๓	๒,๑๐๑,๕๘๕,๒๗๖	๒,๑๘๙,๘๒๐,๑๗๙
ปริมาณน้ำขาย (ลบ.ม.)	๑,๓๓๙,๖๐๖,๘๒๙	๑,๓๖๖,๘๐๒,๔๗๓	๑,๔๔๘,๑๒๒,๕๐๗

ที่มา : เว็บไซต์การประปาส่วนภูมิภาคจังหวัดบุรีรัมย์ www.pwa.co.th/province

- การใช้พลังงาน

ตารางที่ ๘ ปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงที่ลูกค้าน้ำมันจำหน่ายให้ลูกค้าจำแนกรายปี

ข้อมูล	ปี พ.ศ.		
	๒๕๖๔ (ปริมาณ/พันลิตร)	๒๕๖๕ (ปริมาณ/พันลิตร)	๒๕๖๖ (ปริมาณ/พันลิตร)
น้ำมันกลุ่มเบนซิน			
น้ำมันแก๊สโซฮอล์ อี ๘๕	๑,๘๖๕	๑,๗๘๔	๓๓๕
น้ำมันแก๊สโซฮอล์ อี ๒๐	๑๘,๒๑๘	๑๖,๑๐๗	๑๖,๔๑๐
น้ำมันแก๊สโซฮอล์ ๙๑	๔๔,๗๖๑	๔๒,๑๑๗	๔๒,๓๐๑
น้ำมันแก๊สโซฮอล์ ๙๕	๔๒,๔๓๗	๔๔,๔๑๓	๕๒,๖๐๒
น้ำมันเบนซิน	๑,๖๑๘	๑,๒๒๘	๘๘๑
น้ำมันกลุ่มดีเซล			
น้ำมันดีเซลหมุนเร็ว (ปี ๗)	๑๘๔,๓๕๒	๒๕๖,๘๒๙	๒๕๗,๒๙๒
น้ำมันดีเซลหมุนเร็วธรรมดา	๕๒,๙๘๙	๕,๑๑๔	๑,๒๗๗
น้ำมันดีเซล (ปี ๒๐)	๑,๔๐๙	-	-
น้ำมันเตา	๒๘๕	๒๕๖	๑,๙๐๐
ก๊าซปิโตรเลียมเหลว (LPG) (พันกิโลกรัม)	๓๒,๙๐๘	๓๔,๐๘๗	๓๘,๘๑๒

ที่มา : สำนักงานพลังงานจังหวัดบุรีรัมย์

๑.๕ ข้อมูลด้านเศรษฐกิจของจังหวัด

๑.๕.๑ สภาพเศรษฐกิจโดยทั่วไป (ที่มา : สำนักงานคลังจังหวัด)

สภาพทางเศรษฐกิจ โครงสร้างทางเศรษฐกิจของจังหวัดบุรีรัมย์ ขึ้นกับการผลิต ๔ สาขาหลัก ได้แก่ สาขาเกษตร สาขาการค้า สาขาอุตสาหกรรม และสาขาการบริการ

- **ภาคการเกษตร** ด้านการเกษตร จังหวัดบุรีรัมย์มีพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ๔ ชนิด ได้แก่ ข้าว อ้อย มันสำปะหลัง และยางพารา ดังนี้

๑) ข้าว

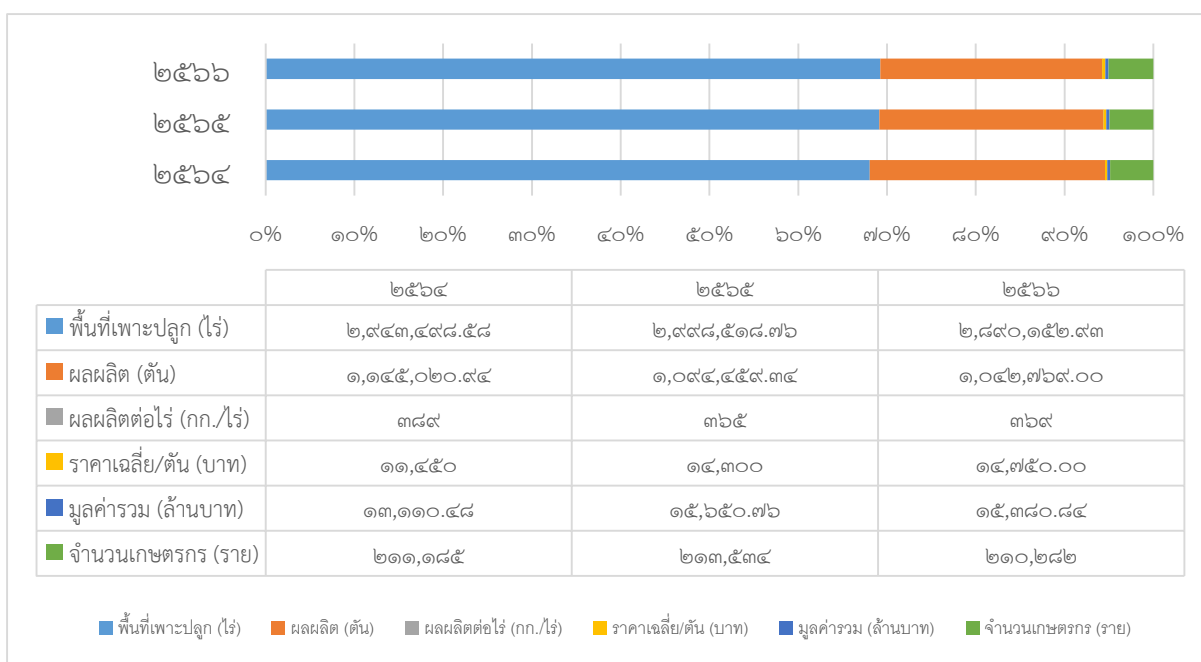
-ข้าวเปลือกทุกชนิด (ยกเว้นข้าวหอมมะลิ)

ตารางที่ ๙ ข้อมูลพื้นที่เพาะปลูกข้าวเปลือกทุกชนิด (ยกเว้นข้าวหอมมะลิ) และผลผลิต จำแนกรายปี

ข้าวทั่วไป	ปี พ.ศ.		
	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖
พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	๖๓,๑๗๓.๘๙	๕๖,๒๕๔	๔๗,๘๗๗.๖๐
ผลผลิตต่อไร่ (กก./ไร่)	๔๖๐	๓๙๕	๖๙๐
ผลผลิต (ตัน)	๒๙,๐๕๙.๙๘	๒๒,๒๒๐	๓๑,๓๙๒.๓๒
ราคาเฉลี่ย/ตัน (บาท)	๑๐,๐๐๐	๑๐,๙๐๓	๑๑,๖๐๐
มูลค่ารวม (ล้านบาท)	๒๙๐.๕๙	๒๔๒	๓๖๔.๑๕
จำนวนเกษตรกร (ราย)	๘,๘๓๘	๗,๙๘๗	๖,๗๘๓

(ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์)

ตารางที่ ๑๐ ข้อมูลพื้นที่เพาะปลูกข้าวหอมมะลิและผลผลิต จำแนกรายปี

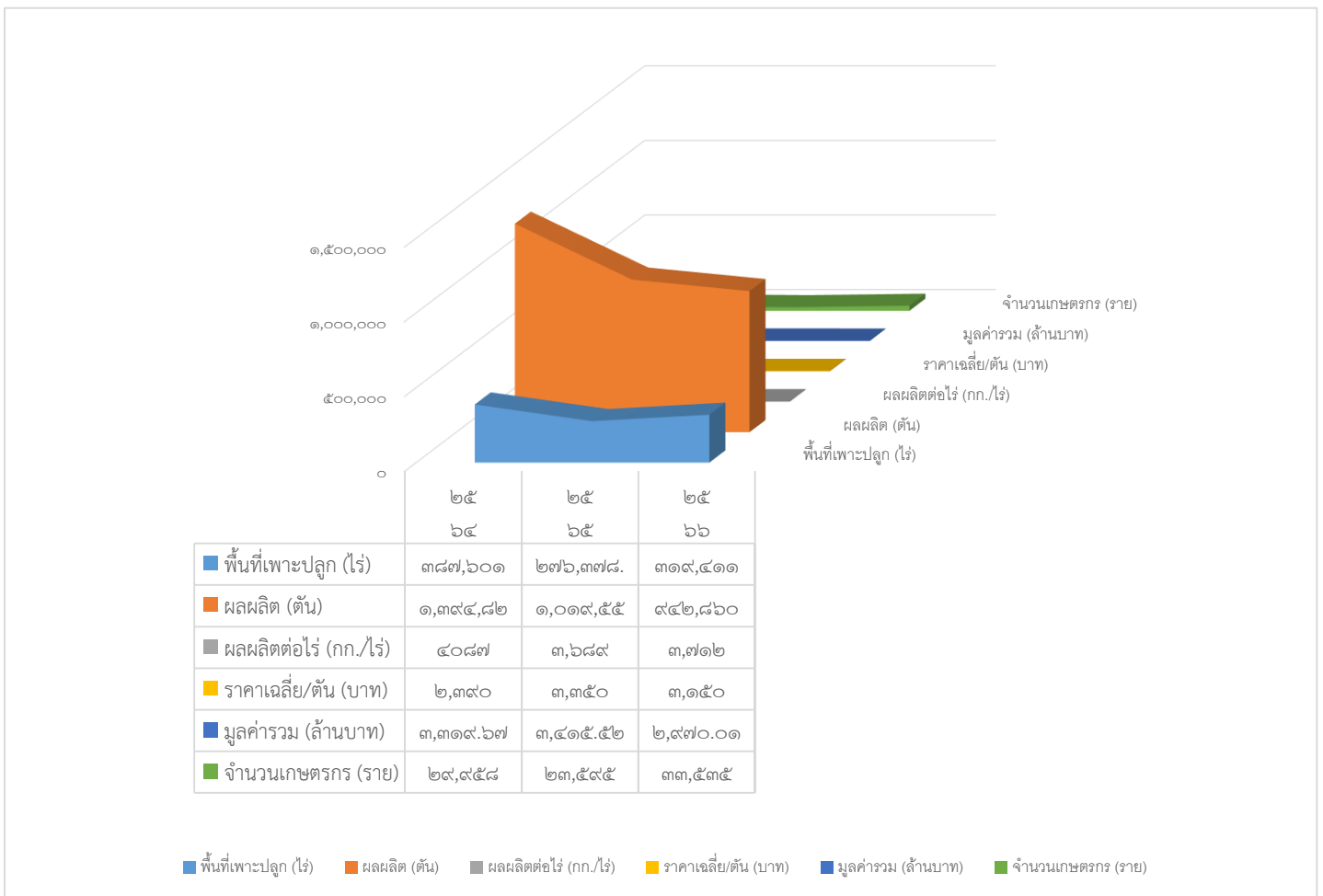
-ข้าวเปลือกหอมมะลิ

ตารางที่ ๑๐ ข้อมูลพื้นที่เพาะปลูกข้าวหอมมะลิและผลผลิต จำแนกรายปี

ข้าวหอมมะลิ	ปี พ.ศ.		
	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖
พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	๒,๙๔๓,๔๙๘.๕๘	๒,๙๙๘,๕๑๘.๗๖	๒,๘๙๐,๑๕๒.๙๓
ผลผลิต (ตัน)	๑,๑๔๕,๐๒๐.๙๔	๑,๐๙๔,๔๕๙.๓๔	๑,๐๔๒,๗๖๙.๐๐
ผลผลิตต่อไร่ (กก./ไร่)	๓๘๙	๓๖๕	๓๖๙
ราคาเฉลี่ย/ตัน (บาท)	๑๑,๔๕๐	๑๔,๓๐๐	๑๔,๗๕๐.๐๐
มูลค่ารวม (ล้านบาท)	๑๓,๑๑๐.๔๘	๑๕,๖๕๐.๗๖	๑๕,๓๘๐.๘๔
จำนวนเกษตรกร (ราย)	๒๑๑,๑๘๕	๒๑๓,๕๓๔	๒๑๐,๒๘๒

(ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์)

ตารางที่ ๑๑ ข้อมูลพื้นที่เพาะปลูกมันสำปะหลังและผลผลิต จำแนกรายปี

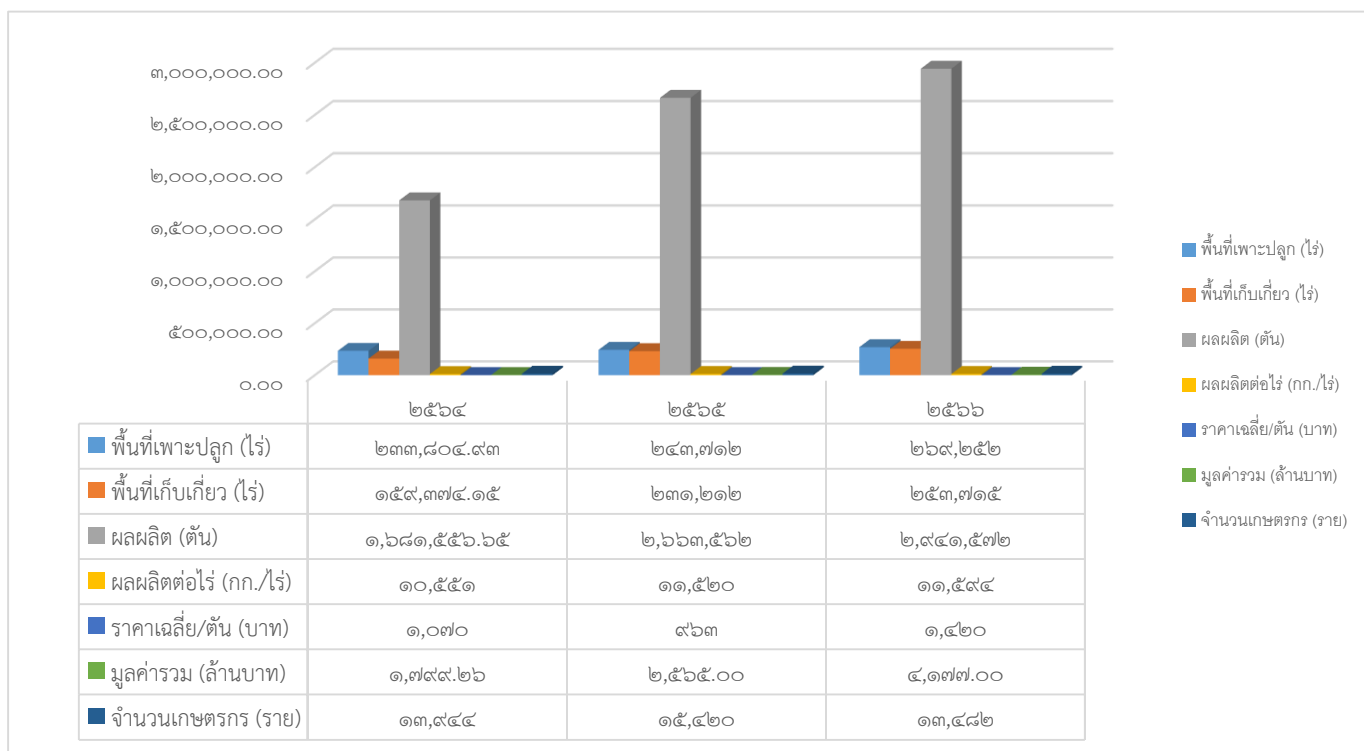
๒) มันสำปะหลัง

ตารางที่ ๑๑ ข้อมูลพื้นที่เพาะปลูกมันสำปะหลังและผลผลิต จำแนกรายปี

มันสำปะหลัง	ปี พ.ศ.		
	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖
พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	๓๘๗,๖๐๑	๒๗๖,๓๗๘.๑๒	๓๑๙,๔๑๑
ผลผลิต (ตัน)	๑,๓๙๔,๘๒๑	๑,๐๑๙,๕๕๘.๘๘	๙๔๒,๘๖๐
ผลผลิตต่อไร่ (กก./ไร่)	๔๐๘๗	๓,๖๘๙	๓,๗๑๒
ราคาเฉลี่ย/ตัน (บาท)	๒,๓๙๐	๓,๓๕๐	๓,๑๕๐
มูลค่ารวม (ล้านบาท)	๓,๓๑๙.๖๗	๓,๔๑๕.๕๒	๒,๙๗๐.๐๑
จำนวนเกษตรกร (ราย)	๒๙,๙๕๘	๒๓,๕๙๕	๓๓,๕๓๕

(ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์)

กราฟข้อมูลพื้นที่เพาะปลูกอ้อยและผลผลิต จำแนกรายปี

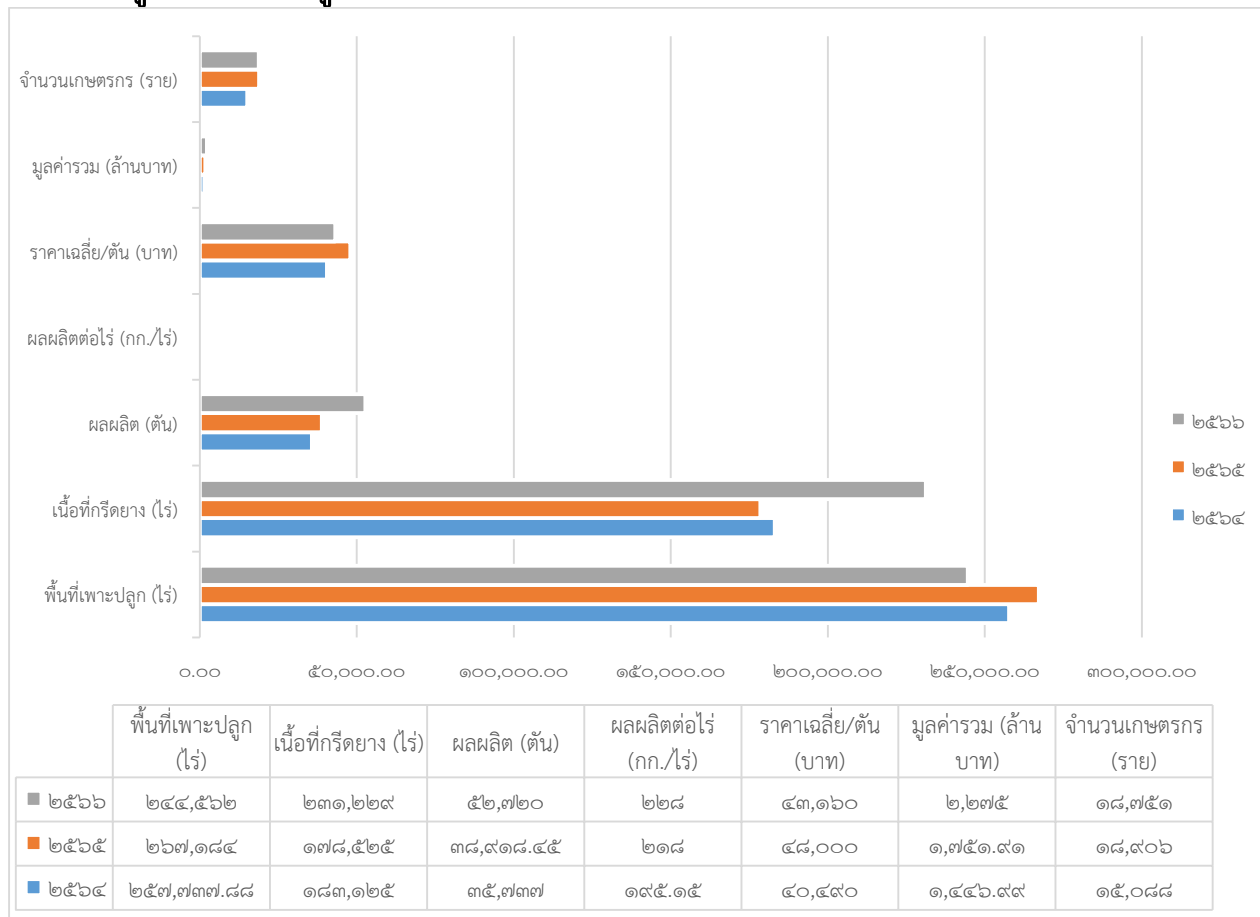
๓) อ้อย

ตารางที่ ๑๒ ข้อมูลพื้นที่เพาะปลูกอ้อยและผลผลิต จำแนกรายปี

อ้อย	ปี พ.ศ.		
	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖
พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	๒๓๓,๘๐๔.๙๓	๒๔๓,๗๑๒	๒๖๙,๒๕๒
พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	๑๕๙,๓๗๔.๑๕	๒๓๑,๒๑๒	๒๕๓,๗๑๕
ผลผลิต (ตัน)	๑,๖๘๑,๕๕๖.๖๕	๒,๖๖๓,๕๖๒	๒,๙๔๑,๕๗๒
ผลผลิตต่อไร่ (กก./ไร่)	๑๐,๕๕๑	๑๑,๕๒๐	๑๑,๕๙๔
ราคาเฉลี่ย/ตัน (บาท)	๑,๐๗๐	๙๖๓	๑,๔๒๐
มูลค่ารวม (ล้านบาท)	๑,๗๙๙.๒๖	๒,๕๖๕	๔,๑๗๗
จำนวนเกษตรกร (ราย)	๑๓,๙๔๔	๑๕,๔๒๐	๑๓,๔๘๒

(ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์)

กราฟ ข้อมูลพื้นที่เพาะปลูกยางพาราและผลผลิต จำแนกรายปี

๔) ยางพารา

ตารางที่ ๑๓ ข้อมูลพื้นที่เพาะปลูกยางพาราและผลผลิต จำแนกรายปี

ยางพารา	ปี พ.ศ.		
	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖
พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	๒๕๗,๗๓๗.๘๘	๒๖๗,๑๘๔	๒๔๔,๕๖๒
เนื้อที่กรีดยาง (ไร่)	๑๘๓,๑๒๕	๑๗๘,๕๒๕	๒๓๑,๒๒๙
ผลผลิต (ตัน)	๓๕,๗๓๗	๓๘,๙๑๘.๔๕	๕๒,๗๒๐
ผลผลิตต่อไร่ (กก./ไร่)	๑๙๕.๑๕	๒๑๘	๒๒๘
ราคาเฉลี่ย/ตัน (บาท)	๔๐,๔๙๐	๔๘,๐๐๐	๔๓,๑๖๐
มูลค่ารวม (ล้านบาท)	๑,๔๔๖.๙๙	๑,๗๕๑.๙๑	๒,๒๗๕
จำนวนเกษตรกร (ราย)	๑๕,๐๘๘	๑๘,๙๐๖	๑๘,๗๕๑

(ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์)

- ด้านปศุสัตว์

จังหวัดบุรีรัมย์มีสัตว์เศรษฐกิจที่สำคัญ ๕ ประเภท ได้แก่ โคเนื้อ โคนม กระบือ แพะเนื้อ แกะเนื้อ ไก่พื้นเมือง ดังนี้

๑) โคเนื้อ

ตารางที่ ๑๔ ข้อมูลการเลี้ยงโคเนื้อ จำแนกรายปี

โคเนื้อ	ปี พ.ศ.		
	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖
จำนวนโคเนื้อที่เลี้ยง (ตัว)	๓๘๖,๙๐๑	๕๒๖,๓๘๖	๕๓๔,๙๒๙
จำนวนเกษตรกรที่เลี้ยง(ราย)	๖๔,๐๖๘	๘๖,๘๖๖	๘๓,๔๘๙
ราคาเฉลี่ยเนื้อชำแหละแล้ว(บาท/กก.)	๓๐๐	๓๑๐	๓๐๐
ราคาเฉลี่ย (บาท/ตัว)	๓๕,๐๐๐	๓๕,๐๐๐	๓๒,๔๓๗
มูลค่ารวม (เฉลี่ย/ตัว x จำนวนโค)	๑๓,๕๔๑,๗๔๕,๐๐๐	๑๘,๔๒๓,๕๑๐,๐๐๐	๑๗,๓๕๑,๔๙๑,๙๗๓
จำนวนโรงฆ่าสัตว์ (แห่ง)	๑	๑	๑

(ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดบุรีรัมย์)

๒) โคนม

ตารางที่ ๑๕ ข้อมูลการเลี้ยงโคนม จำแนกรายปี

โคนม	ปี พ.ศ.		
	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖
จำนวนโคนมที่เลี้ยง (ตัว)	๕๗๑๑	๕๘๙๒	๕,๔๐๗
จำนวนเกษตรกรที่เลี้ยง(ราย)	๒๐๒	๑๖๕	๑๕๒
จำนวนโคนมที่รีด (ตัว)	๒,๕๕๓	๒,๕๔๑	๒,๐๕๘
ปริมาณน้ำนมที่รีดได้ (กก.)	๑๑,๖๗๙,๙๗๕	๑๒,๙๙๗,๕๗๕	๙,๔๑๕,๓๕๐
ราคาเฉลี่ย (บาท/กก.)	๑๙.๕	๑๙	๑๙
มูลค่ารวมน้ำนมดิบ (บาท)	๒๒๗,๗๕๙,๕๑๓	๒๔๖,๙๕๓,๙๒๕	๑๗๘,๘๙๑,๖๕๐
ฟาร์มมาตรฐาน (Gap) (แห่ง)	๐	๐	๔๐

(ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดบุรีรัมย์)

๓) กระบือ

ตารางที่ ๑๖ ข้อมูลการเลี้ยงกระบือ จำแนกรายปี

กระบือ	ปี พ.ศ.		
	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖
จำนวนกระบือที่เลี้ยง (ตัว)	๑๓๒,๖๗๔	๑๕๘,๒๐๘	๑๕๕,๖๐๑
จำนวนเกษตรกรที่เลี้ยง(ราย)	๒๓,๑๘๐	๒๗,๖๑๗	๒๖,๑๘๙
ราคาเฉลี่ยเนื้อชำแหละแล้ว(บาท/กก.)	๓๐๐	๓๐๐	๓๐๐
ราคาเฉลี่ย (บาท/ตัว)	๔๒,๐๐๐	๔๒,๐๐๐	๔๐,๐๐๐
มูลค่ารวม (เฉลี่ย/ตัว xจำนวนกระบือ)	๕,๕๗๒,๓๐๘,๐๐๐	๖,๖๔๔,๗๓๖,๐๐๐	๖,๒๒๔,๐๔๐,๐๐๐
ฟาร์มมาตรฐาน (Gap) (แห่ง)	๐	๐	๐

(ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดบุรีรัมย์)

๔) แปะเนื้อ

ตารางที่ ๑๗ ข้อมูลการเลี้ยงแพะ จำแนกรายปี

แพะ	ปี พ.ศ.		
	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖
จำนวนแพะที่เลี้ยง (ตัว)	๑๕,๒๓๗	๒๐,๙๒๕	๒๑,๕๑๘
จำนวนเกษตรกรที่เลี้ยง (ราย)	๘๙๘	๑,๑๗๖	๑,๑๖๖
ราคาเฉลี่ยแพะเนื้อมีชีวิต (บาท/กก.)	๑๓๐	๑๓๐	๑๓๐
ราคาเฉลี่ย (บาท/ตัว)	๓,๙๐๐	๓,๙๐๐	๓,๙๐๐
ผลิตลูกได้เฉลี่ย/ปี (ผลิตลูกได้ ๑.๖๘ ตัว/ปี)	๒๘,๓๔๐	๓๘,๙๒๐	๓๙,๑๕๐.๒๔
มูลค่ารวม (ราคาเฉลี่ย (บาท/ตัว) × ผลิตลูกได้เฉลี่ย/ปี)	๑๑๐,๕๒๖,๐๐๐	๑๔๙,๔๔๘,๐๐๐	๑๕๒,๖๘๕,๙๓๖

(ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดบุรีรัมย์)

๕) แกะเนื้อ

ตารางที่ ๑๘ ข้อมูลการเลี้ยงแกะ จำแนกรายปี

แกะ	ปี พ.ศ.		
	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖
จำนวนแกะที่เลี้ยง (ตัว)	๑,๑๔๗	๑,๕๔๒	๑,๗๖๗
จำนวนเกษตรกรที่เลี้ยง (ราย)	๘๗	๑๐๙	๑๑๓
ราคาเฉลี่ยแกะเนื้อมีชีวิต (บาท/กก.)	๑๒๕	๑๒๕	๑๒๕
ราคาเฉลี่ย (บาท/ตัว)	๓,๘๐๐	๓,๘๐๐	๓,๘๐๐
ผลิตลูกได้เฉลี่ย/ปี (ผลิตลูกได้ ๑.๖๘ ตัว/ปี)	๒,๑๓๓	๒,๘๖๘	๒,๖๘.๕๖
มูลค่ารวม (ราคาเฉลี่ย (บาท/ตัว) × ผลิตลูกได้เฉลี่ย/ปี)	๘,๑๐๕,๔๐๐	๑๐,๘๙๘,๔๐๐	๑๑,๒๘๐,๕๒๘

(ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดบุรีรัมย์)

๖) ไข่เนื้อ

ตารางที่ ๑๙ ข้อมูลการเลี้ยงไข่เนื้อ จำแนกรายปี

แกะ	ปี พ.ศ.		
	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖
จำนวนไก่เนื้อที่เลี้ยง (ตัว)	๖,๘๙๙,๐๕๙ (ต่อรอบการผลิต)	๘,๕๘๒,๓๑๒ (ต่อรอบการผลิต)	๖,๙๗๗,๐๘๒ (ต่อรอบการผลิต)
จำนวนเกษตรกรที่เลี้ยง (ราย)	๘๕๒	๘๗๘	๙๐๔
ราคาเฉลี่ย (บาท/กก.)	๓๕	๔๔	๔๓
ราคาเฉลี่ย (บาท/ตัว)	๘๗.๕๐	๘๕	๘๕
มูลค่ารวม (บาท)	๖๐๓,๖๖๗,๖๖๒.๕	๗๒๙,๔๙๖,๕๒๐	๕๙๓,๐๕๑,๙๗๐
ฟาร์มมาตรฐาน (Gap) (แห่ง)	๐	๐	๑๖๙

(ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดบุรีรัมย์)

- ภาคอุตสาหกรรม

ข้อมูล ปี ๒๕๖๗ มีโรงงานอุตสาหกรรม จำนวน ๔๒๔ แห่ง เงินลงทุน ๓๓,๐๐๔.๓๑ ล้านบาท ลดลงจากปีก่อนที่มีมูลค่าการลงทุน ๓๓,๐๐๓.๑๘ ล้านบาท ส่วนใหญ่เป็นโรงงานอุตสาหกรรมการเกษตร เช่น โรงสีข้าว โรงงานแปรรูปมันสำปะหลัง โรงงานน้ำตาล โรงงานผลิตยางแผ่น ยางแท่ง เป็นต้น การลงทุนส่วนใหญ่เป็นภาคการเกษตร รองลงมาได้แก่ อาหาร เครื่องดื่ม เสื้อผ้า และเครื่องแต่งกาย

ตารางที่ ๒๐ จำนวนโรงงานอุตสาหกรรมและเงินลงทุน จำแนกรายปี

รายการ	ปี ๒๕๖๔	ปี ๒๕๖๕	ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗
โรงงานอุตสาหกรรม (แห่ง)	๔๑๘	๔๒๓	๔๒๗	๔๒๔
เงินลงทุน (ล้านบาท)	๓๒,๓๒๙.๕๙	๓๒,๓๙๕.๕๖	๓๓,๐๐๓.๑๘	๓๓,๐๐๔.๓๑

(ที่มา: สำนักงานสถิติจังหวัดบุรีรัมย์,สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดบุรีรัมย์)

ตารางที่ ๒๑ จำนวนโรงงานอุตสาหกรรมแยกตามประเภท/สาขาอุตสาหกรรมในจังหวัดบุรีรัมย์จำแนกรายปี

ประเภท/สาขาอุตสาหกรรม	ปี ๒๕๖๔		ปี ๒๕๖๕		ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗	
	แห่ง	เงินทุน (ล้านบาท)	แห่ง	เงินทุน (ล้านบาท)	แห่ง	เงินทุน (ล้านบาท)	แห่ง	เงินทุน (ล้านบาท)
๑. การเกษตร	๘๐	๘,๒๙๔.๐๙	๗๙	๘,๒๘๙.๘๔	๗๗	๘,๒๘๕.๙๕	๗๗	๘,๒๘๕.๙๖
๒. อาหาร	๖๑	๑,๖๖๔.๗๘	๖๑	๑,๖๑๐.๔๒	๖๓	๑,๗๐๖.๕๕	๖๓	๑,๗๑๓.๕๕
๓. เครื่องดื่ม	๒	๓๐๘.๕๐	๒	๓๐๘.๕๐	๓	๓๖๗.๐๖	๓	๓๖๗.๐๖
๔. สิ่งทอ	๒	๒๖.๙๐	๒	๒๖.๙๐	๑	๑๑.๑๙	๑	๑๑.๑๙
๕. เครื่องแต่งกาย	๑๑	๔๖๕.๐๙	๑๑	๔๖๕.๐๙	๑๑	๔๖๕.๐๙	๑๑	๔๖๕.๐๙
๖. เครื่องหนัง	๔	๓๑๕.๗๔	๔	๓๑๕.๗๔	๔	๓๑๕.๗๔	๔	๓๑๕.๗๔
๗. ไม้และผลิตภัณฑ์ไม้	๔๔	๘๕๔.๔๙	๔๕	๘๖๖.๐๓	๔๕	๘๘๐.๙๒	๔๕	๘๙๖.๐๒
๘. เพอร์นิเจอร์และเครื่องเรือน	๔	๑๐.๘๔	๔	๑๐.๘๔	๓	๗.๕๔	๓	๗.๕๔
๙. กระดาษและผลิตภัณฑ์จากกระดาษ	๑	๒๘๐.๐๐	๑	๒๘๐.๐๐	๑	๒๘๐.๐๐	๑	๒๘๐.๐๐
๑๐. สิ่งพิมพ์	๑	๑๑.๐๐	๑	๑๑.๐๐	๑	๑๑.๐๐	๑	๑๑.๐๐
๑๑. เคมี	๓	๙๕.๒๐	๓	๙๕.๒๐	๔	๑๑๑.๕๙	๔	๑๑๑.๕๙
๑๒. ปิโตรเคมีและผลิตภัณฑ์	๑๗	๖๔๗.๐๔	๑๘	๖๖๑.๓๔	๑๙	๖๘๒.๘๔	๑๙	๖๘๒.๘๔
๑๓. ยาง	๑๓	๒,๑๒๗.๘๐	๑๔	๒,๑๓๑.๐๐	๑๕	๒,๔๙๑.๓๔	๑๖	๒,๖๘๘.๑๖
๑๔. พลาสติก	๙	๙๐.๔๓	๙	๙๐.๔๓	๑๐	๑๐๕.๔๓	๑๐	๑๐๕.๔๓
๑๕. อโลหะ	๕๙	๙๗๘.๘๒	๖๑	๑,๐๓๘.๓๒	๖๖	๑,๐๘๖.๕๒	๖๗	๑,๑๑๘.๐๔
๑๖. โลหะ	-	-	-	-	-	-	-	-
๑๗. ผลิตภัณฑ์โลหะ	๒๒	๑๗๕.๙๐	๒๓	๑๘๙.๐๐	๒๓	๑๘๙.๐๐	๒๐	๑๗๑.๘๙
๑๘. เครื่องจักรกล	๕	๔๔.๐๐	๕	๔๔.๐๐	๔	๔๒.๕๐	๔	๔๒.๕๐
๑๙. ไฟฟ้า	๒๑	๑๒,๑๘๑.๗๙	๒๑	๑๒,๑๘๑.๗๙	๒๑	๑๒,๑๘๑.๗๙	๒๑	๑๒,๑๘๑.๗๙
๒๐. ขนส่ง	๑๕	๑,๕๑๘.๙๓	๑๕	๑,๕๑๘.๙๔	๑๕	๑,๕๒๗.๗๔	๑๔	๑,๔๘๕.๒๔
๒๑. อื่นๆ	๔๒	๒,๐๑๙.๒๐	๔๕	๒,๒๖๑.๑๘	๔๓	๒,๒๕๓.๓๙	๔๐	๒,๒๕๓.๖๘
รวม	๔๑๖	๓๒,๑๑๐.๕๔	๔๒๓	๓๒,๓๙๕.๕๖	๔๒๗	๓๓,๐๐๓.๑๘	๔๒๔	๓๓,๐๐๔.๓๑

(ที่มา: สำนักงานสถิติจังหวัดบุรีรัมย์, สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดบุรีรัมย์)

- ภาคการพาณิชย์กรรม/การค้าชายแดน รวมถึงการค้าและบริการ ธุรกิจการค้าที่สำคัญในจังหวัด คือ ธุรกิจค้าส่ง ประเภทวัตถุดิบยานยนต์/อุปกรณ์ชิ้นส่วน สิ่งทอ วัสดุก่อสร้าง มูลค่าประมาณร้อยละ ๖๐ และธุรกิจค้าปลีก

ตารางที่ ๒๒ ตารางแสดงมูลค่าการลงทุนการค้าชายแดน (มูลค่าการนำเข้าและส่งออก) จำแนกรายปี

รายการ/ปี	๒๕๖๔ (ม.ค-ธ.ค)	๒๕๖๕ (ต.ค-ธ.ค)	๒๕๖๖ (ม.ค-ธ.ค)	๒๕๖๖ (ต.ค-ธ.ค)	อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)		
					๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖ (ต.ค-ธ.ค)
มูลค่าการส่งออก (ล้านบาท)	๐.๐๐	๑๙.๙๐	๕๙.๐๒	๒๑.๕๐	- ๑๐๐.๐๐	๑๐๐.๐๐	๘.๐๒
มูลค่าการนำเข้า (ล้านบาท)	๐.๐๐	๒.๖๙	๗.๙๔	๒.๔๕	- ๑๐๐.๐๐	๑๐๐.๐๐	-๘.๘๖
ดุลการค้า (ล้านบาท)	๐.๐๐	๑๗.๒๑	๕๑.๐๗	๑๙.๐๕	- ๑๐๐.๐๐	๑๐๐.๐๐	๑๐.๖๗
มูลค่าการค้ารวม (ล้านบาท)	๐.๐๐	๒๒.๖๐	๖๖.๙๖	๒๓.๙๖	- ๑๐๐.๐๐	๑๐๐.๐๐	๖.๐๑

(ที่มา: สำนักงานพาณิชย์จังหวัดบุรีรัมย์)

หมายเหตุ

- จุดผ่อนปรนการค้าช่องทางทะเลภู ระงับการเดินทางเข้า-ออก ตั้งแต่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๓ - ๑๓ ตุลาคม ๒๕๖๕ เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของสถานการณ์ Co-Vid 19 ส่งผลให้ช่วงเวลาดังกล่าวไม่เกิดมูลค่านำเข้าและส่งออก
- จุดผ่อนปรนการค้าช่องทางทะเลภู เปิดการเดินทางเข้า-ออก ตั้งแต่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๖๕ เป็นต้นมา ส่งผลให้เกิดมูลค่านำเข้าและส่งออกตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๖๕ เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน

๑.๕.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดบุรีรัมย์ (GPP) ๑๙ สาขา

ตารางที่ ๒๓ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด (GPP) และ รายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากร ณ ราคาประจำปี จำแนกรายปี

ข้อมูล	ปี พ.ศ.		
	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
ผลิตภัณฑ์มวลรวม (GPP) ล้านบาท	๙๒,๘๔๒	๙๘,๑๓๓	๑๐๔,๙๖๒
ผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว (GPP per capita) (บาท/ปี)	๗๖,๗๑๔.๗๔	๘๑,๖๘๐.๑๖	๘๘,๐๑๑.๖๖

(ที่มา : รายงานผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัดแบบปริมาณลูกโซ่ฉบับพ.ศ.๒๕๕๘ ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.))

หมายเหตุ: รายงานฉบับนี้มีการปรับปรุง GPP ย้อนหลังถึงปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ดังนั้นข้อมูลบางรายการจะไม่ตรงกับรายงานฉบับเดิม

ตารางที่ ๒๔ ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) จำแนกตามประเภท/รายปี (หน่วย : ล้านบาท)

รายการ	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔	ปี ๒๕๖๕
๑. ภาคเกษตรกรรม	๒๑,๗๖๒	๒๒,๙๗๗	๒๖,๑๙๘
๑.๑ เกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง	๒๑,๗๖๒	๒๒,๙๗๗	๒๖,๑๙๘
๒. นอกภาคเกษตรกรรม	๗๑,๐๘๐	๗๕,๑๕๖	๗๘,๗๖๔
<i>หมวดอุตสาหกรรม</i>	<i>๑๖,๔๐๖</i>	<i>๑๙,๒๔๐</i>	<i>๒๐,๒๖๙</i>
๒.๑ การทำเหมืองแร่ และเหมืองหิน	๕๔๔	๕๖๕	๑,๐๓๘
๒.๒ การผลิต	๑๔,๓๕๒	๑๖,๙๕๖	๑๗,๔๘๔
๒.๓ ไฟฟ้า ก๊าซ ไอน้ำ และระบบปรับอากาศ	๑,๒๗๓	๑,๔๔๒	๑,๔๒๐
๒.๔ การจัดการน้ำ การจัดการและการบำบัดน้ำเสีย ของเสียและสิ่ง ปฏิกูล	๒๓๗	๒๗๘	๓๒๗
<i>หมวดการบริการ</i>	<i>๕๔,๖๗๕</i>	<i>๕๕,๙๑๖</i>	<i>๕๘,๔๙๕</i>
๒.๕ การก่อสร้าง	๔,๒๑๑	๔,๔๔๕	๔,๘๘๐
๒.๖ การขายส่ง และการขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์	๑๒,๔๐๔	๑๑,๗๙๒	๑๒,๑๒๗
๒.๗ การขนส่ง และสถานที่เก็บสินค้า	๑,๕๖๒	๑,๗๑๘	๑,๙๐๘
๒.๘ ที่พักแรมและบริการด้านอาหาร	๔๒๓	๕๓๕	๖๐๒
๒.๙ ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร	๗๒๔	๗๑๕	๖๔๙
๒.๑๐ กิจการทางการเงินและการประกันภัย	๗,๕๑๐	๗,๓๓๐	๘,๐๒๓
๒.๑๑ กิจการอสังหาริมทรัพย์	๔,๒๔๓	๕,๑๗๓	๕,๖๘๒
๒.๑๒ กิจกรรมทางวิชาชีพ วิทยาศาสตร์ และเทคนิค	๒๒	๒๔	๒๗
๒.๑๓ กิจกรรมการบริหารและการบริการสนับสนุน	๖๕	๕๙	๗๘
๒.๑๔ การบริหารราชการ การป้องกันประเทศ และการประกันสังคมภาค บังคับ	๔,๕๑๘	๔,๕๔๐	๔,๓๓๓
๒.๑๕ การศึกษา	๑๓,๙๘๐	๑๔,๒๓๒	๑๔,๗๖๓
๒.๑๖ กิจกรรมด้านสุขภาพ และงานสังคมสงเคราะห์	๓,๑๒๔	๓,๓๘๘	๓,๔๗๕
๒.๑๗ ศิลปะ ความบันเทิง และนันทนาการ	๖๕๗	๗๙๔	๗๗๑
๒.๑๘ กิจกรรมบริการด้านอื่นๆ	๑,๒๓๔	๑,๑๗๑	๑,๑๗๗
รวม (๑.ภาคเกษตรกรรม+๒.นอกภาคเกษตรกรรม)	๙๒,๘๔๒	๙๘,๑๓๓	๑๐๔,๙๖๒

(ที่มา : เว็บไซต์สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ)

www.nesdc.go.th/main.php?filename=gross_regional

๑.๖ ข้อมูลด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ด้านสังคม การท่องเที่ยว แรงงาน วัฒนธรรม

๑.๖.๑ ภาคการท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดบุรีรัมย์เป็นการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์เกี่ยวกับอารยธรรมขอมโบราณ เช่น ปราสาทเขาพนมรุ้ง ปราสาทเมืองต่ำ เขาวังคาร เขาปลายบัด บุรีรัมย์เป็นเมืองภูเขาไฟ มีภูเขาไฟที่ดับแล้ว จำนวน ๖ แห่ง มีปล่องภูเขาไฟที่ชัดเจน โดยเฉพาะที่เขากระโดง ในเขตอำเภอเมืองฯ เป็นแหล่งท่องเที่ยว ที่สำคัญมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ได้แก่ พื้นที่ชุ่มน้ำบุรีรัมย์ (อ่างเก็บน้ำสนามบินเก่า อ่างเก็บน้ำห้วยตลาด และอ่างเก็บน้ำห้วยจรเข้มาก) เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าดงใหญ่ วนอุทยานเขากระโดงมีแหล่งศิลปวัฒนธรรมและวิถีชีวิต ได้แก่ ประเพณีขึ้นเขาพนมรุ้ง ในต้นเดือนเมษายนของทุกปี กลุ่มเตาเผาเครื่องเคลือบพันปี ศูนย์หัตถกรรมอำเภอนาโพธิ์และศูนย์วัฒนธรรมอีสานใต้ นอกจากนี้ยังมีแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ สนามฟุตบอลช้างอารีนา (เดิมคือสนามฟุตบอลไอโมบาย) สนามแข่งรถมอเตอร์สปอร์ตระดับมาตรฐานโลก “ChangInternational Circuit” และจุดผ่อนปรนการค้าช่องสายตะกู

ตารางที่ ๒๕ ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกรายปี

ประเภทแหล่งท่องเที่ยว	จำนวนแหล่งท่องเที่ยว (แห่ง)		
	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖
แหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ	๗	๗	๗
แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	๖	๖	๖
แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์	๓๐	๓๐	๓๐
แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม	๓	๓	๓
แหล่งท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการ	๑๗	๑๗	๑๗
แหล่งท่องเที่ยวชุมชน	๙	๙	๙
รวม	๗๒	๗๒	๗๒

(ที่มา: สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์)

ตารางที่ ๒๖ ข้อมูลจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยว จำแนกรายปี

ด้านการท่องเที่ยว	ปี พ.ศ.		
	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖
นักท่องเที่ยว (คน)	๗๘๕,๐๘๑	๒,๙๑๕,๔๓๖	๓,๔๔๙,๓๔๗
- ชาวไทย(คน)	๗๘๒,๙๕๙	๒,๘๙๕,๗๗๖	๓,๔๑๑,๑๐๕
- ชาวต่างประเทศ(คน)	๒,๑๒๒	๑๙,๖๖๐	๓๘,๒๔๒
โรงแรม/ที่พัก (แห่ง)	๑,๐๓๑	๓๔๐	๔๗๑
ห้องพัก (ห้อง)	๙,๑๐๔	๗,๒๑๔	๑๑,๐๙๖
ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวต่อคนต่อวัน ของจังหวัด (บาท)	๑,๘๕๔.๘๖	๒,๐๒๕	๒,๒๑๐
รายได้ (ล้านบาท)	๑,๔๕๖.๒๑	๕,๙๐๒.๔๙	๗,๕๐๘

(ที่มา: สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์)

ตารางที่ ๒๗ เปรียบเทียบจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยวของจังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกรายปี

ปี พ.ศ.	จำนวนนักท่องเที่ยวในจังหวัดบุรีรัมย์(คน)	ผลต่าง (%)	รายได้จากการท่องเที่ยวในจังหวัดบุรีรัมย์ (ล้านบาท)	ผลต่าง (%)
๒๕๖๐	๑,๖๒๗,๓๒๘	+๕.๙๗	๒,๖๓๖.๐๗	+๑๓.๐๖
๒๕๖๑	๒,๐๑๔,๗๙๑	+๒๓.๘๑	๔,๒๔๖.๙๕	+๔๘๙.๐๙
๒๕๖๒	๒,๒๖๗,๐๘๐	+๑๒.๕๒	๔,๘๕๙.๔๑	+๐.๓๒
๒๕๖๓	๙๖๐,๔๖๓	-๕๗.๖๓	๑,๘๒๘.๐๐	-๖๒.๔
๒๕๖๔	๗๕๘,๐๘๑	-๑๘.๒๖	๑,๔๕๖.๒๑	-๒๐.๓๖
๒๕๖๕	๒,๙๑๕,๔๓๖	+๒๗๑.๓๕	๕,๙๐๒.๔๙	+๓๐๕.๓๓
๒๕๖๖	๓,๔๔๙,๓๔๗	+๑๘.๓๑	๗,๕๐๘	+๒๕.๕๐

(ที่มา: สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์)

๑.๖.๒ เศรษฐกิจระดับครัวเรือน

ตารางที่ ๒๘ รายได้เฉลี่ยบุคคลต่อปีจำแนกรายปี

รายการ	ปี ๒๕๖๔	ปี ๒๕๖๕	ปี ๒๕๖๖
รายได้เฉลี่ยบุคคลต่อปี (บาท/ปี)	๖๗,๙๖๖.๓๓	๗๒,๐๕๖.๙๙	๗๕,๓๖๕.๒๙

(ที่มา: สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดบุรีรัมย์)

ตารางที่ ๒๙ รายจ่ายเฉลี่ยบุคคลต่อปีจำแนกรายปี

รายการ	ปี ๒๕๖๔	ปี ๒๕๖๕	ปี ๒๕๖๖
รายจ่ายเฉลี่ยบุคคลต่อปี (บาท/ปี)	๓๘,๔๕๗.๙๕	๓๘,๓๔๘.๐๔	๓๙,๑๙๘.๘๑

(ที่มา: สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดบุรีรัมย์)

ตารางที่ ๓๐ หนี้สินเฉลี่ยบุคคลต่อปีจำแนกรายปี

รายการ	ปี ๒๕๖๔	ปี ๒๕๖๕	ปี ๒๕๖๖
หนี้สินเฉลี่ยบุคคลต่อปี (บาท/ปี)	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล	๓๔,๕๙๕.๖๗

(ที่มา: สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดบุรีรัมย์)

๒. ข้อมูลด้านการเกษตร

๒.๑ ครั้วเรือนเกษตรกรและแรงงานภาคเกษตร

ตารางที่ ๓๑ จำนวนครั้วเรือนเกษตรกรและแรงงานภาคเกษตรของจังหวัดบุรีรัมย์

อำเภอ	จำนวนครั้วเรือน	จำนวนครั้วเรือน เกษตรกร	ร้อยละจำนวน ครั้วเรือนเกษตร/ ครั้วเรือนทั้งหมด	จำนวนแรงงาน ภาคเกษตร (ราย)
เมืองบุรีรัมย์	๘๓,๗๖๕	๒๙,๐๖๗	๓๔.๗๐	๔๕,๙๓๘
บ้านกรวด	๒๓,๘๖๘	๑๒,๖๔๕	๕๒.๙๘	๑๕,๒๗๔
กระสัง	๒๙,๐๗๙	๒๐,๓๒๗	๖๙.๙๐	๓๕,๙๕๘
ละหานทราย	๒๒,๓๑๐	๑๑,๔๙๗	๕๑.๕๓	๒๐,๓๑๕
ลำปลายมาศ	๓๙,๗๙๗	๒๓,๗๔๑	๕๙.๖๖	๓๗,๗๐๗
นางรอง	๓๙,๑๕๕	๑๘,๖๑๕	๔๗.๕๔	๓๔,๔๑๙
พุทไธสง	๑๔,๙๖๗	๙,๗๔๘	๖๕.๑๓	๒๐,๘๑๖
สตึก	๓๓,๘๗๒	๑๗,๙๐๓	๕๒.๘๕	๒๓,๐๓๙
ประโคนชัย	๔๒,๒๑๕	๒๓,๐๒๐	๕๔.๕๓	๓๔,๔๗๙
คูเมือง	๒๐,๗๓๙	๑๒,๒๙๔	๕๙.๒๘	๑๗,๖๖๘
หนองกี่	๒๑,๖๐๑	๑๑,๖๒๑	๕๓.๘๐	๑๘,๕๕๙
ปะคำ	๑๕,๐๕๒	๗,๓๘๑	๔๙.๐๔	๑๓,๒๔๗
หนองหงส์	๑๔,๒๕๙	๙,๔๗๑	๖๖.๔๒	๑๕,๘๔๙
นาโพธิ์	๙,๙๑๐	๗,๐๖๓	๗๑.๒๗	๑๓,๓๖๖
พลับพลาชัย	๑๒,๕๖๓	๖,๗๔๒	๖๗.๙๙	๑๓,๘๒๔
ห้วยราช	๑๐,๐๓๒	๘,๕๔๒	๖๗.๒๐	๑๑,๒๗๔
โนนสุวรรณ	๗,๗๑๖	๔,๖๑๔	๕๙.๘๐	๗,๒๘๘
ชำนิ	๙,๔๖๕	๖,๕๑๑	๖๘.๗๙	๑๖,๒๒๑
บ้านใหม่ไชยพจน์	๗,๗๔๔	๕,๒๑๙	๖๗.๓๙	๑๐,๕๓๘
โนนดินแดง	๙,๖๑๒	๓,๖๖๕	๓๘.๑๓	๔,๒๕๗
เฉลิมพระเกียรติ	๑๒,๓๓๗	๗,๖๐๖	๖๑.๖๕	๑๒,๔๘๑
บ้านด่าน	๘,๒๐๔	๕,๓๘๑	๖๕.๕๙	๗,๔๘๓
แคนดง	๙,๕๙๘	๕,๕๖๐	๕๗.๙๓	๙,๑๖๓
รวม	๔๙๗,๘๖๐	๒๖๘,๒๓๓	๕๓.๘๘	๔๓๙,๑๖๓

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์

๒.๒ การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร

ตารางที่ ๓๒ การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรแยกตามรายอำเภอ จังหวัดบุรีรัมย์ ปี ๒๕๖๖

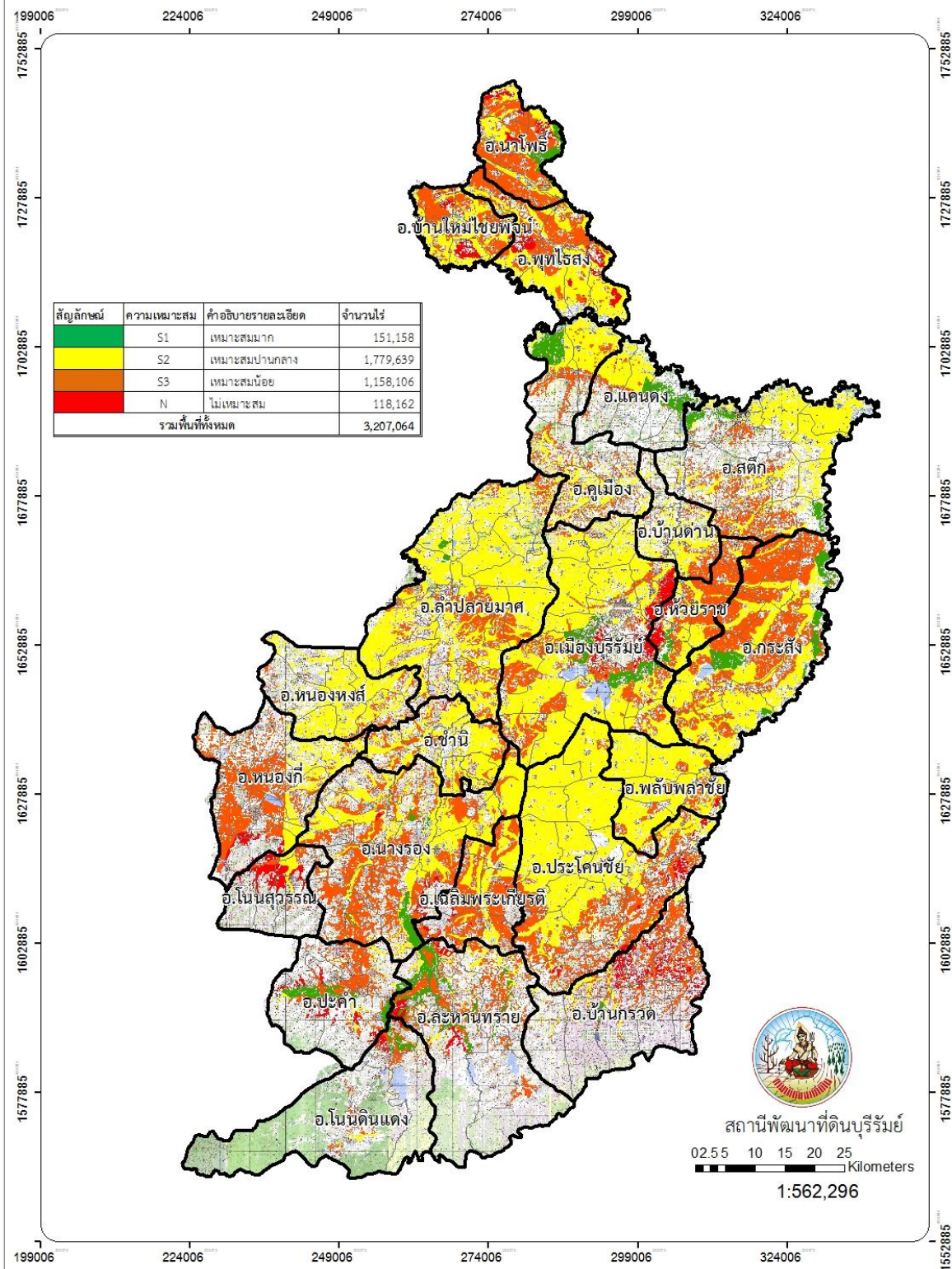
อำเภอ	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ทำการเกษตร								รวมพื้นที่ทำการเกษตร	
		ที่นา		ไม้ผล/ไม้ยืนต้น		พืชไร่/พืชผัก/ไม้ดอก		เกษตรอื่นๆ		จำนวน (ไร่)	ร้อยละพื้นที่เกษตร
		จำนวน (ไร่)	ร้อยละพื้นที่เกษตร	จำนวน (ไร่)	ร้อยละพื้นที่เกษตร	จำนวน (ไร่)	ร้อยละพื้นที่เกษตร	จำนวน (ไร่)	ร้อยละพื้นที่เกษตร		
เมือง	๕๑๘,๒๓๘.๑๐	๓๓๖,๖๘๐.๓๘	๖๔.๙๗	๗,๙๓๓.๒๕	๑.๕๓	๔๗,๗๗๗.๙๘	๙.๒๑	๒๔๑.๔๕	๐.๐๕	๓๙๒,๖๓๑.๐๖	๗๕.๗๖
คูเมือง	๒๗๓,๐๐๓.๖๗	๑๐๒,๕๕๑.๖๙	๓๗.๕๘	๔๒,๕๑๔.๒๑	๑๕.๕๗	๗๖,๔๗๕.๙๙	๒๘.๐๒	๒๙.๕๒	๐.๐๑	๒๒๑,๖๐๑.๔๑	๘๑.๑๘
กระสัง	๓๘๗,๘๔๑.๖๒	๒๘๖,๗๘๗.๓๐	๗๓.๙๔	๗,๑๖๕.๒๕	๑.๘๕	๑๖,๒๙๓.๗๖	๔.๒๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๓๑๐,๒๔๖.๓๑	๗๙.๙๙
นางรอง	๔๗๔,๙๗๙.๖๒	๒๖๓,๘๕๐.๒๙	๕๕.๕๕	๑๒,๓๕๙.๔๖	๒.๖๐	๙๓,๐๔๓.๗๕	๑๙.๕๙	๓๖๕.๑๙	๐.๐๘	๓๖๙,๖๑๘.๕๙	๗๗.๘๒
หนองกี่	๒๗๖,๙๓๔.๙๔	๑๒๖,๘๒๒.๘๕	๔๕.๘๐	๑๒,๗๔๓.๙๙	๔.๖๐	๙๔,๓๐๓.๗๑	๓๔.๐๕	๒๔๒.๗๙	๐.๐๙	๒๓๙,๑๑๓.๓๕	๘๖.๕๕
ละหานทราย	๔๒๕,๕๓๙.๖๖	๙๑,๘๘๐.๖๙	๒๑.๕๘	๘๒,๖๐๐.๗๔	๑๙.๔๑	๘๙,๐๐๗.๕๙	๒๐.๙๒	๔๙.๙๙	๐.๐๑	๒๖๓,๕๙๙.๐๑	๖๑.๙๒
ประโคนชัย	๕๒๑,๓๔๐.๕๐	๓๕๙,๔๘๖.๖๐	๖๘.๙๕	๒๒,๐๐๕.๓๑	๔.๒๒	๖๒,๔๑๒.๖๔	๑๑.๙๗	๒๓๘.๕๑	๐.๐๕	๔๔๔,๑๒๓.๐๖	๘๕.๑๙
บ้านกรวด	๓๔๖,๐๔๒.๖๒	๗๑,๘๙๖.๑๓	๒๐.๗๘	๙๙,๖๐๕.๓๓	๒๘.๗๘	๗๑,๙๒๔.๒๕	๒๐.๗๘	๒๗.๙๑	๐.๐๑	๒๔๓,๕๕๓.๖๒	๗๐.๓๕
พุทไธสง	๑๙๕,๑๗๙.๖๔	๑๓๙,๘๑๘.๔๐	๗๑.๕๓	๙,๖๙๑.๒๐	๔.๙๗	๔,๘๖๖.๐๕	๒.๔๙	๓๒.๐๖	๐.๐๒	๑๕๕,๔๐๐.๗๑	๗๙.๕๑
ลำปลายมาศ	๕๑๓,๒๐๘.๙๖	๓๒๖,๐๙๕.๑๐	๖๓.๕๔	๑๗,๐๙๖.๕๙	๓.๓๓	๘๒,๗๖๘.๗๙	๑๖.๑๓	๓๓๙.๒๑	๐.๐๗	๔๒๖,๓๐๐.๖๙	๘๓.๐๗
สตึก	๓๘๕,๕๗๙.๖๔	๑๓๔,๓๘๐.๔๔	๓๔.๘๕	๕,๙๕๖๐.๙๘	๑๕.๕๕	๑๒๗,๓๖๐.๘๙	๓๓.๐๓	๔๗.๗๑	๐.๐๑	๓๒๑,๓๕๐.๐๒	๘๓.๓๔
ปะคำ	๒๑๘,๕๖๘.๗๙	๕๗,๘๗๙.๓๙	๒๖.๔๘	๒๒,๗๗๒.๙๘	๑๐.๔๒	๘๘,๕๖๕.๕๒	๔๐.๕๒	๓๙.๘๘	๐.๐๒	๑๒๖,๒๕๗.๖๙	๕๗.๔๔
นาโพธิ์	๑๓๑,๒๖๗.๒๒	๑๐๑,๕๕๕.๗๐	๗๗.๖๗	๒,๖๓๐.๐๐	๒.๐๐	๕,๓๗๔.๑๑	๔.๐๙	๔๐.๘๙	๐.๐๓	๑๑๐,๐๐๐.๗๐	๘๓.๗๙
หนองหงส์	๑๙๕,๔๘๘.๓๔	๘๙,๒๕๐.๗๒	๔๕.๖๖	๓,๗๘๘.๘๑	๑.๙๔	๗๔,๙๕๓.๑๗	๓๘.๓๓	๑๓๔.๗๙	๐.๐๗	๑๖๘,๑๑๗.๙๙	๘๖.๐๐
พลับพลาชัย	๑๖๓,๘๗๔.๓๑	๑๒๓,๙๔๑.๕๐	๗๕.๖๓	๒,๕๖๓.๔	๑.๕๖	๑๑,๓๔๗.๔๓	๖.๙๒	๑๘.๕๘	๐.๐๑	๑๓๗,๘๗๐.๙๑	๘๔.๑๒
ห้วยราช	๑๐๘,๖๙๓.๘๔	๘๓,๑๑๑.๗๒	๗๖.๕๖	๘๖๓.๒๓	๐.๗๙	๘,๔๖๗.๓๒	๗.๗๙	๒๓.๔๔	๐.๐๒	๙๒,๕๖๕.๗๑	๘๕.๐๖
โนนสุวรรณ	๑๒๔,๒๑๓.๑๗	๒๕,๔๖๓.๒๕	๒๐.๕	๓๐,๕๙๓.๗๖	๒๔.๖๓	๕๖,๖๐๐.๑๕	๔๕.๗๖	๒๔.๐๒	๐.๐๒	๑๑๒,๖๘๗.๑๘	๙๐.๙๑
ชำนิ	๑๔๘,๘๕๖.๓๓	๙๐,๗๒๘.๗๙	๖๐.๙๕	๒,๕๕๘.๑๖	๑.๗๑	๒๖,๔๗๘.๐๖	๑๗.๗๘	๖๖.๐๒	๐.๐๔	๑๑๙,๘๒๑.๐๓	๘๐.๕๘
บ้านใหม่ไชยพจน์	๑๐๘,๔๐๖.๒๐	๗๙,๒๓๐.๙๐	๗๓.๐๙	๒,๘๓๓.๔๓	๒.๖๒	๑,๘๘๓.๙๗	๑.๗๔	๓.๑๓	๐.๐๐	๘๓,๙๕๑.๔๓	๗๗.๕๕
โนนดินแดง	๓๔๒,๔๑๒.๔๕	๒๐,๕๕๗.๖๔	๖.๐๒	๓๗,๔๐๑.๕๑	๑๐.๙๒	๓๒,๒๙๘.๖๖	๙.๔๔	๖๑.๘๐	๐.๐๒	๙๐,๓๕๙.๖๑	๒๖.๔๐
บ้านด่าน	๑๐๖,๐๖๒.๒๓	๔๐,๓๘๗.๒๕	๓๘.๐๘	๕,๖๓๘.๓๖	๕.๓๒	๔๔,๙๙๘.๕๕	๔๒.๔๒	๐.๐๐	๐.๐๐	๙๑,๐๒๐.๑๖	๘๕.๘๒
แคนดง	๑๖๐,๑๒๔.๑๕	๔๒,๒๕๓.๐๕	๒๖.๓๙	๕๘,๒๕๓.๐๕	๓๖.๓๘	๓๖,๒๕๒.๔๐	๒๒.๖๔	๐.๐๐	๐.๐๐	๑๓๖,๗๕๘.๕๐	๘๕.๔๑
เฉลิมพระเกียรติ	๑๔๗,๖๖๘.๑๙	๙๑,๙๑๔.๑๓	๖๒.๒๔	๒,๙๖๐.๙๙	๒.๐๑	๑๔,๗๕๖.๖๐	๑๐.๐๐	๙๓.๒๔	๐.๐๖	๑๐๙,๗๒๔.๙๖	๗๔.๓๑
รวม	๖,๒๗๓,๕๑๓.๑๕	๓,๐๘๖,๕๕๕.๙๐	๔๙.๒	๕๕๖,๑๒๒.๑๘	๘.๗๐	๑,๑๖๗,๑๙๘.๓๒	๑๘.๖๐	๒,๑๒๐.๐๔	๐.๐๓	๔,๘๐๑,๙๙๕.๔๔	๗๖.๕๓

ที่มา : เว็บไซต์ agri-map-online.moac.go.th (ณ วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๗)

ตารางที่ ๓๖ ตารางแสดงความเหมาะสมของดินสำหรับการปลูกข้าว

ลำดับ	อำเภอ	พื้นที่แสดงความเหมาะสม (ไร่)				
		S1	S2	S3	N	รวม(ไร่)
๑	เมืองบุรีรัมย์	๑๖,๖๓๒	๒๔๘,๓๒๓	๗๑,๕๕๑	๒๐,๙๔๖.๐๒	๓๓๖,๕๐๖
๒	คูเมือง	๑๒,๙๐๙	๗๘,๙๙๔	๔๐,๓๖๑	๓๓	๑๓๒,๒๖๓
๓	กระสัง	๒๐,๗๕๘	๑๕๑,๓๙๕	๑๖๙,๒๑๘	-	๓๔๑,๓๗๑
๔	นางรอง	๑๐,๑๗๔	๑๒๑,๐๙๘	๑๓๕,๑๘๕	๓,๖๕๘	๒๖๖,๔๕๖
๕	หนองกี่	-	๓๖,๘๗๐	๘๕,๐๑๕	๕,๕๔๗	๑๒๗,๔๒๒
๖	ละหานทราย	๒๖,๐๖๕	๑๐,๕๔๑	๔๙,๓๗๐	๗,๙๐๐	๘๕,๙๗๖
๗	ประโคนชัย	๓๒	๒๖๖,๗๐๙	๙๓,๕๓๕	๘,๕๔๓	๓๖๐,๒๗๖
๘	บ้านกรวด	๑,๑๖๓	๑๒,๕๗๓	๔๔,๑๗๓	๑๘,๕๕๑	๕๖,๔๖๐
๙	พุทไธสง	-	๘๑,๕๑๒	๕๒,๔๓๘	๑๑,๘๐๘	๑๔๕,๗๖๐
๑๐	ลำปลายมาศ	๑,๘๙๕	๒๗๐,๘๙๒	๖๔,๑๑๘	๐.๐๑	๓๓๖,๙๐๕
๑๑	สตึก	๘,๔๘๒	๙๕,๕๕๖	๔๘,๙๙๙	๐.๐๓	๑๕๓,๐๓๘
๑๒	ปะคำ	๑๓,๑๓๕	๕,๒๑๗	๓๑,๗๙๙	๘,๕๕๗	๕๘,๗๑๐
๑๓	นาโพธิ์	๘,๗๒๗	๒๕,๔๑๕	๖๓,๖๑๓	๘,๒๙๓	๙๗,๐๔๘
๑๔	หนองหงส์	-	๘๑,๖๐๙	๑๑,๒๘๑	-	๙๒,๘๙๐
๑๕	พลับพลาชัย	๔๓๒	๑๐๖,๘๕๔	๑๖,๑๙๔	๗๗๑	๑๒๓,๒๕๖
๑๖	ห้วยราช	๓,๓๑๓	๒๖,๓๒๙	๔๙,๕๕๙	๗,๐๔๐	๗๖,๒๔๑
๑๗	โนนสุวรรณ	-	๗,๓๑๖	๗,๒๗๐	๑๕,๒๙๐	๒๙,๘๘๖
๑๘	ชำนิ	-	๗๖,๐๒๐	๓๑,๖๔๘	๔๙๒	๑๐๗,๑๖๐
๑๙	บ้านใหม่ไชยพจน์	๘	๓๙,๗๑๑	๓๖,๖๗๕	๖,๕๒๙	๗๖,๙๑๕
๒๐	โนนดินแดง	๔,๑๑๑	๑,๘๒๑	๙,๕๐๖	๓,๒๕๐	๑๕,๖๘๘
๒๑	บ้านด่าน	-	๓๑,๒๕๕	๑๔,๑๐๒	๐.๐๔	๔๕,๓๕๗
๒๒	แคนดง	๑๐,๘๒๑	๒๖,๙๘๔	๖,๓๐๕	๑๒๕	๔๔,๒๓๕
๒๓	เฉลิมพระเกียรติ	๖๙๔	๒๖,๙๘๔	๖๐,๐๕๒	๒,๖๕๓	๘๙,๗๘๓
					รวม	๓,๑๖๑,๒๙๔

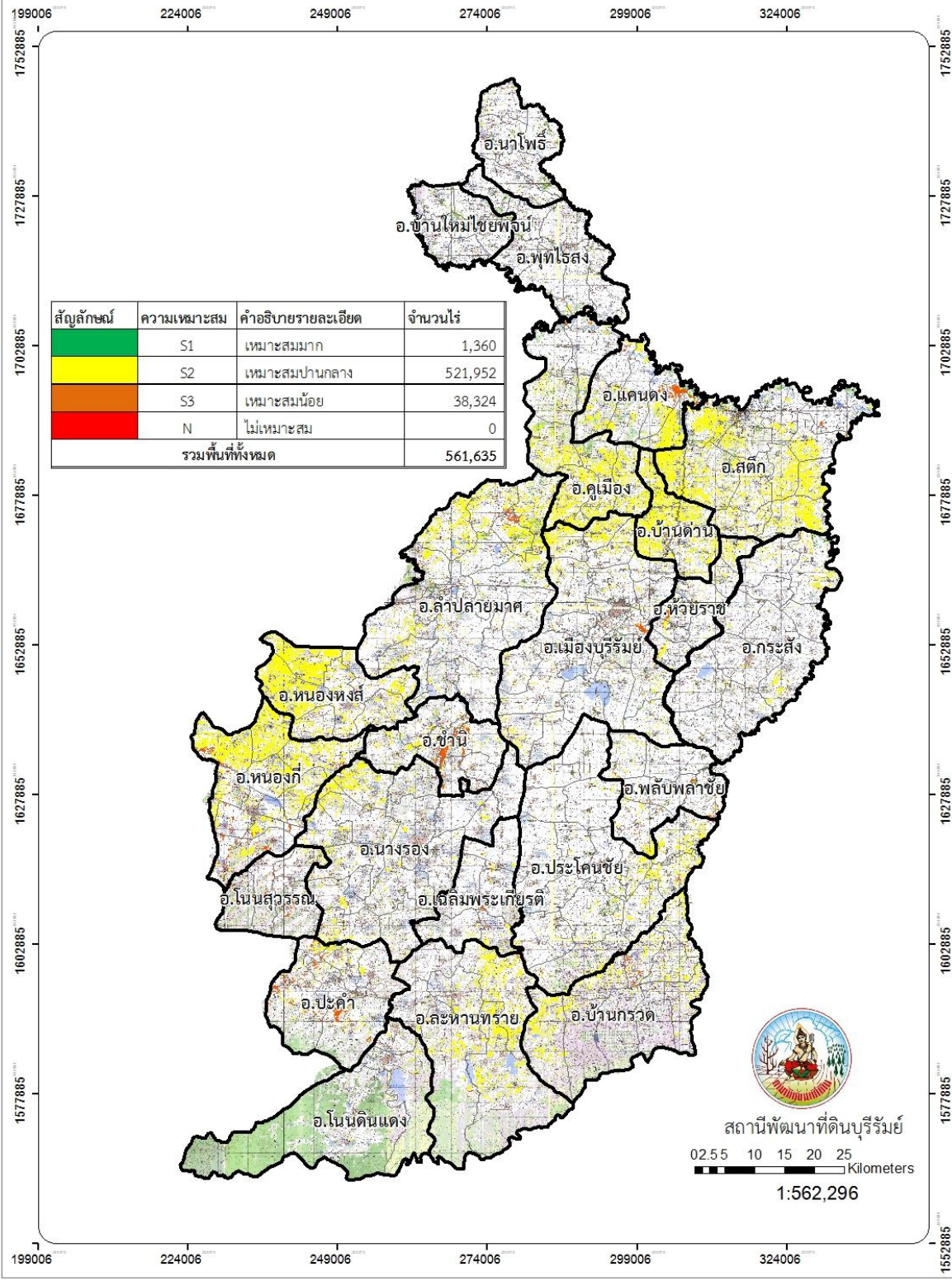
แผนที่แสดงความเหมาะสมของดินสำหรับการปลูกข้าว จังหวัดบุรีรัมย์

ตารางที่ ๓๖ ตารางแสดงความเหมาะสมของดินสำหรับการปลูกอ้อย

ลำดับ	อำเภอ	พื้นที่แสดงความเหมาะสม (ไร่)				
		S๑	S๒	S๓	N	รวม(ไร่)
๑	เมืองบุรีรัมย์	-	๒๕,๑๗๐	๑,๙๖๓	-	๒๗,๑๓๓
๒	คูเมือง	๓๘	๔๖,๒๔๒	๓๕๙	-	๔๖,๖๓๙
๓	กระสัง	๗๓๖	๗,๕๖๐	๔๗	๐	๘,๒๔๓
๔	นางรอง	๔๕	๒๒,๙๘๖	๘๒๒	-	๒๓,๘๕๓
๕	หนองกี่	-	๖๒,๙๓๓	๖,๘๗๐	-	๖๙,๘๐๓
๖	ละหานทราย	-	๓๕,๙๖๙	๓๘๔	๐.๑๗	๓๖,๓๕๓
๗	ประโคนชัย	๑	๑๙,๗๗๑	๑,๔๔๑	-	๒๑,๒๑๓
๘	บ้านกรวด	-	๒๖,๖๒๖	๑,๔๙๘	-	๒๘,๑๒๔
๙	พุทไธสง	-	๗๔๐	๘๒	-	๘๒๓
๑๐	ลำปลายมาศ	๒๙	๔๒,๗๑๗	๒,๘๑๒	-	๔๕,๕๕๘
๑๑	สตึก	๑๖	๘๒,๕๑๘	๕๓๓	-	๘๓,๐๖๖
๑๒	ปะคำ	-	๗,๓๖๑	๕,๕๗๖	-	๑๒,๙๓๗
๑๓	นาโพธิ์	๓	๑,๑๙๕	๑๗๑	-	๑,๓๖๘
๑๔	หนองหงส์	-	๖๐,๗๑๗	-	-	๖๐,๗๑๗
๑๕	พลับพลาชัย	๓๔๐	๕,๗๒๔	๑,๕๓๑	-	๗,๒๕๙
๑๖	ห้วยราช	๐.๐๗	๖,๘๗๒	๗๗๖	-	๗,๖๔๙
๑๗	โนนสุวรรณ	-	๑,๒๔๘	๑,๗๙๕	-	๓,๐๔๓
๑๘	ชำนิ	-	๖,๓๐๗	๖,๒๙๔	-	๑๒,๖๐๒
๑๙	บ้านใหม่ไชยพจน์	-	๙๙	-	-	๙๙
๒๐	โนนดินแดง	๔๓	๑,๑๓๑	๕๑	-	๑,๒๒๕
๒๑	บ้านด่าน	-	๓๕,๗๕๔	-	-	๓๕,๗๕๔
๒๒	แคนดง	๔๔๕	๑๙,๕๐๕	๔,๕๒๕	-	๒๔,๔๗๕
๒๓	เฉลิมพระเกียรติ	-	๒,๘๙๖	๗๙๒	-	๓,๖๘๘
รวม		๑,๖๙๖.๐๗	๕๒๑,๙๔๑	๓๘,๓๒๒	๐.๑๗	๕๖๑,๖๒๔

แผนที่แสดงความเหมาะสมของดินสำหรับการปลูกอ้อย จังหวัดบุรีรัมย์

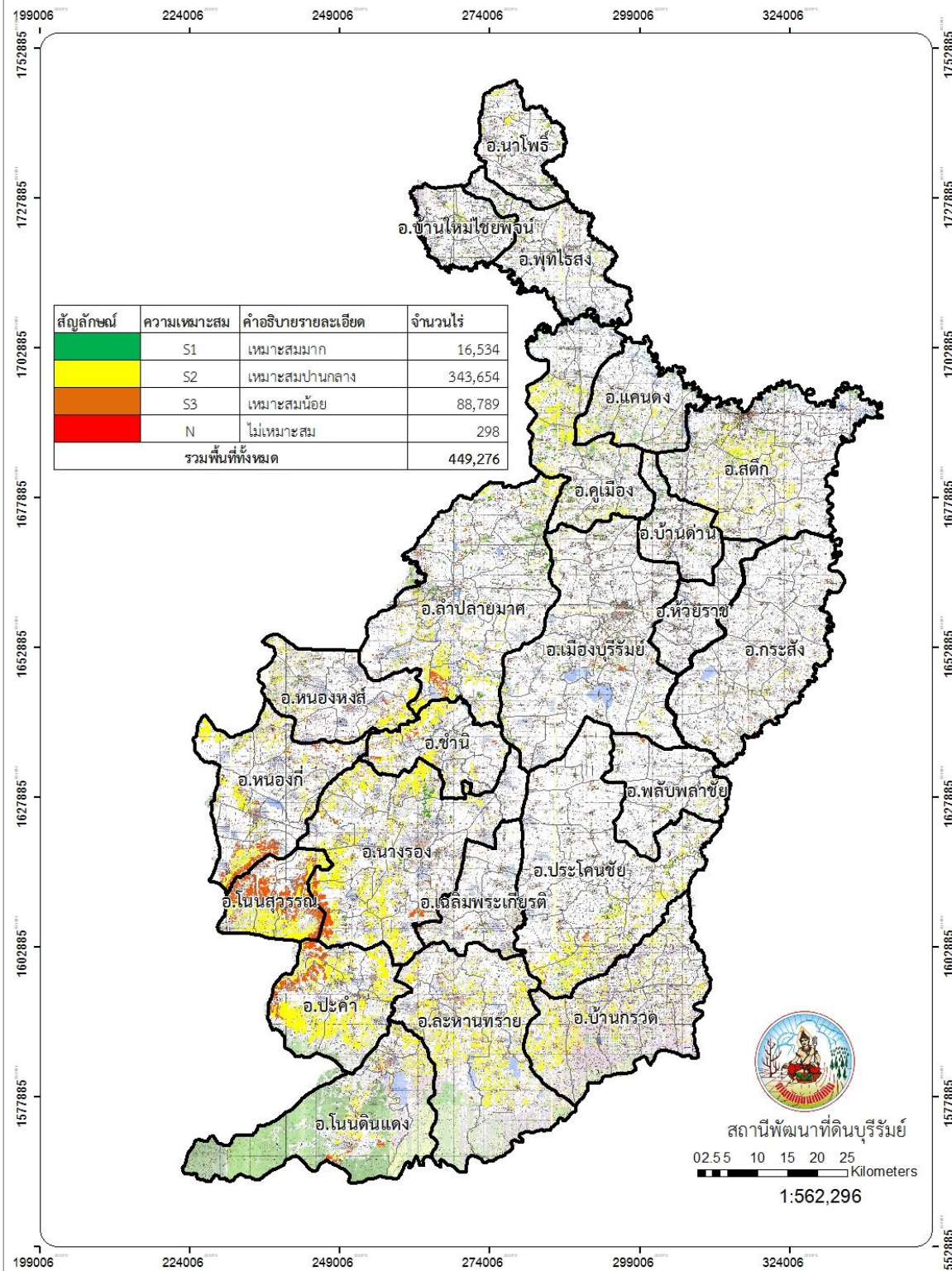

ตารางที่ ๓๘ ตารางแสดงความเหมาะสมของดินสำหรับการปลูกมันสำปะหลัง

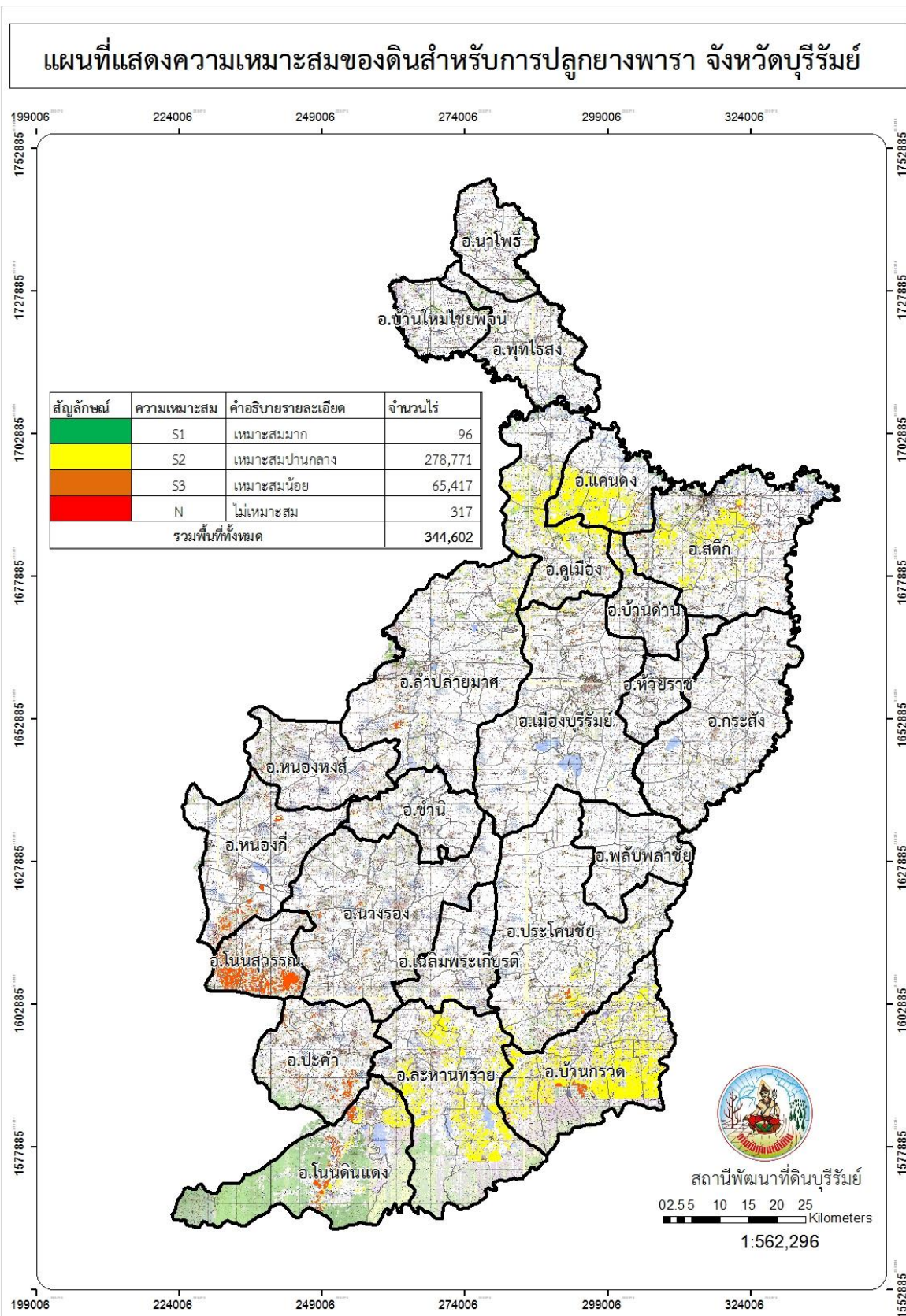
ลำดับ	อำเภอ	พื้นที่แสดงความเหมาะสม (ไร่)				
		S๑	S๒	S๓	N	รวม(ไร่)
๑	เมืองบุรีรัมย์	๑,๕๐๓	๓,๒๑๖	๒,๘๘๙	-	๗,๖๐๘
๒	คูเมือง	๒,๒๒๐	๑๖,๔๒๔	๒๕๙	๘๐	๑๘,๙๐๓
๓	กระสัง	๒๙๐	๑,๙๔๙	๑,๓๖๗	-	๓,๖๐๕
๔	นางรอง	๒,๕๐๗	๕๒,๕๔๑	๑๐,๙๐๒	-	๖๕,๙๕๐
๕	หนองกี่	-	๒๐,๙๘๑	๑๑,๓๖๙	-	๓๒,๓๕๐
๖	ละหานทราย	๓๑๔	๓๘,๒๗๙	๑,๙๘๐	-	๔๐,๕๗๓
๗	ประโคนชัย	๑,๐๗๓	๒๑,๔๖๒	๓,๑๖๒	-	๒๕,๖๙๗
๘	บ้านกรวด	๑๐๘	๒๕,๘๒๘	๙๗๐	๒๐	๒๖,๙๒๖
๙	พุทไธสง	๕๖	๙๙๙	๑๐๐	-	๑,๑๕๕
๑๐	ลำปลายมาศ	๕,๖๕๓	๒๑,๙๘๘	๖,๐๑๙	-	๓๓,๖๖๐
๑๑	สตึก	๑๗๑	๑๗,๑๑๒	๑,๕๗๐	-	๑๘,๘๕๓
๑๒	ปะคำ	๙๔	๔๘,๖๕๓	๑๑,๔๓๖	-	๖๐,๑๘๓
๑๓	นาโพธิ์	๗๑	๒,๑๒๔	๑๐๐	-	๒,๒๙๕
๑๔	หนองหงส์	-	๑๑,๓๐๖	๒,๐๒๕	-	๑๓,๓๓๒
๑๕	พลับพลาชัย	๔๙๕	๑,๒๘๐	๗๐๔	-	๒,๔๗๙
๑๖	ห้วยราช	๑๕	๑๓๘	๓๕	-	๑๘๘
๑๗	โนนสุวรรณ	-	๙,๓๑๑	๑๗,๘๗๐	-	๒๗,๑๘๑
๑๘	ชำนิ	๕๐๖	๑๔,๘๗๙	๒,๗๔๔	-	๑๘,๑๒๙
๑๙	บ้านใหม่ไชยพจน์	๔๙	๑,๑๗๖	๖๗	-	๑,๒๙๒
๒๐	โนนดินแดง	๒๘	๑๒,๔๑๒	๒,๔๑๕	-	๑๔,๘๕๕
๒๑	บ้านด่าน	๙๓๒	๑,๘๕๙	๑,๑๙๑	-	๓,๙๘๑
๒๒	แคนดง	-	๕,๑๘๘	๕๓๙	๑๙๙	๕,๙๒๖
๒๓	เฉลิมพระเกียรติ	๕๕๑	๖๘๒	๘๒๓	-	๒,๐๕๖
รวม		๑๖,๖๓๖	๓๒๙,๗๘๗	๘๐,๕๓๖	๒๙๙	๔๒๖,๘๖๐

แผนที่แสดงความเหมาะสมของดินสำหรับการมันสำปะหลัง จังหวัดบุรีรัมย์

ตารางที่ ๓๙ ตารางแสดงความเหมาะสมของดินสำหรับการปลูกยางพารา

ลำดับ	อำเภอ	พื้นที่แสดงความเหมาะสม (ไร่)				
		S๑	S๒	S๓	N	รวม(ไร่)
๑	เมืองบุรีรัมย์	-	๑,๘๑๓	๑,๑๒๖	-	๒,๙๓๙
๒	คูเมือง	-	๒๙,๘๐๘	๔๒๐	-	๓๐,๒๒๘
๓	กระสัง	๘๖	๗๓๒	๓๐๖	-	๑,๑๒๔
๔	นางรอง	๑๐	๗๑๔	๒,๘๓๑	-	๓,๕๕๕
๕	หนองกี่	-	๗๐	๕,๙๖๓	-	๖,๐๓๓
๖	ละหานทราย	-	๖๑,๓๕๕	๗๖	๗๙	๖๑,๕๑๐
๗	ประโคนชัย	-	๑๐,๘๗๖	๒,๐๘๓	-	๑๒,๙๕๙
๘	บ้านกรวด	๑๐๘	๒๘,๘๒๘	๙๗๐	๒๐	๒๖,๙๒๖
๙	พุทไธสง	-	๑๔๑	๔๐	-	๑๘๑
๑๐	ลำปลายมาศ	-	๔,๑๕๐	๒,๘๑๐	-	๖,๙๖๐
๑๑	สตึก	-	๒๕,๙๓๑	๓,๔๗๑	-	๒๙,๔๐๒
๑๒	ปะคำ	-	๔๑๔	๙,๐๐๔	-	๙,๔๑๘
๑๓	นาโพธิ์	-	๑๐๐	-	-	๑๐๐
๑๔	หนองหงส์	-	๔๓	๑,๕๔๒	-	๑,๕๘๕
๑๕	พลับพลาชัย	-	๓๘๘	๑๒๙	-	๕๑๗
๑๖	ห้วยราช	-	๔๔	๔๓	-	๘๗
๑๗	โนนสุวรรณ	-	๗	๒๕,๔๔๓	-	๒๕,๔๕๐
๑๘	ชำนิ	-	๓๗๘	๔๖๒	-	๘๔๐
๑๙	บ้านใหม่ไชยพจน์	-	๑๖๖	๒๐	-	๑๘๖
๒๐	โนนดินแดง	-	๑๐,๖๗๗	๖,๔๓๑	๙	๑๗,๑๑๗
๒๑	บ้านด่าน	-	๓,๑๐๔	๕๐๐	-	๓,๖๐๔
๒๒	แคนดง	-	๕๒,๓๐๙	๙๐๘	-	๕๓,๒๑๗
๒๓	เฉลิมพระเกียรติ	-	๑,๐๖๑	๕๙	-	๑,๑๒๐
รวม		๒๐๔	๒๓๓,๑๐๙	๖๔,๖๓๗	๑๐๘	๒๙๔,๘๕๘

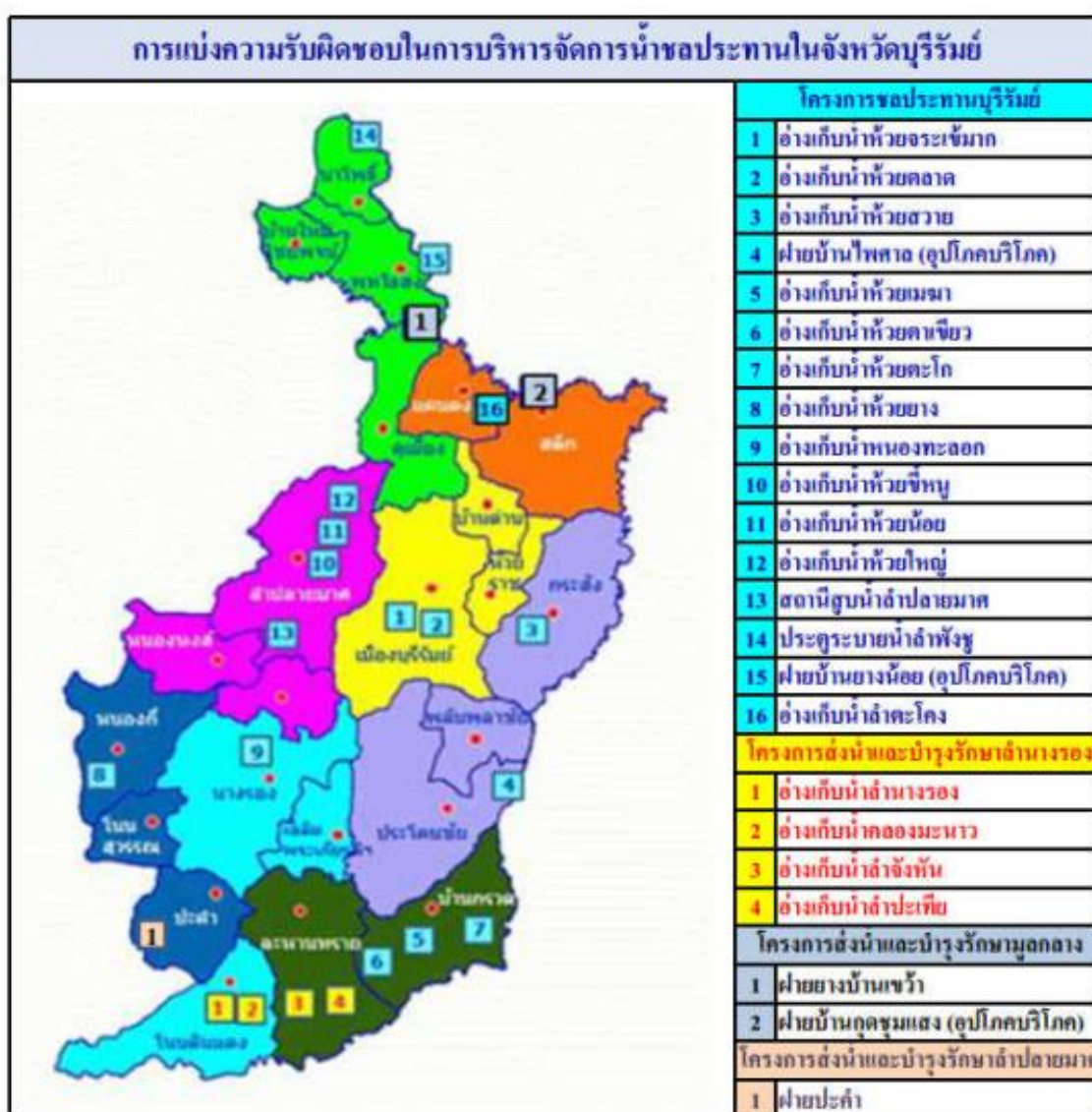

๒.๓ แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

๒.๓.๑ พื้นที่ชลประทานและระบบชลประทาน

๑. พื้นที่ชลประทานและระบบชลประทาน

โครงการชลประทานบุรีรัมย์ มีโครงการชลประทานขนาดใหญ่และขนาดกลางในความรับผิดชอบ ๔ หน่วยงาน คือ โครงการชลประทานบุรีรัมย์ ซึ่งเป็นตัวแทนกรมชลประทานในการประสานงานกับหน่วยงานในจังหวัดบุรีรัมย์ และมีโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษา(คบ.) ๓ โครงการ คือ คบ.ลำนางรอง , คบ.มูลกลาง และ คบ.ลำปลายมาศ รับผิดชอบโครงการชลประทานขนาดใหญ่ และขนาดกลาง ๒๓ แห่ง เป็นโครงการขนาดใหญ่ ๑ แห่ง คืออ่างเก็บน้ำลำนางรอง และขนาดกลาง ๒๒ แห่ง รายละเอียดที่ตั้งตามแผนที่ และรายละเอียดขนาดความจุ พื้นที่ชลประทาน ตามตารางต่อไปนี้

ความรับผิดชอบของชลโครงการประทานบุรีรัมย์			
ที่	อ่างเก็บน้ำ/โครงการฯ	ความจุ (ล้าน ลบ.ม.)	พื้นที่ชลประทาน (ไร่)
๑	อ่างเก็บน้ำห้วยจรเข้มาก อำเภอเมืองบุรีรัมย์	๒๖.๐๒๒	๑๐,๖๗๒
๒	อ่างเก็บน้ำห้วยตลาด อำเภอเมืองบุรีรัมย์	๓๐.๘๕๒	๑๔,๘๓๖
๓	อ่างเก็บน้ำห้วยสวาย อำเภอกระสัง	๑๓.๕๖๐	๖,๖๓๕
๔	อ่างเก็บน้ำห้วยเมฆา อำเภอบ้านกรวด	๔.๐๗๓	๓,๒๐๐
๕	อ่างเก็บน้ำหนองทะเลอก อำเภอนางรอง	๔.๖๔๕	๒,๙๓๕
๖	อ่างเก็บน้ำห้วยซี้หนู อำเภอลำปลายมาศ	๑.๕๙๐	๔๐
๗	อ่างเก็บน้ำห้วยน้อย อำเภอลำปลายมาศ	๑.๒๐๐	๘๑๐
๘	อ่างเก็บน้ำห้วยใหญ่ อำเภอลำปลายมาศ	๑.๓๐๐	๑,๔๐๐
๙	อ่างเก็บน้ำห้วยยาง อำเภอหนองกี่	๑๓.๘๐๐	๖,๕๐๐
๑๐	อ่างเก็บน้ำลำตะโคก อำเภอแคนดง	๗.๔๓๑	๒๔,๗๗๒
๑๑	อ่างเก็บน้ำห้วยตาเขียว อำเภอบ้านกรวด	๑.๙๐๐	ไม่มีระบบส่งน้ำ
๑๒	อ่างเก็บน้ำห้วยตะโก อำเภอบ้านกรวด	๓.๒๕๐	๒,๕๔๐
๑๓	สถานีสูบน้ำลำปลายมาศ อำเภอลำปลายมาศ	-	๕,๐๐๐
๑๔	ประตูระบายน้ำลำพังชู อำเภอนาโพธิ์	-	๙,๒๕๕
๑๕	ฝายระบายบ้านไพศาล อำเภอประโคนชัย	-	อุปโภคบริโภค
๑๖	ฝายบ้านยางน้อย อำเภอพุทไธสง	-	อุปโภคบริโภค
รวม		๑๐๙.๖๒๓	๘๘,๕๙๕
ความรับผิดชอบของโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาลำน้ำรอง			
๑	อ่างเก็บน้ำลำน้ำรอง อำเภอโนนดินแดง	๑๒๑.๔๑๔	๘๓,๗๐๒
๒	อ่างเก็บน้ำคลองมะนาว อำเภอโนนดินแดง	๒.๘๔๘	๔๔๖
๓	อ่างเก็บน้ำลำจังหัน อำเภอละหานทราย	๓๖.๐๐๐	๒๕,๒๕๕
๔	อ่างเก็บน้ำลำปะเทีย อำเภอละหานทราย	๒๕.๔๐๐	๒๙,๗๗๗
รวม		๑๘๕.๖๖๒	๑๓๙,๑๘๐
ความรับผิดชอบของโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษามูลกลาง			
๑	ฝายยางบ้านเขว้า อำเภอคูเมือง	-	๑๒,๙๑๐
๒	ฝายระบายน้ำบ้านกุดชุมแสง อำเภอสตึก	-	อุปโภคบริโภค
รวม		-	๑๒,๙๑๐
ความรับผิดชอบของโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาลำปลายมาศ			
๑	ฝายประคำ อำเภอปะคำ	-	๓๙,๑๙๗
รวม		-	๓๙,๑๙๗
รวมทั้งหมด		๒๙๕.๓๘๕	๒๗๙,๘๘๒

๒. พื้นที่ปลูกพืชฤดูฝน

ช่วงฤดูฝนจะมีการปลูกพืชเต็มพื้นที่ระบบชลประทาน แต่จะมีการส่งน้ำให้พื้นที่เพาะปลูกตามเกณฑ์ความเหมาะสมของปริมาณน้ำที่มีอยู่ โดยจัดลำดับความสำคัญการสำรองน้ำและการใช้น้ำเป็น ๔ ลำดับ คือ ๑. น้ำเพื่ออุปโภคบริโภค ๒. น้ำเพื่อการรักษาระบบนิเวศน์ ๓. น้ำเพื่อการเกษตร ๔. น้ำเพื่อการอุตสาหกรรมและอื่นๆ ปริมาณน้ำที่จัดสรรให้ลำดับที่อยู่ถัดไปเมื่อมีเพียงพอสำหรับลำดับนั้นแล้ว

๓. พื้นที่ปลูกพืชฤดูแล้ง

กำหนดพื้นที่ปลูกพืชฤดูแล้งตามปริมาณน้ำที่ประเมินแล้วมีเหลือจากการใช้เพื่อการอุปโภคบริโภคและรักษาระบบนิเวศน์แล้ว โดยสนับสนุนให้ปลูกพืชที่ใช้น้ำน้อยเป็นหลัก จะให้ปลูกข้าวเฉพาะพื้นที่ที่ประสบปัญหาเกิดความเสียหายในฤดูฝนเท่านั้น

๔. การแก้ปัญหาปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำที่มีน้อย

การแก้ปัญหาปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำที่มีน้อย ที่ประสบปัญหาเป็นประจำซึ่งเป็นแหล่งน้ำดิบเพื่อการผลิตประปาของการประปาส่วนภูมิภาคให้บริการแก่ผู้ใช้น้ำในชุมชนขนาดใหญ่ มีดังนี้

๑) การเติมน้ำให้อ่างเก็บน้ำห้วยจระเข้มาก อ.เมืองบุรีรัมย์ เป็นแหล่งน้ำดิบในการผลิตประปาของการประปาส่วนภูมิภาคสาขาบุรีรัมย์ ให้บริการในเขตตัวอำเภอเมืองบุรีรัมย์ และพื้นที่เศรษฐกิจที่สำคัญรอบนอกที่มีความต้องการใช้น้ำเดือนละ ๑.๔๔ ล้านลูกบาศก์เมตร (ปริมาณน้ำส่วนหนึ่งใช้จากอ่างเก็บน้ำห้วยจระเข้มากและอ่างเก็บน้ำห้วยตลาด) มีแนวทางการแก้ปัญหาดังนี้

สูบน้ำจากลำปลายมาศ โดยสูบน้ำจากสถานีสูบน้ำลำปลาตมาศ ต.บ้านยาง อ.ลำปลายมาศมาเติมปริมาณน้ำที่จะสูบน้ำพิจารณาจากปัจจัยหลายด้าน คือ ปริมาณที่ขาดอยู่ ปริมาณน้ำที่มีอยู่ในลำปลายมาศที่จะสูบน้ำมาได้ หากปริมาณน้ำในลำปลายมาศมีน้อยอาจขอรับการสนับสนุนน้ำจากอ่างเก็บน้ำลำปลายมาศ จ. นครราชสีมา ระบายลงมาช่วยถ้ามีปริมาณจะให้การสนับสนุนได้ นอกจากนี้อาจพิจารณาขอการสนับสนุนน้ำจากอ่างเก็บน้ำลำนางรอง อ.โนนดินแดง อ่างเก็บน้ำลำจังหัน และอ่างเก็บน้ำลำปะเทีย อ.ละหานทราย ส่งมาให้ด้วย

๒) การเติมน้ำให้อ่างเก็บน้ำห้วยตลาด อ.เมืองบุรีรัมย์ เป็นแหล่งน้ำดิบในการผลิตประปาของการประปาส่วนภูมิภาคสาขาบุรีรัมย์ อีกแห่งหนึ่ง มีแนวทางการแก้ปัญหาดังนี้

๒.๑) ฝันน้ำจากลำปะเทียผ่านระบบคลองฝันน้ำมาเติม จำนวนปริมาณน้ำขึ้นกับจำนวนน้ำที่ยังขาดอยู่ และปริมาณน้ำที่มีอยู่ในลำปะเทีย ทั้งนี้อาจขอสนับสนุนน้ำจากอ่างเก็บน้ำลำจังหัน อ.ละหานทรายส่งมาเสริมให้

๒.๒) สูบน้ำจากอ่างเก็บน้ำห้วยสวาย อ.กระสัง มาเติม โดยจะดำเนินการเมื่อไม่สามารถดำเนินการตามข้อ ๑) ได้เพียงพอ และขึ้นกับปริมาณน้ำที่เหลือจากการใช้ที่อ่างเก็บน้ำห้วยสวายด้วย

๒.๓) สูบน้ำจากบ่อหลุมหิน อ.เมืองบุรีรัมย์ ที่อยู่ใกล้ๆ มาเติม

๓) การเติมน้ำให้อ่างเก็บน้ำหนองทะเลอ อ.นางรอง เป็นแหล่งน้ำดิบในการผลิตประปาของการประปาส่วนภูมิภาคสาขานางรอง ให้บริการในเขตอำเภอนางรอง

ดำเนินการโดยฝันน้ำหรือสูบน้ำจากลำปลายมาศมาเติม ปริมาณน้ำอาจได้รับสนับสนุนจากอ่างเก็บน้ำลำปลายมาศ หรืออ่างเก็บน้ำลำนางรองเช่นเดียวกับกรที่เติมน้ำให้อ่างเก็บน้ำห้วยจระเข้มาก

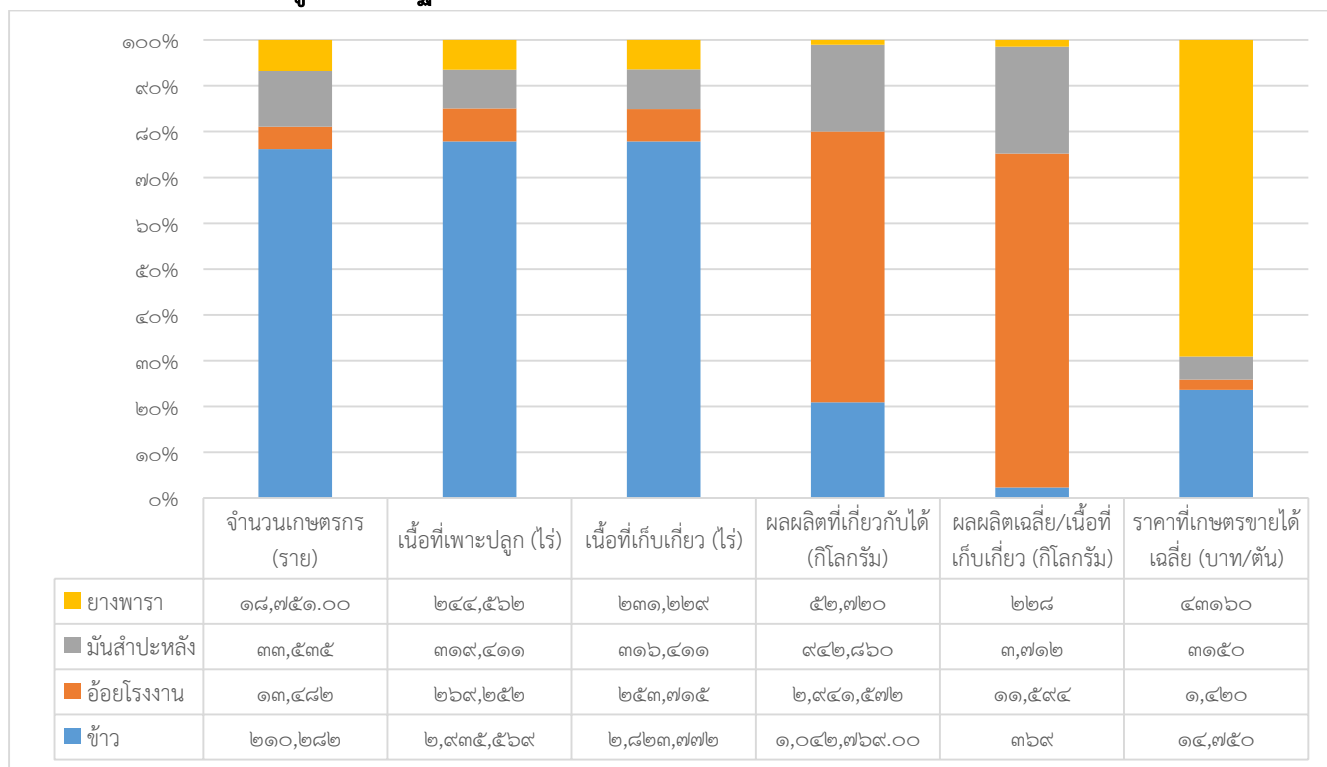
๔) การเติมน้ำให้อ่างเก็บน้ำห้วยขี้หนู อ.ลำปลายมาศ เป็นแหล่งน้ำดิบในการผลิตประปาของการประปาส่วนภูมิภาคสาขาลำปลายมาศ ให้บริการในเขตตัวอำเภอลำปลายมาศ

ดำเนินการโดยการผันน้ำหรือสูบน้ำจากลำปลายมาศมาเติม ปริมาณน้ำอาจได้รับสนับสนุนจากอ่างเก็บน้ำลำปลายมาศ หรืออ่างเก็บน้ำลำนางรองเช่นเดียวกับกรณีเติมน้ำให้อ่างเก็บน้ำห้วยจรเข้มากหรืออ่างเก็บน้ำหนองทะลอก

๒.๔ ข้อมูลสินค้าเกษตร

พื้นที่ทั้งหมด ๖,๓๐๙,๗๒๑ ไร่ เป็นพื้นที่เกษตรกรรม ๔,๕๕๐,๐๙๕ ไร่ (๗๒.๑๑% ของพื้นที่ทั้งหมด) เป็นพื้นที่ปลูกข้าว ๒,๙๓๕,๕๖๙ ไร่ พืชไร่ ๖๕๔,๓๓๖ ไร่ พืชสวน ๓๖๓,๙๑๕ ไร่ โดยมีพื้นที่ชลประทาน ๒๙๔,๗๘๓ ไร่ (๖.๔๔% ของพื้นที่เกษตรกรรม)

กราฟ ด้านการปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัด ปีการผลิต ๒๕๖๖/๖๗

๒.๔.๑ ด้านการปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัด ปีการผลิต ๒๕๖๖/๖๗

ตารางที่ ๓๓ ด้านการปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัด ปีการผลิต ๒๕๖๖/๖๗

ชนิดพืช	จำนวน เกษตรกร (ราย)	เนื้อที่ เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่ เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิตที่เก็บเกี่ยว ได้ (กิโลกรัม)	ผลผลิต เฉลี่ย/เนื้อ ที่เก็บเกี่ยว (กิโลกรัม)	ราคา เกษตรกร ขายได้ เฉลี่ย (บาท/ตัน)
ข้าว	๒๑๐,๒๘๒	๒,๙๓๕,๕๖๙	๒,๘๒๓,๗๗๒	๑,๐๔๒,๗๖๙.๐๐	๓๖๙	๑๔,๗๕๐
อ้อย โรงงาน	๑๓,๔๘๒	๒๖๙,๒๕๒	๒๕๓,๗๑๕	๒,๙๔๑,๕๗๒	๑๑,๕๙๔	๑,๔๒๐
มัน สำปะหลัง	๓๓,๕๓๕	๓๑๙,๔๑๑	๓๑๖,๔๑๑	๙๔๒,๘๖๐	๓,๗๑๒	๓,๑๕๐
ยางพารา	๑๘,๗๕๑.๐๐	๒๔๔,๕๖๒	๒๓๑,๒๒๙	๕๒,๗๒๐	๒๒๘	๔๓,๑๖๐

ที่มา :สำนักงานเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์

๒.๔.๒ ด้านการปศุสัตว์ของจังหวัด ปี ๒๕๖๗

ตารางที่ ๓๔ ด้านการปศุสัตว์จังหวัด

ชนิดสัตว์	จำนวนเกษตรกร (ราย)	จำนวนสัตว์ (ตัว)	ราคาเฉลี่ย (บาท/หน่วย)	มูลค่าผลผลิต ต่อปี (บาท)
โคเนื้อ	๘๕,๗๕๖	๕๕๗,๔๘๙	๓๒,๐๐๐	๔,๒๘๑,๕๑๕,๕๒๐
โคนม	๑๓๐	๔,๙๓๑	๒๑	๑๑๔,๙๗๕,๐๐๐
กระบือ	๒๖,๗๑๘	๑๕๙,๗๘๙	๓๘,๐๐๐	๑,๔๕๗,๒๗๕,๖๘๐
หมูขุน	๘,๙๔๔	๒๕๙,๓๗๒ (ต่อรอบการผลิต)	๘๐	๔๓,๒๐๐,๐๐๐
ไก่เนื้อ	๘๖๗	๖,๘๘๐,๖๑๕ (ต่อรอบการผลิต)	๘๕	๔,๖๗๘,๘๑๘,๒๐๐
ไก่ไข่	๑๔	๓๕๐,๐๐๐	๕	๕๑๑,๐๐๐,๐๐๐
ไก่พื้นเมือง	๑๑๘,๐๕๓	๔,๘๕๗,๓๗๔	๑๐๕	๕,๒๒๒,๖๔๘,๕๐๐
เป็ดเนื้อ	๗๖๔	๕๖,๔๖๔ (ต่อรอบการผลิต)	๕๘	๒๔,๕๖๑,๘๔๐
แพะ	๑,๑๑๙	๒๐,๙๐๐	๓,๙๐๐	๑๐๔,๓๓๒,๘๐๐
แกะ	๑๐๐	๑,๖๒๖	๓,๘๐๐	๗,๘๙๙,๑๓๖

ที่มา :สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดบุรีรัมย์

๒.๔.๓ ด้านการประมงของจังหวัด ปี ๒๕๖๗

ตารางที่ ๓๕ ด้านการประมงของจังหวัด ปี ๒๕๖๗

ชนิดสัตว์	จำนวน เกษตรกร (ราย)	พื้นที่การเลี้ยง		ผลผลิต (กิโลกรัม)	ราคาเฉลี่ย (บาท/กก.) ๗๘/๘๐ จระเข้	มูลค่าผลผลิต (บาท)
		จำนวน พื้นที่ (ไร่)	จำนวนบ่อ (บ่อ)			
จระเข้	๓๒	๔๕	-	๕,๖๐๐.๐๐	๕,๖๐๐.๐๐	๒๘,๖๖๖,๔๐๐
กุ้งก้ามแดง	๑,๒๔๓	๙๐	-	๒๕,๐๐๐.๐๐	๒๕๐.๐๐	๖,๒๕๐,๐๐๐
เลี้ยงปลาในกระชัง	๑๕๓	๒๐	๑,๕๗๘	๘๑,๔๕๘.๗๕	๖๐.๐๐	๔,๘๘๗,๕๒๕

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดบุรีรัมย์

๒.๔.๔ ข้อมูลสินค้าเกษตรที่ได้รับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)

ตารางที่ ๓๖ ข้อมูลสินค้าเกษตรที่ได้รับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)

ชนิดสินค้า	หน่วยนับ	จำนวน
<u>ด้านพืช</u>		
- ข้าวดินภูเขาไฟ	ราย/ไร่	๑,๘๒๘ /๑๕,๔๐๔
<u>ด้านสัตว์ (ไม่มี)</u>	-	
<u>ด้านประมง (ไม่มี)</u>	-	-
<u>ด้านหม่อนไหม</u>		
- ผ้าซิ่นตีนแดง	กลุ่ม	๑๐
	ราย (เดี่ยว)	๑๑

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์ และศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ บุรีรัมย์

๒.๔.๕ ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร

ตารางที่ ๓๗ ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร ปี ๒๕๖๖

ชนิดสินค้า	จำนวน/หน่วยนับ
GAP (ข้าว)	
- กลุ่มสมาชิกโครงการนาแปลงใหญ่ที่ได้รับมาตรฐานข้าว GAP ปี ๒๕๖๗	จำนวน ๔ กลุ่ม เกษตรกร ๑๒๐ ราย พื้นที่ ๒,๑๙๑ ไร่
GAP (พืชผัก)	
- พืชผัก ปี ๒๕๖๖	เกษตรกร ๓๖๔ ราย พื้นที่ ๔๘๕.๐๒ ไร่
GAP (ปศุสัตว์)	
- ไก่เนื้อ	จำนวน ๑๖๖ ฟาร์ม จำนวน ๒๔,๒๕๐,๗๖๐ ตัว
- ไก่ไข่	จำนวน ๑๔ ฟาร์ม จำนวน ๓๓๔,๔๕๖ ตัว
- เป็ดเนื้อ	จำนวน ๖ ฟาร์ม จำนวน ๖๑,๕๐๐ ตัว
- ไก่พันธุ์	จำนวน ๔ ฟาร์ม จำนวน ๒๒๘,๐๐๐ ตัว
- สุกร	จำนวน ๙๔ ฟาร์ม จำนวน ๑๒๐,๘๐๐ ตัว
- โคเนื้อ	จำนวน ๑ ฟาร์ม จำนวน ๑๓๒ ตัว
- โคนม	จำนวน ๔๐ ฟาร์ม จำนวน ๘๔๖ ตัว
GAP (ประมง)	
- ปลานิล	เกษตรกร ๑๒ ราย พื้นที่ ๒๒ ไร่
เกษตรอินทรีย์ (ข้าว)	
- โครงการส่งเสริมการผลิต การแปรรูป การตลาด สินค้าเกษตรปลอดภัย ปี ๒๕๖๖	จำนวน ๒๙ กลุ่ม เกษตรกร ๑,๑๔๕ ราย พื้นที่ ๙,๙๔๕ ไร่
เกษตรอินทรีย์ (พืชผัก)	
- พืชผัก ปี ๒๕๖๖	เกษตรกร ๓๕ ราย พื้นที่ ๑๓๑.๕๖ ไร่

ที่มา : ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวบุรีรัมย์/เกษตรจังหวัดบุรีรัมย์/ประมงจังหวัดบุรีรัมย์/สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดบุรีรัมย์/สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด

๒.๕ สถาบันเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๒.๕.๑ ประเภทสหกรณ์และจำนวนสมาชิก

ตารางที่ ๓๙ ประเภทสหกรณ์และจำนวนสมาชิก ปี ๒๕๖๗

ประเภทสหกรณ์	จำนวนสหกรณ์ (แห่ง)	จำนวนสมาชิก (ราย)
สหกรณ์ภาคการเกษตร	๘๓	๑๙๙,๔๙๒
สหกรณ์นอกภาคการเกษตร	๑๗	๔๑,๖๑๐
รวม	๑๐๐	๒๑๔,๑๐๒

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดบุรีรัมย์

๒.๕.๒ กลุ่มเกษตรกรจังหวัดบุรีรัมย์

ตารางที่ ๔๐ จำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรจังหวัดบุรีรัมย์ ปี ๒๕๖๖

อำเภอ	กลุ่มเกษตรกร		กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร		กลุ่มยุวเกษตรกร		กลุ่มวิสาหกิจชุมชน	
	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก
๑.เมืองบุรีรัมย์	๗	๙๖	๒๙	๓๗๗	๓	๕๒	๒๒๗	๔,๑๓๙
๒.กระสัง	๑๖	๒๖๘	๑๕	๒๓๕	๕	๖๘	๑๕๑	๓,๘๘๑
๓.ห้วยราช	๘	๑๐๔	๑๑	๑๕๕	๓	๔๙	๓๖	๒,๔๒๑
๔.บ้านใหม่ไชยพจน์	๖	๘๐	๑๑	๑๒๑	๔	๕๒	๔๓	๑,๒๓๕
๕.คูเมือง	๑๐	๑๐๐	๘	๘๑	๔	๔๒	๑๓๓	๒,๘๘๑
๖.นาโพธิ์	๕	๕๒	๑๐	๑๐๒	๒	๒๖	๖๐	๒,๕๒๕
๗.สตึก	๑๔	๑๔๐	๑๓	๑๓๐	๓	๓๗	๑๓๗	๓,๖๙๔
๘.พุทไธสง	๔	๑๕๑	๑๒	๒๐๗	๒	๒๗	๑๒๔	๒,๙๙๓
๙.ลำปลายมาศ	๑๗	๒๑๖	๑๗	๒๐๒	๓	๓๐	๑๖๕	๓,๕๕๒
๑๐.หนองหงส์	๓	๓๐	๕	๕๐	๔	๕๐	๑๘๒	๓,๘๑๙
๑๑.ละหานทราย	๖	๖๒	๑๖	๒๓๗	๔	๘๑	๙๙	๑,๖๖๗
๑๒.นางรอง	๑๖	๑๖๓	๑๘	๑๘๗	๓	๓๐	๘๘	๒,๒๕๒
๑๓.เฉลิมพระเกียรติ	๓	๘๓	๑๑	๑๙๒	๕	๕๙	๔๘	๑,๐๑๙
๑๔.ชำนิ	๖	๑๑๙	๘	๙๐	๔	๒๘๔	๔๔	๗๗๒
๑๕.โนนสุวรรณ	๕	๖๔	๒๒	๓๑๔	๔	๗๒	๓๖	๘๒๖
๑๖.บ้านด่าน	๖	๖๕	๑๖	๑๖๑	๔	๘๘	๒๔	๓๖๘
๑๗.บ้านกรวด	๔	๕๐	๘	๑๐๓	๓	๕๒	๑๓๒	๒,๐๗๐
๑๘.ปะคำ	๖	๖๐	๘	๘๐	๓	๓๐	๖๘	๑,๙๘๘
๑๙.ประโคนชัย	๑๗	๑๙๒	๑๘	๒๑๐	๓	๓๐	๑๗๐	๓,๓๐๒
๒๐.แคนดง	๕	๖๐	๙	๙๐	๕	๕๐	๕๒	๑,๐๒๙
๒๑.หนองกี่	๑๐	๑๑๐	๑๐	๑๔๖	๔	๗๖	๑๐๓	๒,๓๑๙
๒๒.พลับพลาชัย	๕	๕๒	๑๘	๑๘๔	๔	๔๖	๕๔	๑,๑๘๙
๒๓.โนนดินแดง	๔	๖๗	๑๒	๑๓๕	๕	๖๒	๗๒	๑,๕๖๕
รวม	๑๘๓	๒,๓๘๔	๓๐๕	๓,๗๘๙	๘๔	๑,๓๙๓	๒,๒๔๘	๕๑,๕๐๖

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์

๒.๖ ข้อมูลจำนวนอาสาสมัครเกษตรของจังหวัด

ตารางที่ ๔๑ จำนวนอาสาสมัครเกษตรของจังหวัด

อำเภอ	ด้านอาสาสมัครเกษตร															
	ครู บัญชี	หมอดิน อาสา	ประมง อาสา	เศรษฐกิจ การ เกษตร อาสา	ครู ยาง	อาสา สมัคร ปฏิรูป ที่ดิน เพื่อ เกษตร กรรม	อาสา สมัคร เกษตร และ สหกรณ์	อาสา ปศุ สัตว์	อาสา ผ่าน หลวง	อาสา สมัคร สหกรณ์	อาสา สมัคร ชล ประทาน	ชวา นา อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สารวัตร เกษตร อาสา	ใหม่ อาสา	Q อา สา
เมือง	๑๖	๓๔๒	๗	๒	๒	๐	๐	๑๖	๖	๒	๑๒	๑	๕๒๙	๘	๑๓	๐
คูเมือง	๓	๑๐๖	๐	๑	๔	๐	๐	๔๔	๓	๓	๓	๐	๑๗๒	๙	๑๔	๐
กระสัง	๑๔	๑๖๘	๕	๑	๐	๐	๐	๖๒	๑๗	๑	๒	๐	๑๘๒	๑๐	๘	๐
นางรอง	๗	๑๘๘	๙	๓	๐	๑๑	๐	๑๘๓	๔	๒๐	๕	๐	๓๒๖	๑๓	๑	๐
หนองกี่	๑	๑๐๘	๗	๑	๐	๐	๐	๑๐	๑	๒	๐	๐	๑๑๐	๑๐	๔	๐
ละหาน ทราย	๕	๘๔	๗	๑	๓	๑๐	๐	๑๑๗	๑	๑	๓๐	๐	๒๑๓	๑๐	๒	๐
ประโคน ชัย	๖	๑๘๒	๓	๑	๑	๑๒	๐	๙๘	๒	๒๙	๐	๐	๑๘๒	๗	๒	๐
บ้านกรวด	๒	๑๑๔	๔	๑	๗	๐	๐	๑๗	๐	๐	๑	๐	๑๓๗	๑๑	๓	๐
พุทไธสง	๒	๙๗	๕	๑	๐	๐	๐	๑๐๕	๒	๓	๐	๑	๑๐๒	๗	๔๔	๐
ลำปลาย มาศ	๑๔	๒๑๕	๖	๑	๒	๐	๐	๒๐	๙	๘	๔	๑	๒๗๗	๙	๒	๐
สตึก	๔	๑๗๙	๗	๑	๕	๐	๐	๑๗๗	๑๐	๒	๓	๐	๑๗๙	๕	๓	๐
ปะคำ	๓	๗๗	๓	๑	๑	๗	๐	๑๒	๐	๐	๑๑	๑	๙๐	๙	๑	๐
นาโพธิ์	๕	๖๕	๓	๑	๐	๐	๐	๗๘	๑	๒	๐	๐	๖๕	๑๐	๓๗	๐
หนอง หงส์	๓	๑๐๐	๒	๑	๑	๒	๐	๑๐	๓	๒	๐	๑	๒๑๓	๖	๔	๐
พลับพลา ชัย	๑	๖๗	๒	๑	๐	๐	๐	๗๘	๑	๒	๐	๐	๖๗	๑๐	๐	๐
ห้วยราช	๗	๘๐	๒	๑	๐	๐	๐	๓๘	๑	๖	๒	๐	๘๑	๖	๒	๐
โนน สุวรรณ	๕	๕๖	๑	๑	๑	๑๒	๐	๑๘	๒	๐	๐	๐	๗๗	๑๖	๐	๐
ชำนิ	๕	๖๔	๐	๑	๒	๐	๐	๖๙	๒	๐	๐	๐	๖๕	๗	๐	๐
บ้านใหม่ ไชยพจน์	๔	๕๕	๔	๑	๐	๐	๐	๒๒	๓	๒	๐	๑	๕๕	๘	๑๖	๐
โนนดิน แดง	๒	๓๗	๐	๑	๐	๐	๐	๓๔	๑	๒	๔	๐	๖๖	๖	๐	๐
บ้านด่าน	๒	๕๙	๓	๑	๐	๐	๐	๕๙	๗	๑	๐	๐	๙๖	๘	๐	๐
แคนดง	๒	๕๓	๒	๑	๖	๐	๐	๑๙	๐	๒	๕	๑	๑๓๑	๙	๐	๐
เฉลิมพระ เกียรติ	๔	๖๗	๓	๑	๐	๐	๐	๕๕	๑	๐	๑	๐	๖๗	๙	๑	๐
รวม	๑๑๗	๒,๕๖๓	๘๕	๒๖	๓๕	๕๔	๐	๑,๓๔๑	๗๗	๙๐	๘๓	๗	๓,๔๘๒	๒๐๓	๑๕๗	๐

ที่มา :สำนักงานเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์

๒.๗ จำนวนประชาชนชาวบ้านของจังหวัดภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ตารางที่ ๔๒ จำนวนประชาชนชาวบ้านแยกรายอำเภอ ปี ๒๕๖๖

อำเภอ	จำนวน (ราย)
๑. สตี๊ก	๑
๒. แคนดง	๑

ที่มา : สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดบุรีรัมย์

๒.๘ ข้อมูลด้านการเกษตรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ข้อมูล Smart Farmer, Young Smart Farmer , แหล่งแปรรูป, แหล่งกระจายสินค้า ฯลฯ

๒.๘.๑ Young Smart farmer และ Smart Farmer

ตารางที่ ๔๓ ข้อมูล Young Smart farmer และ Smart Farmer ปี ๒๕๖๖

อำเภอ	Young Smart Famer	Smart farmer
	สมาชิก	สมาชิก
เมืองบุรีรัมย์	๓	๑๐
บ้านกรวด	๓	๑๐
กระสัง	๑	๑๐
ละหานทราย	๑	๑๐
ลำปลายมาศ	๒	๑๐
นางรอง	๔	๑๐
พุทไธสง	๑	๑๐
สตี๊ก	๐	๑๐
ประโคนชัย	๑	๑๐
คูเมือง	๑	๑๐
หนองกี่	๐	๑๐
ปะคำ	๓	๑๐
หนองหงส์	๑	๑๐
นาโพธิ์	๓	๑๐

อำเภอ	Young Smart Famer	Smart farmer
	สมาชิก	สมาชิก
พลับพลาชัย	๐	๑๐
ห้วยราช	๑	๑๐
โนนสุวรรณ	๑	๑๐
ชำนิ	๐	๑๐
บ้านใหม่ไชยพจน์	๑	๑๐
โนนดินแดง	๕	๑๐
เฉลิมพระเกียรติ	๑	๑๐
บ้านด่าน	๒	๑๐
แคนดง	๐	๑๐
รวม	๓๓	๒๓๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์

๒.๘.๒ แหล่งแปรรูป / ผู้ประกอบการเกี่ยวกับข้าวของจังหวัดบุรีรัมย์

๑. ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร เลขที่ ๖๐/๑ ม.๙ ถ.บุรีรัมย์-สตึก ต.บ้านยาง อ.เมือง
๒. บริษัท ซี พี อินเตอร์เทรด จก. เลขที่ ๒๗๙ ม.๙ ต. แสลงพัน อ.ลำปลายมาศ
๓. บริษัท โรงสีกึ่งแก้วพาณิชย์ จก. เลขที่ ๙๙๙ ม.๕ ถ.โชคชัย -เดชอุดม ต.ทุ่งกระเต็น อ.หนองกี่
๔. บริษัท โรงสีกึ่งแก้วพาณิชย์ จก. เลขที่ ๑๘๙ ม.๕ ถ.โชคชัย -เดชอุดม ต.ทุ่งกระเต็น อ.หนองกี่
๕. บริษัท สหพัฒนาข้าวพุทไธสง จก. เลขที่ ๑๑๑ ม.๘ ถ.เลียงเมืองพุทไธสง อ.สตึก
๖. บริษัท เกียรติอากาศห้วยราช เลขที่ ๑ ม. ๓ ต.ห้วยราช อ.ห้วยราช
๗. บริษัท ข้าวก้องเกียรติ จก. เลขที่ ๒๑๒ ม.๒ ถ.บุรีรัมย์-สุรินทร์ ต.หนองเต็ง อ.กระสัง
๘. บริษัท ข้าวผลดี จก. เลขที่ ๑๕๔ ม. ๒ ต.กระสัง อ.เมือง
๙. บริษัท ยูนิเวอร์แซลไรซ์ จก. เลขที่ ๑๓๔ ม.๕ ถ.โชคชัย - เดชอุดม ต.ประโคนชัย อ.ประโคนชัย
๑๐. บริษัท โรงสีไฟติระมาศพาณิชย์ จก. เลขที่ ๕๘ ม.๒ ต.ทะเลน้อย อ.ลำปลายมาศ
๑๑. บริษัท สหพัฒนาข้าวพูนผล จก. เลขที่ ๔๔๙/๑ ม.๑๙ ถ.สตึก-เมืองแก ต.นิคม อ.สตึก
๑๒. บริษัท สหรัักษ์ จก. เลขที่ ๓๒๗ ม.๑ ต.ประโคนชัย อ.ประโคนชัย
๑๓. บริษัท แสงอีสานการเกษตร จก. เลขที่ ๑๕๓ ม.๑๐ ต.ประโคนชัย อ.ประโคนชัย
๑๔. โรงสีข้าวเจริญกิจโนนดินแดง เลขที่ ๑๘๘ ม.๖ ต.สัมปอ อ.โนนดินแดง
๑๕. โรงสีข้าวเจริญกิจพูนผล เลขที่ ๒๒๒ ม.๒ ถ.เลียงเมือง ต.ชุมเห็ด อ.เมือง
๑๖. โรงสีข้าวราชัน เลขที่ ๔๙ ถ.นางรอง-ประคำ ต.นางรอง อ.นางรอง
๑๗. โรงสีศิริพิพัฒน์พาณิชย์ เลขที่ ๒๒ ม. ๓ ถ.บุรีรัมย์-ห้วยราช ต.ห้วยราช อ.ห้วยราช

๑๘. สหกรณ์การเกษตรกระสัง จก. เลขที่ ๑๐๗ ม.๒๑ ถ.พลับพลาชัย -กระสัง ต.กระสัง อ.กระสัง
๑๙. สหกรณ์การเกษตรนางรอง จก. เลขที่ ๘๙ ม.๖ ต.หนองโบสถ์ อ.นางรอง
๒๐. ห้างหุ้นส่วน จำกัด โรงสีไฟแสงชัยบุรีรัมย์ เลขที่ ๕ ม.๘ ต.ชุมเห็ด อ.เมือง
๒๑. ห้างหุ้นส่วน จำกัด บุรีรัมย์รุ่งเรือง เลขที่ ๑๒๒ ม.๔ ถ.บุรีรัมย์ - ประโคนชัย ต.เสม็ด อ.เมือง
๒๒. ห้างหุ้นส่วน จำกัด มณีราชกิจ ๒ เลขที่ ๒๘๘ ม.๑ ต.จันทุม อ.พลับพลาชัย
๒๓. ห้างหุ้นส่วน จำกัด โรงสีชัยรุ่งเรือง เลขที่ ๕๗๔-๕๗๖ ม.๑ ถ.รถไฟพัฒนา ต.ลำปลายมาศ อ.ลำปลายมาศ
๒๔. ห้างหุ้นส่วน จำกัด โรงสีชัยอุดม เลขที่ ๑๓๑ ม.๑๗ ถ.บุรีรัมย์-สตึก ต.บ้านยาง อ.เมือง
๒๕. ห้างหุ้นส่วน จำกัด โรงสีไทยทวีพูนผลลำปลายมาศ เลขที่ ๔๒๘ ม.๑ ถ.หลังสถานีรถไฟ ต.ลำปลายมาศ

อ.ลำปลายมาศ

๒๖. ห้างหุ้นส่วน จำกัด โรงสีประโคนชัย เลขที่ ๑๙๖ ม.๒ ถ.โชคชัย-เดชอุดม อ.ประโคนชัย
๒๗. ห้างหุ้นส่วน จำกัด โรงสีประโคนชัยศรีเจริญ เลขที่ ๑๓๔/๒ม.๕ ถ.โชคชัย-เดชอุดม อ.ประโคน
๒๘. ห้างหุ้นส่วน จำกัด โรงสีประโคนชัยศรีเจริญ เลขที่ ๑๓๔/๑ ม.๕ ถ.โชคชัย-เดชอุดม อ.ประโคน
๒๙. ห้างหุ้นส่วน จำกัด โรงสีไฟศิริเอี่ยมแสง เลขที่ ๖๗ ม.๗ ถ.สहनพมาศ ต.ลำปลายมาศ อ.ลำปลายมาศ
๓๐. ห้างหุ้นส่วน จำกัด โรงสีไฟสหพิชผลนางรอง เลขที่ ๑๕๙ ม.๙ ถ.โชคชัย-เดชอุดม ต.อีสานเขต อ.เฉลิม

พระเกียรติ

๓๑. ห้างหุ้นส่วน จำกัด โรงสีไฟสหะชัยพิชผล เลขที่ ๔๖๔ ม.๙ ถ.สุขาภิบาล๑๔ ต.กระสัง อ.กระสัง
๓๒. ห้างหุ้นส่วน จำกัด โรงสีมณีราชกิจ เลขที่ ๑๕ ม.๒ ต.ห้วยราช อ.ห้วยราช
๓๓. ห้างหุ้นส่วน จำกัด สหพัฒนาค้าข้าว เลขที่ ๔๔๗/๔ ม.๒๒ ถ. สตึก-เมืองแก ต.นิคม อ.สตึก
๓๔. ห้างหุ้นส่วน จำกัด สหพัฒนาค้าข้าว เลขที่ ๔๔๗/๑๒ ม.๒๒ ถ.สตึก-ห้วยราช ต.นิคม อ.สตึก

๒.๘.๓ แหล่งกระจายสินค้า

๑. ตลาดประชารัฐ คนไทยยิ้มได้

๒. ตลาดประชารัฐ ของดีจังหวัด

๓. งานกิจกรรมต่างๆ เช่น งานประเพณีไหมและงานกาชาดจังหวัด งานประเพณีขึ้นเขาพนมรุ้ง งานประเพณี

ขึ้นเขากระโดง ตลาดเขากระวาวบุรีรัมย์ OTOP ภูมิภาค OTOP สานสัมพันธ์สองแผ่นดิน

ข้อมูลการปลูกพืชอื่นๆ

ตารางที่ ๔๔ ข้อมูลการปลูกทุเรียนในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์

ทุเรียน	ปี พ.ศ.		
	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖
พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	๒,๙๖๖.๗๐	๓,๓๔๐.๙๕	๔,๐๖๓.๔๕
ผลผลิตต่อไร่ (กก./ไร่)	๑,๐๔๘.๖๒	๗๘๐	๑,๑๕๑.๖๘
ผลผลิต (ตัน)	๕๔๑.๓๕	๗๑๕	๙๙๖.๒
ราคาเฉลี่ย/ตัน (บาท)	๑๕,๓๒๔	๑๕,๒๐๖	๑๕,๑๓๗
มูลค่ารวม (ล้านบาท)	๘.๒๙	๑๐.๘	๑๕.๑
จำนวนเกษตรกร (ราย)	๕๗๘	๕๑๘	๖๑๘

ตารางที่ ๔๕ ข้อมูลการปลูกอินทผลัมในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์

อินทผลัม	ปี พ.ศ.		
	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖
พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	๓๕๖.๕๒	๔๑๔.๗๗	๔๓๓.๒๗
ผลผลิตต่อไร่ (กก./ไร่)	๑,๐๘๘.๙๗	๙๗๓.๖๙	๘๘๘.๐๓
ผลผลิต (ตัน)	๑๘๑.๕๘	๑๔๗.๗๕	๑๕๖.๙๕
ราคาเฉลี่ย/ตัน (บาท)	๓๔๕,๖๕๐	๒๘๐,๔๐๐	๑๙๒,๓๙
มูลค่ารวม (ล้านบาท)	๖๒.๗๖	๔๑.๔๒	๓๐.๑๙
จำนวนเกษตรกร (ราย)	๕๑	๖๔	๖๖

ข้อมูลการเลี้ยงจิ้งหรีด

ตารางที่ ๔๖ ข้อมูลการเลี้ยงจิ้งหรีดในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์

จิ้งหรีด	ปี พ.ศ.		
	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖
พื้นที่เพาะปลูก (บ่อ)	๑๓,๑๓๕	๑๓,๘๙๓	๑๓,๓๖๑
ผลผลิต (กก.)	๒๗๘,๘๖๕	๒๙๖,๘๖๔	๒๐๒,๖๓๔
ราคาเฉลี่ย (กก./บาท)	๑๗๘.๕๙	๙๒.๐๑	๑๐๐.๙๔
มูลค่ารวม (ล้านบาท)	๔๙.๘๐	๒๗.๓๑	๒๐.๔๕
จำนวนเกษตรกร (ราย)	๔๗๖	๓๙๙	๒๙๗

๓. ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ศักยภาพจังหวัดบุรีรัมย์ (SWOT Analysis)

<p>จุดแข็ง (Strength)</p> <ol style="list-style-type: none"> ภาคเกษตรกรรมและปศุสัตว์ มีพืชเศรษฐกิจที่สำคัญมีข้าวหอมมะลิ มันสำปะหลัง อ้อย ยางพารา และปศุสัตว์ที่สำคัญ : สุกร ไก่เนื้อ โคเนื้อ โคนม กระบือ การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (AEC) ทำให้เกิดการรวมตัวของผู้ผลิตเกิดตลาดใหม่ๆ มีแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นศูนย์กลางอารยธรรมขอม แหล่งโบราณสถาน โบราณคดีก่อนประวัติศาสตร์ แหล่งท่องเที่ยวและศึกษาทางธรรมชาติ ที่มีศักยภาพสูงและมีวัฒนธรรมประเพณีที่หลากหลาย เช่น ปราสาทเขาพนมรุ้ง ซึ่งมีปรากฏการณ์มหัศจรรย์ทางสถาปัตยกรรม (ดวงอาทิตย์ขึ้น-ตก ตรง ๑๕ ช่องประตู)ปราสาทเมืองต่ำ ภูเขาไฟที่ดับแล้วหลายลูก ที่มองเห็นปากปล่องภูเขาไฟได้อย่างชัดเจน อุทยานแห่งชาติตราพระยาและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าดงใหญ่ ประเพณีขึ้นเขาพนมรุ้ง และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจที่มนุษย์สร้างขึ้น “บุรีรัมย์คาสเซิล” เป็นต้น มีสนามกีฬาฟุตบอลที่มีชื่อเสียงและได้มาตรฐาน มีสนามแข่งรถมอเตอร์สปอร์ตระดับมาตรฐานโลก มีผ้าไหมที่เป็นเอกลักษณ์และมีชื่อเสียง มีการขยายเส้นทางคมนาคมเชื่อมต่อชายแดนช่องสายตะกู มีการลงทุนด้านต่างๆ มากขึ้น ได้แก่ บริการ ด้านอสังหาริมทรัพย์ ห้างสรรพสินค้า คอนโด ที่พักอาศัย 	<p>จุดอ่อน (Weakness)</p> <ol style="list-style-type: none"> ระบบชลประทานและขาดการบริหารจัดการน้ำเชิงระบบและทรัพยากรดินเสื่อมโทรม ขาดการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว การบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว และการลงทุนด้านการท่องเที่ยวและบริการ สินค้าและบริการมีราคาสูงขึ้น ค่าครองชีพสูงขึ้น สถานประกอบการขนาดใหญ่มีน้อย ส่งผลให้เกิดปัญหาการว่างงาน ผู้เข้าสู่ตลาดแรงงานนิยมเคลื่อนย้ายไปทำงานต่างจังหวัด การบุกรุก ครอบครองป่าไม้ ที่ดินสาธารณะเพื่อประกอบอาชีพ มีแหล่งน้ำไม่มาก การเพิ่มขึ้นของขยะมีปริมาณมาก ครัวเรือนมีหนี้สินเพิ่มขึ้น
<p>โอกาส (Opportunity)</p> <ol style="list-style-type: none"> นโยบายของรัฐให้ความสำคัญเกี่ยวกับด้านการเกษตร เช่น Zoning, Agri-map, เกษตรอินทรีย์ เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรแปลงใหญ่ การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (AEC) ทำให้สามารถจัดหาค่าราคากลับมาใช้ในอุตสาหกรรม มีภูเขาไฟที่ดับแล้วหลายลูก เป็น UNSEEN ที่น่าสนใจของประเทศ สามารถพัฒนาปากปล่องภูเขาไฟให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวใหม่ เป็น UNSEEN ใหม่ของประเทศไทย ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ เช่น การคมนาคม มีการปรับปรุงเส้นทางในการเดินทางและพัฒนาพื้นที่ติดชายแดน มีการกำหนดเขตพัฒนาการท่องเที่ยวทำให้ขีดความสามารถในการแข่งขันเพิ่มขึ้น มีพื้นที่ชายแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน (กัมพูชา) สามารถพัฒนาการค้าและการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม มีชาวต่างชาติที่มาแต่งงานกับคนไทยจำนวนมากที่พำนักในพื้นที่จังหวัด เพิ่มรายได้ เผยแพร่ประเพณีและวัฒนธรรม การมีนักท่องเที่ยวจำนวนมากขึ้น 	<p>ข้อจำกัด (Threat)</p> <ol style="list-style-type: none"> ความผันผวนของราคาน้ำมันในตลาดโลก ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตไม่แน่นอน ภาวะเศรษฐกิจโลกเปลี่ยนแปลง ทำให้เศรษฐกิจของประเทศไทยในปัจจุบันชะลอตัวทำให้เกิดปัญหาการว่างงานในพื้นที่มากขึ้น เป็นจังหวัดที่ประสบปัญหาภัยทางธรรมชาติ เช่น ฤดูฝนน้ำท่วม ฤดูแล้งแล้งมาก เส้นทางการคมนาคมหลักของจังหวัด ยังคงเป็น ๒ ช่องทางจราจร ซึ่งมีสภาพแคบ จึงเป็นข้อจำกัดต่อการพัฒนา ทางเศรษฐกิจของจังหวัด นโยบายการต่างประเทศของรัฐบาล มีผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ มีแรงงานอพยพออกนอกพื้นที่จำนวนมาก ทำให้ขาดแคลนแรงงานทุกภาคการผลิต การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (AEC) ทำให้เกิดการลักลอบนำสินค้าต้นทุนต่ำจากประเทศเพื่อนบ้านมาขายในประเทศ/สินค้าทดแทนราคาถูก และมีสินค้าจากประเทศคู่แข่งเพิ่มขึ้นมากขึ้น การขยายตัวของเมือง เกิดขยะล้นเมือง ทั้งขยะไม่เป็นที่

๔. วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นยุทธศาสตร์ จังหวัดบุรีรัมย์

๔.๑ วิสัยทัศน์จังหวัดบุรีรัมย์ (Vision)

“ศูนย์กลางการท่องเที่ยวอารยธรรมขอมและกีฬามาตรฐานโลก เศรษฐกิจมั่นคง สังคมสันติสุข ๙ ดี”

๔.๒ พันธกิจของจังหวัดบุรีรัมย์ (Mission)

๑. ส่งเสริมการท่องเที่ยวอารยธรรมขอม และส่งเสริมกีฬาสู่มาตรฐานโลก
๒. ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัยได้มาตรฐาน
๓. ส่งเสริมการผลิตตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
๔. ส่งเสริมการผลิตและการตลาดผลิตภัณฑ์จากไหมและผลิตภัณฑ์ชุมชน
๕. อนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน
๖. ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนบุรีรัมย์ให้มีความมั่นคง ยั่งยืน มีความปลอดภัยในชีวิตและ

ทรัพย์สิน

๔.๓ เป้าประสงค์รวม

๑. ศูนย์กลางการท่องเที่ยวอารยธรรมขอมและกีฬามาตรฐานโลก
๒. ศูนย์กลางการพัฒนาเศรษฐกิจภายใต้พื้นฐานของการผลิตสินค้าการเกษตรและอาหารปลอดภัยมาตรฐานสากล
๓. ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี อยู่ดีมีสุข
๔. หมู่บ้าน/ชุมชนเข้มแข็งตามหลักธรรมาภิบาลหมู่บ้านสันติสุข ๙ ดี
๕. พัฒนาแหล่งน้ำและคุณภาพของน้ำอย่างสมดุล
๖. ฟื้นฟู อนุรักษ์และการใช้ประโยชน์จากป่าและความหลากหลายทางชีวภาพแบบมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างยั่งยืน
๗. จัดการขยะและการลดมลพิษอย่างเป็นระบบและการมีส่วนร่วมของประชาชน
๘. สังคมสงบสุขและอบอุ่น
๙. ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและมีคุณภาพชีวิตที่ดี
๑๐. ลดอุบัติเหตุทางถนนและสาธารณภัย

๔.๔ ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Issues)

๔.๔.๑ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ : ด้านเศรษฐกิจ

“เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวอารยธรรมขอมและกีฬามาตรฐานโลก และการพัฒนาเศรษฐกิจภายใต้พื้นฐานของการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย”

เป้าประสงค์ (Goals)

๑. ศูนย์กลางการท่องเที่ยวอารยธรรมขอมและกีฬามาตรฐานโลก
๒. ศูนย์กลางการพัฒนาเศรษฐกิจภายใต้พื้นฐานของการผลิตสินค้าด้านการเกษตรและอาหาร

ปลอดภัยมาตรฐานสากล

ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย

๑. รายได้จากแหล่งท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น (ร้อยละ ๑๐)
๒. จำนวนแหล่งท่องเที่ยวได้รับการพัฒนา
๓. จำนวนบุคลากรด้านการท่องเที่ยวได้รับการพัฒนา (คน)
๔. จำนวนประชาชนที่รับบริการข้อมูลด้านการท่องเที่ยว (คน)
๕. มูลค่าการค้าขายแดนเพิ่มขึ้น (ร้อยละ ๑๐)
๖. โครงสร้างพื้นฐานด้านการท่องเที่ยวและด้านการเกษตรได้รับการพัฒนา (แห่ง)
๗. จำนวนที่เพิ่มขึ้นของพื้นที่เกษตรอินทรีย์/เกษตรปลอดภัย (ไร่)
๘. จำนวนที่เพิ่มขึ้นของเกษตรกรรุ่นใหม่และเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) ที่เน้นการทำเกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัย (ราย)
๙. จำนวนกลุ่มของอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตรที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนและการพัฒนาศักยภาพในการประกอบการ (กลุ่ม)
๑๐. จำนวนแปลงที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP (แปลง)
๑๑. ร้อยละของมูลค่าการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ใหม่เพิ่มขึ้น
๑๒. ร้อยละของมูลค่าการจำหน่ายสินค้า OTOP เพิ่มขึ้น
๑๓. ร้อยละของผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นที่ได้รับการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.)
๑๔. ร้อยละของมูลค่าการจำหน่ายสินค้าเกษตรแปรรูปเพิ่มขึ้น
๑๕. จำนวนที่เพิ่มขึ้นของร้านอาหารที่ได้รับการรับรองมาตรฐานอาหารปลอดภัย (ร้าน)

กลยุทธ์

๑. พัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมให้เกิดความยั่งยืน
๒. พัฒนาและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว
๓. พัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวเพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของจังหวัด
๔. ส่งเสริมและพัฒนาความปลอดภัยและสุขอนามัยด้านการท่องเที่ยว
๕. พัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว
๖. ส่งเสริมการตลาดและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว
๗. ส่งเสริมการมีส่วนร่วม และการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวแบบประชารัฐ
๘. พัฒนากีฬาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในทุกรูปแบบ
๙. สร้างอัตลักษณ์เมืองบุรีรัมย์ให้เป็น “เมืองแห่งความจงรักภักดี” Buriram Blue City เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว
๑๐. ส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชน เพื่อกระจายรายได้สู่ชุมชน
๑๑. เร่งรัดการจัดหาน้ำและการเตรียมความพร้อมในการให้บริการน้ำเพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจของเมืองบุรีรัมย์
๑๒. ส่งเสริมการพัฒนาศูนย์กีฬา และสนามกีฬามาตรฐานโลก
๑๓. ส่งเสริมการเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวแบบครบวงจร
๑๔. ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงศาสนาและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดบุรีรัมย์และกลุ่มจังหวัดอีสานใต้

๑๕. ส่งเสริมการค้าชายแดนเพื่อการค้าและการลงทุน
๑๖. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตร
๑๗. ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัย
๑๘. ส่งเสริมและพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่ม/เครือข่ายเกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัย
๑๙. ส่งเสริมการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติโดยเชื่อมโยงกับแผนชีวิตหมู่บ้าน

สันติสุข ๙ ดี

๒๐. ส่งเสริมการลงทุนและปัจจัยเอื้อให้เกิดการลงทุน เพื่อพัฒนาศักยภาพอุตสาหกรรมบริการและอุตสาหกรรมบริการ

๒๑. ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นเพื่อให้ได้รับการรับรองคุณภาพและมาตรฐาน

๒๒. ส่งเสริมและพัฒนาตลาดสินค้าเกษตรแปรรูปและเกษตรปลอดภัย

๒๓. ส่งเสริมการพัฒนามาตรฐานและคุณภาพการผลิตใหม่และผลิตภัณฑ์จากใหม่แบบครบวงจร

๒๔. การบริหารจัดการทางการเกษตร (Zoning)

๒๕. พัฒนาสถานประกอบการด้านอาหารให้ได้รับการรับรองมาตรฐานและคุณภาพ

๒๖. พัฒนาศักยภาพภาคีเครือข่ายในการเฝ้าระวังความปลอดภัยด้านอาหาร

๔.๔.๒ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ : ด้านสังคมและคุณภาพชีวิต

“คนบุรีรัมย์มีคุณภาพชีวิตที่ดี มั่นคง ยั่งยืน บนพื้นฐานความพอเพียง”

เป้าประสงค์ (Goals)

๑. ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี อยู่ดีมีสุข
๒. หมู่บ้าน/ชุมชนเข้มแข็งตามหลักธรรมาภิบาลหมู่บ้านสันติสุข ๙ ดี

ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย

๑. จำนวนของผู้สูงอายุที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพ (ราย)
๒. เด็กนักเรียนอ่านออกเขียนได้ (ร้อยละ)
๓. ระดับความสำเร็จของการแก้ไขปัญหาความยากจนของครัวเรือนตามเกณฑ์ที่กำหนด
๔. ระดับความสำเร็จในการเสริมสร้างศีลธรรมแก่เด็กและเยาวชน
๕. จำนวนแรงงานที่ได้รับการพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานและการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่

ตลาดแรงงาน (ราย)

๖. จำนวนของแรงงานและแรงงานนอกระบบที่ได้รับการคุ้มครองสิทธิการประกันสังคมตามกฎหมาย

แรงงาน (ราย)

๗. จำนวนแรงงานนอกระบบได้รับการพัฒนาและการส่งเสริมอาชีพ เพื่อเป็นรายได้เสริม

๘. ร้อยละของอำเภอป้องกันควบคุมโรคเข้มแข็งอย่างยั่งยืน

๙. อัตราการตั้งครรภ์ซ้ำของวัยรุ่นลดลง (อายุ ๑๕-๑๙ ปี)

๑๐. ระดับความสำเร็จของการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและ

ร่วมติดตามตรวจสอบการปฏิบัติราชการ

๑๑. จำนวนเครือข่ายเฝ้าระวังทางสังคมและวัฒนธรรม

๑๒. ร้อยละของหมู่บ้าน/ชุมชนเข้มแข็ง ตามหลักธรรมาภิบาลหมู่บ้านสันติสุข ๙ ดี

๑๓. ระดับความสำเร็จในการสร้างการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนต่อการบริหารจัดการของภาครัฐ และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

กลยุทธ์

๑. ส่งเสริมและพัฒนาครอบครัวให้มีความอบอุ่น
๒. ส่งเสริมการแก้ปัญหาครัวเรือนยากจน ตามหลักธรรมนุญหมู่บ้านสันติสุข ๙ ดี
๓. เสริมสร้างการเรียนรู้และพัฒนาการศึกษาของเด็กและเยาวชนทุกระดับ ตามเกณฑ์คุณภาพทางการศึกษาของท้องถิ่นและระดับชาติ
๔. ส่งเสริมความมีศีลธรรมและการใช้ศีลธรรมเป็นพื้นฐานในการดำรงอยู่ในชุมชนและสังคมของเด็กและเยาวชนในทุกระดับ
๕. ส่งเสริมและพัฒนาทักษะด้านแรงงานและการเข้าถึงสิทธิและสวัสดิการตามกฎหมายแรงงาน
๖. ส่งเสริมการสร้างอาชีพและการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่เป็นเอกลักษณ์และการจัดการแบบครบวงจรของกลุ่มอาชีพและกลุ่มวิสาหกิจชุมชนโดยกลไกประชารัฐ
๗. รณรงค์และส่งเสริมการดูแลตนเอง การรักษาสุขภาพและการป้องกันโรค ตลอดจนการดูแลผู้ป่วยในครอบครัวของประชาชนตามหลักสุขภาพดีถ้วนหน้า
๘. ยกระดับการบริการสาธารณสุข การเรียน การสอน และการวิจัยด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีทางการแพทย์
๙. ส่งเสริมการพัฒนาทักษะชีวิตของคนในหมู่บ้าน/ชุมชน
๑๐. ส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติตามแผนชีวิตหมู่บ้านสันติสุข ๙ ดี (เป็นคนดี มีปัญญา รายได้สมดุล สุขภาพแข็งแรง สิ่งแวดล้อมสมบูรณ์ สังคมอบอุ่น หลุดพ้นอาชญากรรม กองทุนพึ่งพาตนเอง และคณะกรรมการหมู่บ้าน/ชุมชนเข้มแข็ง)
๑๑. สร้างและเสริมสร้างความเข้มแข็งของกลไกในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐสู่การปฏิบัติในระดับหมู่บ้าน/ชุมชน

๔.๔.๓ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ : ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

“ทรัพยากรธรรมชาติสร้างสรรค์ชีวิตและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม”

เป้าประสงค์ (Goals)

๑. พัฒนาแหล่งน้ำคุณภาพของน้ำอย่างสมดุล
๒. พื้นฟู อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากป่าและความหลากหลายทางชีวภาพแบบมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างยั่งยืน

๓. จัดการขยะและการลดมลพิษอย่างเป็นระบบและการมีส่วนร่วมของประชาชน

ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย

๑. จำนวนแหล่งน้ำจังหวัดมีปริมาณและคุณภาพเพียงพอสำหรับการใช้ประโยชน์ (แห่ง)
๒. จำนวนพื้นที่ป่าไม้ (พื้นที่ป่าสงวน ป่าสาธารณะ ป่าชุมชน และพื้นที่ชุ่มน้ำ) เพิ่มขึ้น (ไร่)
๓. จำนวนชุมชนที่ดำเนินการบริหารจัดการและใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนโดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน
๔. อัตราการเพิ่มขึ้นของปริมาณขยะชุมชนลดลง
๕. จำนวนชุมชนที่ส่งเสริมการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่

๖. ปริมาณขยะมูลฝอย ขยะติดเชื้อ และการก่อให้เกิดโรคจากขยะและมลพิษลดลง

๗. จำนวนพื้นที่เผาในที่โล่งของจังหวัดลดลง

๘. จำนวนพื้นที่ประสบภัยแล้งอุทกภัย และภัยธรรมชาติต่างๆ ได้รับการแก้ไขปัญหาและประชาชนที่ได้รับผลกระทบมีความพึงพอใจในการแก้ไขปัญหา

๙. จำนวนพื้นที่ป่า และพื้นที่สาธารณะที่ถูกบุกรุกลดลงเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา

กลยุทธ์

๑. ส่งเสริมการจัดการและพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภคให้เพียงพอ ควบคู่กับการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการน้ำภาคการผลิต (ภาคการเกษตรและอุตสาหกรรม) โดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนและเครือข่ายองค์กรต่างๆ

๒. ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพแหล่งน้ำและการจัดการแหล่งน้ำโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนและเครือข่ายประชาสังคม

๓. ส่งเสริม อนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพทรัพยากรป่าไม้ และทรัพยากรธรรมชาติอื่นๆ โดยเน้นการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและชาญฉลาด

๔. ส่งเสริมให้เกิดชุมชนต้นแบบในการบริหารจัดการและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

๕. ส่งเสริมและพัฒนากระบวนการบริการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เป็นหน้าที่ของพลเมืองคนบุรีรัมย์

๖. ส่งเสริมให้เกิดกระบวนการควบคุมและลดมลพิษโดยเน้นการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ

๗. ส่งเสริมให้เกิดกระบวนการบริหารจัดการขยะและสิ่งปฏิกูลในระดับพื้นที่ตั้งแต่ต้นทางถึงปลายทาง โดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน

๘. ส่งเสริมให้เกิดชุมชนหรือองค์กรต้นแบบในการบริหารจัดการขยะแบบครบวงจร

๔.๔.๔ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ : ด้านรักษาความมั่นคงและความสงบ

“บุรีรัมย์สันติสุข ๙ ดี”

เป้าประสงค์ (Goals)

๑. สังคมสงบสุขและอบอุ่น

๒. ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและมีคุณภาพชีวิตที่ดี

๓. ลดอุบัติเหตุทางถนนและสาธารณภัย

ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย

๑. ระดับความสำเร็จในการพัฒนาบุคลากรรักษาความสงบเรียบร้อย

๒. ระดับความสำเร็จในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชนตามแนวทางพระราชรัฐ

๓. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดได้รับการบำบัดฟื้นฟูและได้รับการติดตามดูแลอย่าง

ต่อเนื่อง

๔. ระดับความสำเร็จในการป้องกันผู้ที่อาจเข้าไปที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

๕. ระดับความสำเร็จของการเทิดทูนไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๖. ระดับความสำเร็จในการส่งเสริมให้เกิดความสมานฉันท์และความสามัคคีของประชาชนภายในจังหวัดบุรีรัมย์

๗. ระดับความสำเร็จของการจัดตั้งเครือข่ายอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๘. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของการจัดตั้งชุดเฉพาะกิจตำบล

๙. ร้อยละของหมู่บ้าน/ชุมชนเอาชนะปัญหายาเสพติดอย่างยั่งยืน

๑๐. ระดับความสำเร็จในการป้องกันและปราบปรามปัญหาอาชญากรรม

๑๑. ระดับความสำเร็จของการผนึกกำลังประชาชนในพื้นที่ชายแดนเพื่อสนับสนุนการป้องกันประเทศ

๑๒. ระดับความสำเร็จในการพัฒนาความสัมพันธ์อันดีระดับท้องถิ่นกับประเทศเพื่อนบ้าน

๑๓. ระดับความสำเร็จในการจัดตั้งเครือข่ายข่าวภาคประชาชนเพื่อความมั่นคง

๑๔. ระดับความสำเร็จของการขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๑๕. ระดับความสำเร็จของการจัดระเบียบแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่สอดคล้องกับความมั่นคง

ของชาติ

กลยุทธ์

๑. พัฒนาศักยภาพให้กับบุคลากรด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในหมู่บ้าน/ชุมชน และการเพิ่มจำนวนบุคลากรด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยให้เพียงพอต่อการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในหมู่บ้าน

๒. ส่งเสริมและพัฒนาระบบการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชนอย่างยั่งยืน

๓. ผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด ได้รับการบำบัดรักษาฟื้นฟูสมรรถภาพ และได้รับการติดตามดูแลช่วยเหลือภายหลังจากการบำบัดฟื้นฟู

๔. เสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยการสร้างความเป็นธรรมและความสมานฉันท์ของประชาชนภายในจังหวัด

๕. ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดทั้งในสถานศึกษาและเยาวชนนอกสถานศึกษาที่อาจเข้าไปเกี่ยวข้องกับปัญหาภัยทางสังคม และภัยยาเสพติด

๖. เสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและท้องถิ่นในการบริหารจัดการ การตรวจสอบ และการเฝ้าระวังการทุจริตคอร์รัปชันและการแสวงหาผลประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติโดยมิชอบ

๗. เสริมสร้างความเข้มแข็งและภูมิคุ้มกันด้านความมั่นคงภายในจังหวัด

๘. ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการป้องกันประเทศ ของหมู่บ้านตามแนวชายแดนให้เป็นหมู่บ้านมั่นคง

และสงบสุข

๙. พัฒนาความสัมพันธ์อันดีระดับท้องถิ่นกับประเทศเพื่อนบ้าน

๑๐. พัฒนาระบบเครือข่ายข่าวภาคประชาชน

๑๑. สร้างจิตสำนึกให้กับผู้ประกอบการที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดอาชญากรรมปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับอย่างเคร่งครัด

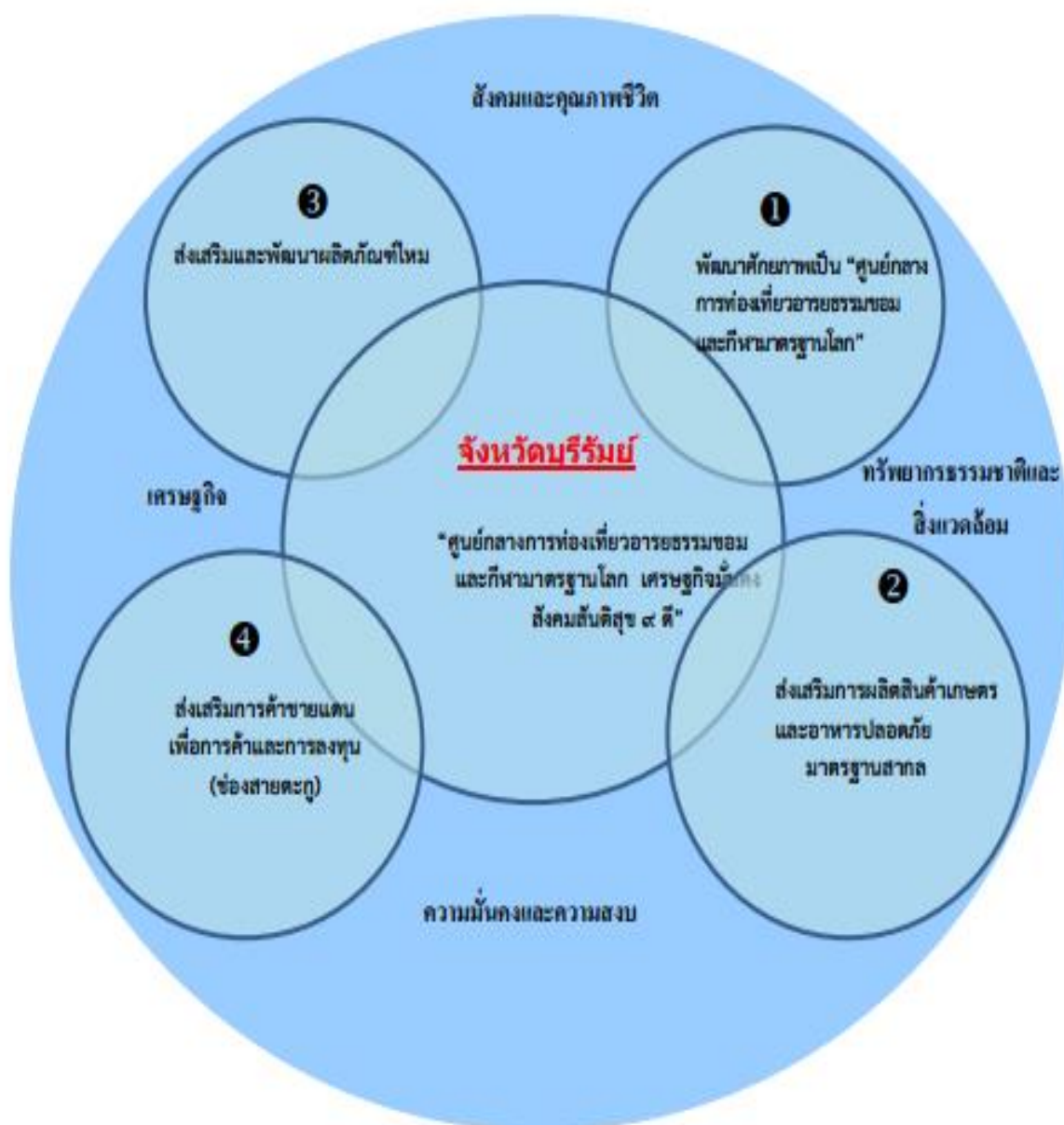
๑๒. รณรงค์และส่งเสริมการขึ้นทะเบียน การควบคุมดูแลแรงงานต่างด้าวในสถานประกอบการและในชุมชน เพื่อจัดระบบป้องกันและแก้ไขปัญหาลูกหนีเข้าเมือง

๑๓. รณรงค์การเฝ้าระวังและป้องกันอุบัติเหตุทางถนนและสาธารณภัยโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนและเครือข่ายของประชาสังคม

จังหวัดบุรีรัมย์กำหนดตำแหน่งทางยุทธศาสตร์ในการพัฒนาจังหวัด (Positioning) ๔ ด้าน คือ

๑. พัฒนาศักยภาพเป็น “ศูนย์กลางการท่องเที่ยวอารยธรรมขอมและกีฬามาตรฐานโลก”
๒. ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัยมาตรฐานสากล
๓. ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่
๔. ส่งเสริมการค้าชายแดนเพื่อการค้าละการลงทุน

๕. Positioning จังหวัดบุรีรัมย์

ส่วนที่ ๒

ข้อมูลด้านยางพาราจังหวัดบุรีรัมย์ ปี ๒๕๖๗

๑. ประวัติยางพารา

ยางพาราเข้าสู่ประเทศไทย ต้นยางพาราเข้ามาปลูกในประเทศไทย ตั้งแต่สมัยที่ยังใช้ชื่อว่า “สยาม” ประมาณกันว่าควรเป็นหลัง พ.ศ.๒๔๒๕ ซึ่งช่วงนั้น ได้มีการขยายเมล็ดกล้ายางพารา จากพันธุ์ ๒๒ ต้นนำไปปลูกในประเทศต่างๆ ของทวีปเอเชียหลักฐานเด่นชัดว่า เมื่อ ปี พ.ศ.๒๔๔๒ พระยารัษฎานุประดิษฐ์ มหิศรภักดี (คอซิมบี๊ ณ ระนอง) เป็นผู้เหมือนหนึ่ง “บิดาแห่งยาง” เป็นผู้ที่ได้นำต้นยางพารามาปลูกที่อำเภอ กันตัง จังหวัดตรัง เป็นครั้งแรก จากนั้น พระยารัษฎานุประดิษฐ์ ได้ส่งคนไปเรียนวิธีปลูกยางเพื่อมาสอน ประชาชน นักเรียนของท่านที่ส่งไปก็ล้วนแต่เป็นเจ้าเมือง นายอำเภอ กำนัน และผู้ใหญ่บ้านทั้งสิ้น พร้อมกัน นั้นท่านก็สั่งให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นำพันธุ์ยางไปแจกจ่าย และส่งเสริมให้ราษฎรปลูกทั่วไป ซึ่งในยุคนั้น อาจกล่าวได้ว่า เป็นยุคต้นยางและชาวบ้านเรียกยางพารานี้ว่า “ยางเทศา” ต่อมาราษฎรได้นำเข้ามาปลูกเป็นสวน ยางมากขึ้นและได้มีการขยายพื้นที่ปลูกยางไปในจังหวัด ภาคใต้ รวม ๑๔ จังหวัด ตั้งแต่ชุมพรลงไปถึงจังหวัดที่ติดชายแดนประเทศมาเลเซียจนถึงปัจจุบันประเทศไทยมีพื้นที่ปลูกยางทั้งประเทศประมาณ ๑๒ ล้านไร่ กระจายกันอยู่ในภาคใต้ ภาคตะวันออก และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งเป็นแหล่งปลูกยางใหม่การพัฒนาอุตสาหกรรมยางของประเทศได้เจริญรุดหน้า เรื่อยมาจนทำให้ ประเทศไทยที่ผลิตและส่งออกยางได้มากที่สุดในโลกรัฐบาลในทุกๆ สมัยได้ให้ความสำคัญในเรื่องการพัฒนายางมาโดยตลอด ได้จัดตั้ง หน่วยงานขึ้นมารับผิดชอบในด้านการวิจัยพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี รวมถึงการให้ทุนสงเคราะห์ปลูกแทนด้วยยางพันธุ์ดี

๒. คุณลักษณะของยางพารา

ยางพาราเป็นพืชยืนต้นขนาดใหญ่ มีอายุยืนยาวหลายสิบปีเป็นพืชใบเลี้ยงเดี่ยว ซึ่งมีส่วนประกอบต่างๆ ดังนี้

ราก มีระบบรากแก้ว (Tap root system) เมื่อยางอายุ ๓ ปี รากแก้วจะหยั่งลงดินมีความยาวประมาณ ๒.๕ เมตร มีรากแขนงที่แผ่ไปทางด้านข้าง ยาว ๗ - ๑๐ เมตร

ลำต้น เป็นพวงไม้ยืนต้น ถ้าปลูกรากเมล็ดจะมีลักษณะเป็นรูปกรวย แต่ถ้าปลูกรโดยใช้ต้นติดตามจะมี ลักษณะเป็นทรงกระบอก ความสูง ๓๐ - ๔๐ เมตร ต้นอ่อนเจริญเร็วมากทำให้เกิดช่วงปล้องยาวเมื่ออายุน้อย เปลือกสีเขียว แต่เมื่ออายุมากขึ้นสีของเปลือกเปลี่ยนเป็นสีเทาอ่อน เทาด้าน หรือน้ำตาล เปลือกของลำต้น ยางพาราแบ่งออกได้เป็น ๓ ส่วนคือ

๑. เนื้อไม้ ยางพาราจัดเป็นไม้เนื้ออ่อน เนื้อไม้มีสีขาวปนเหลืองอยู่ด้านในกลางลำต้น

๒. เยื่อเจริญ เป็นเยื่อบางๆ อยู่โดยรอบเนื้อไม้มีหน้าที่สร้างความเจริญเติบโตให้กับต้นยาง

๓. เปลือกไม้ เป็นส่วนที่อยู่ถัดจากเยื่อเจริญออกมาด้านนอกสุด ช่วยป้องกันอันตรายที่จะมากระทบต้น ยาง เปลือกของต้นยางนี้มีความสำคัญต่อเกษตรกรชาวสวนยางมาก เนื่องจากท่อน้ำยางจะอยู่ในส่วนนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเปลือกด้านในที่ติดอยู่เยื่อเจริญจะมีท่อน้ำยางอยู่มากที่สุด เป็นพวงไม้ยืนต้น ถ้าปลูกรากเมล็ดจะมีลักษณะเป็นรูปกรวย แต่ถ้าปลูกรโดยใช้ต้นติดตามจะมีลักษณะเป็นทรงกระบอก ความสูง ๓๐ - ๔๐ เมตร ต้นอ่อนเจริญเร็วมากทำให้เกิดช่วงปล้องยาว เมื่ออายุน้อยเปลือกสีเขียว แต่เมื่ออายุมากขึ้นสีของเปลือก เปลี่ยนเป็นสีเทาอ่อน เทาด้าน หรือน้ำตาล เปลือกของลำต้นยางพาราแบ่งออกได้เป็น ๓ ส่วน คือ

๑. cork เป็นส่วนที่เป็นเปลือกแข็งชั้นนอกสุด

๒. hard bark เป็นชั้นถัดเข้ามา ประกอบด้วย parenchyma cell และ disorganized sieve tube มีท่อน้ำยาง (latex vessel) ที่มีอายุมากจะจัดกระจายอย่างไม่ต่อเนื่อง

๓. soft bark เป็นส่วนในสุดของเปลือกติดกับเนื้อเยื่อ cambium ประกอบด้วย parenchyma cell และ sieve tube มีท่อน้ำยางซึ่งเวียนขึ้นจากซ้ายไปขวาท่าม ๓๐ - ๓๕ องศากับแนวตั้ง ดังนั้นในการกรีดเพื่อนำเอาน้ำยาง จึงต้องกรีดลงจากซ้ายไปขวาเพื่อต่อท่อน้ำยางให้ได้จำนวนมากที่สุด

ใบ เกิดเวียนเป็นเกลียว เป็นกลุ่มและท่อกกลุ่มเรียกว่า ฉัตรใบ (leaf storey) ใบเป็นใบประกอบมีใบย่อย ๓ ใบ มีต่อมน้ำหวานที่โคนก้านใบ แต่ละรูปร่างแบบ ovate หรือ elliptical ยางพาราจะผลัดใบในช่วงต้น ฤดูแล้ง ในภาคใต้จะผลัดใบในเดือนมีนาคมถึงเดือนพฤษภาคม ส่วนภาคตะวันออกจะผลัดใบในเดือนกุมภาพันธ์ ถึง เดือนเมษายน ใบประกอบโดยทั่วไป ๑ ก้านใบจะมีใบย่อย ๓ ใบ มีหน้าที่หลักในการปรุงอาหารหายใจและคายน้ำ ใบยางจะแตกออกมาเป็นชั้นๆ เรียกว่า “ฉัตร” ระยะเวลาเริ่มแตกฉัตรจนถึงใบในฉัตรนั้นแก่เต็มที่จะใช้เวลาประมาณ ๒ - ๓ เดือน ยางจะผลัดใบในฤดูแล้งของทุกปี ยกเว้นยางต้นเล็กที่ยังไม่แตก กิ่งก้านสาขาหรือมีอายุไม่ถึง ๓ ปี จะไม่ผลัดใบ

ดอก ยางพารามีช่อดอกเกิดตามปลายกิ่ง เป็นแบบ panicle มีกิ่งแขนงมาก ช่อดอกเกิดขึ้นพร้อมกับใบใหม่ที่ผลัดหลังจากผลัดใบ มีดอกตัวผู้และดอกตัวเมียแยกกันแต่อยู่บนช่อเดียวกัน มีลักษณะเป็นช่อมีทั้งดอก ตัวผู้และดอกตัวเมียอยู่ในช่อดอกเดียวกัน ดอกยางทำหน้าที่ผสมพันธุ์โดยการผสมแบบเปิด ดอกยางจะออกจากปลายกิ่งของยางหลังจากที่ต้นยางผลัดใบยางพารามีช่อดอกเกิดตามปลายกิ่ง เป็นแบบ panicle มีกิ่งแขนงมากช่อดอกเกิดขึ้นพร้อมกับใบใหม่ที่ผลัดหลังจากผลัดใบ มีดอกตัวผู้และดอกตัวเมียแยกกันแต่อยู่บนช่อเดียวกัน

ช่อดอกและดอก ยางพาราที่มีช่อดอกเกิดตามปลายกิ่งเป็นแบบ panicle มีกิ่งแขนงมาก ช่อดอกเกิดขึ้นพร้อมกับใบใหม่ที่ผลัดหลังจากผลัดใบ มีดอกตัวผู้และดอกตัวเมียแยกกันแต่อยู่บนช่อเดียวกัน

ผล มีลักษณะเป็นพู่โดยปกติจะมี ๓ พู ในแต่ละพู่จะมีเมล็ดอยู่ภายในผลอ่อนมีสีเขียวแก่มีสีน้ำตาลและแข็ง

เมล็ด มีสีน้ำตาลลายขาวคล้ายสีของเมล็ดละหุ่ง ยาวประมาณ ๒ - ๒.๕ เซนติเมตร กว้างประมาณ ๑.๕ - ๒.๕ เซนติเมตร หนักประมาณ ๓ - ๖ กรัม เมล็ดยางเมื่อหล่นใหม่ๆ จะมีเปอร์เซ็นต์ความงอกสูงมากแต่เปอร์เซ็นต์ความงอกนั้นจะลดลงอย่างรวดเร็วในสภาพปกติเมล็ดยางจะรักษาความงอกไว้ได้ประมาณ ๒๐ วัน เท่านั้น

น้ำยาง เป็นของเหลวสีขาวถึงขาวปนเหลืองข้นอยู่ในท่อน้ำยางซึ่งเรียงตัวกันอยู่ในเปลือกของต้นยาง ในน้ำยางจะมีส่วนประกอบหลักที่สำคัญ ๒ ส่วน คือ ส่วนที่เป็น “เนื้อยาง” และส่วนที่ “ไม่ใช่เนื้อยาง” ตามปกติในน้ำยางจะมีเนื้อยางแห้งประมาณ ๒๕ - ๔๕ เปอร์เซ็นต์

๓. การปลูกยางพารา

๓.๑ การเตรียมพื้นที่

การเตรียมพื้นที่ปลูกสร้างสวนยาง เป็นการปรับพื้นที่ให้มีสภาพเหมาะสมสำหรับปลูกยางทั้งด้านการปฏิบัติงานในสวนยางและการอนุรักษ์ดินและน้ำ จำเป็นต้องวางแผนการใช้พื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อความสะดวกในการดูแลบำรุงรักษาต้นยาง การเตรียมพื้นที่ปลูกยาง ได้แก่ การทำความสะอาดพื้นที่ การวางแผน การขุดหลุม และการจัดทำขั้นบันได เป็นต้น

การวางแผนปลูก การวางแผนปลูกในพื้นที่ราบ เริ่มจากการวางแผนหลักห่างจากแนวเขตสวนไม่น้อยกว่า ๑.๕ เมตร ตามแนวตะวันออก-ตะวันตก ไม่ขวางทิศทางลม

การวางแผนปลูกในพื้นที่ลาดเท ในพื้นที่ลาดเทหรือพื้นที่ที่อยู่บนควนเขาการวางแผนปลูกไม่สามารถใช้วิธีแบบเดียวกับพื้นที่ราบได้ เนื่องจากที่ลาดเทหรือที่ควนเขามีการไหลบ่าของน้ำในขณะที่ยืนตก เป็นผลให้เกิดการชะล้างและพังทลายของหน้าดิน ดังนั้น เพื่อป้องกันการชะล้างและการพังทลายของดินจึง จำเป็นต้องวางแผนปลูกตามแนวระดับ หากพื้นที่มีความลาดมากกว่า ๑๕ องศา ต้องทำขั้นบันได

ประโยชน์ของการทำแนวระดับและขั้นบันได

- ป้องกันการพังทลายของหน้าดิน
- ป้องกันการชะล้างปุ๋ยที่ใส่ให้กับต้นยาง
- ทำให้รากต้นยางยึดแน่นกับดิน ไม่ถูกน้ำเซาะล้มได้ง่าย
- ช่วยรักษาความชุ่มชื้นในดิน
- ง่ายและสะดวกแก่การปฏิบัติงานในสวน

ระยะปลูก เพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นกับต้นยาง จึงกำหนดระยะปลูกเป็น ๒ ระยะ ตามความต้องการ ปลูกพืชแซมและลักษณะประจำพันธุ์ยาง

๓.๒ ระยะปลูกยางที่เหมาะสม

พันธุ์ยางชั้น ๑	ระยะปลูกยาง	ระยะปลูกยาง	จำนวน	เขตปลูกยาง
	(ปลูกพืชแซมยาง)	(ไม่ปลูกพืชแซม)		
สถาบันวิจัยยาง ๒๕๑, สงขลา ๓๖	๒.๕×๘	๔×๕	๘๐	เขตปลูกยางเดิม
พีทีเอ็ม ๒๔, พีบี ๒๕๕, พีบี ๒๕๖๐	๓×๗	๓.๕×๖	๗๖	
พิวาร์ ๒๕๕, อาร์อาร์ไอซี ๑๑๐	๒.๕×๗	-	๙๑	เขตปลูกยางใหม่
อาร์อาร์ไอเอ็ม ๖๐๐	๓×๗	๓×๖	๘๙	

การเตรียมหลุมปลูก

การขุดหลุมปลูกยางให้ขุดด้านใดด้านหนึ่งของไม้ชะมบตลอดแนว โดยแยกดินที่ขุดเป็น ๒ กอง คือ ดินชั้นบนและดินชั้นล่าง ฝั่งแดดไว้ประมาณ ๑๐ วัน เพื่อให้ดินแห้ง แล้วย่อยดินชั้นบนใส่รองกันหลุม ส่วนดินชั้นล่างให้ผสมกับปุ๋ยหินฟอสเฟส (๐-๓๐-๐) อัตราหลุมละ ๑๗๐ กรัม ในแหล่งปลูกยางใหม่ ควรใส่ปุ๋ยอินทรีย์ต้นละ ๕ กิโลกรัม รองกันหลุมร่วมกับปุ๋ยหินฟอสเฟส แล้วกลบหลุมขนาดของหลุม ๕๐ x ๕๐ x ๕๐ เซนติเมตร (กว้างxยาวxลึก) สำหรับการขุดหลุมปุ๋ยในพื้นที่ลาดเท เมื่อปักไม้ชะมบเรียบร้อยแล้วขุดหลุมเอียงไปด้านในควนเล็กน้อย เมื่อปลูกยางไปแล้วอาจต้องแต่งขานเพิ่มเติม โดยขุดดินบนควนมากลบด้านนอก ซึ่งจะช่วยให้ต้นยางอยู่กลางชั้นบนโคพอดี

๓.๓ การปลูก

๓.๓.๑ วัสดุปลูกและวิธีการปลูก วัสดุปลูก

วัสดุปลูก หรือต้นยางที่ใช้ปลูกแบ่งออกเป็น ต้นตอตาและต้นยางชำถุงขนาด ๑ - ๒ ฉัตร ควรเลือกวัสดุปลูกที่แข็งแรงสมบูรณ์ปราศจากโรคและศัตรูพืช

ต้นตอตา

ต้นตอตา หมายถึง ต้นกล้ายางที่ได้รับการติดตาด้วยยางพันธุ์ดี แต่ตายไม่แตกออกมา มีแผ่นตาและตาที่เป็นตุ่มติดอยู่เท่านั้น ขุดถอนแล้วตัดต้นเดิมเหนือแผ่นตาขึ้นไปไม่น้อยกว่า ๘ เซนติเมตร เพื่อนำไปปลูกในแปลงที่เตรียมพื้นที่ไว้เรียบร้อยแล้ว

ต้นยางชำถุง

ต้นยางชำถุง หมายถึง วัสดุปลูกที่ได้จากการนำเอาต้นตอตามาชำในถุง โดยใช้เวลาชำในถุงประมาณ ๒ - ๓ เดือน จนได้ต้นยางชำถุงขนาด ๑ - ๒ ฉัตร ซึ่งมีสภาพพร้อมที่จะนำไปปลูกในแปลงได้ ขนาดของถุงที่ใช้ชำคือ ๕ x ๑๕ นิ้ว สีดำเจาะรูขนาด ๓ มิลลิเมตร ประมาณ ๓ แถวๆ ละ ๕ - ๗ รู

พันธุ์ยาง

กรมวิชาการเกษตร ได้แนะนำพันธุ์ยาง ๓ กลุ่ม

๑. กลุ่มพันธุ์ยางผลผลิตน้ำยางสูง เป็นพันธุ์ที่ให้ผลผลิตเนื้อยางสูงเป็นหลัก มี ๔ พันธุ์ คือ พันธุ์สถาบันวิจัยยาง ๒๕๑ สถาบันวิจัยยาง ๒๒๖ BPM ๒๔ และ PRIM ๒๐

๒. กลุ่มพันธุ์ยางผลผลิตน้ำยางและเนื้อไม้สูง เป็นพันธุ์ที่ให้ผลผลิตเนื้อยางสูงและมีการเจริญเติบโตดีลักษณะลำต้นสูง และให้ปริมาณเนื้อไม้ในส่วนลำต้นสูง มี ๔ พันธุ์ คือ พันธุ์ PB ๒๓๕ PB ๒๕๕ PB ๒๖๐ และ RRIC ๑๑๐

๓. กลุ่มพันธุ์ยางผลผลิตเนื้อไม้สูง เป็นพันธุ์ที่ให้ผลผลิตเนื้อไม้สูงเป็นหลักมีการเจริญเติบโตดีมาก ลักษณะลำต้นตรงให้ปริมาณเนื้อไม้ในส่วนลำต้นสูง เหมาะสำหรับเป็นพันธุ์ที่จะปลูกในสวนป่าเพื่อการผลิตเนื้อไม้ มี ๓ พันธุ์ คือ ฉะเชิงเทรา ๕๐ AVROS ๒๐๓๗ และ BPM ๑

๓.๓.๒ รายละเอียดพันธุ์ยางแนะนำ

กลุ่ม ๑ : พันธุ์ยางผลผลิตน้ำยางสูง สถาบันวิจัยยาง

๒๕๑ (RRIT ๒๕๑)

แม่ - พ่อพันธุ์	ต้นกล้าจากแปลงเอกชนในจังหวัดสงขลา
ลักษณะประจำพันธุ์	ใบมีรูปร่างป้อมปลายใบ ขอบใบเป็นคลื่น ใบมีสีเขียว ฉัตรใบมีขนาดใหญ่เป็นรูปกรวย ในช่วงยางอ่อนลำต้นคด แตกกิ่งมากทั้งกิ่งขนาดกลางและขนาดใหญ่ การแตกกิ่งไม่สมดุล ทรงพุ่มมีขนาดใหญ่เป็นรูปกลม เริ่มผลัดใบค่อนข้างช้า
ลักษณะทางการเกษตร	ระยะก่อนและระหว่างกรี๊ดเจริญเติบโตปานกลาง ขนาดลำต้นทั้งแปลงมีความสม่ำเสมอดี ทำให้มีจำนวนต้นเปิดกรี๊ดได้มาก เปลือกเดิมและเปลือกงอกใหม่ หนาปานกลาง ผลผลิตเนื้อยาง ๑๐ ปีกรี๊ดเฉลี่ย ๔๕๗ กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี สูงกว่าพันธุ์ RRIM ๖๐๐ ร้อยละ ๕๗ มีจำนวนต้นเปลือกแห้งน้อย ต้านทานโรค ใบร่วงที่เกิดจากเชื้อไฟทอปโทรา โรคราแป้ง โรคใบจุดนูน และโรคราสีชมพูระดับปานกลางต้านทานโรคเส้นดำนระดับดี และต้านทานลมระดับปานกลาง
ลักษณะดีเด่น	ผลผลิตเนื้อยางสูงมาก มีจำนวนต้นเปิดกรี๊ดได้มาก ความต้านทานโรคเส้นดำนในระดับดี มีจำนวนต้นเปลือกแห้งน้อย
ข้อจำกัด/ข้อควรระวัง	ในระยะยางอ่อน ต้นยางที่ปลูกในพื้นที่ฝนตกชุกทั้งในแปลงกิ่งตาและแปลงปลูกจะอ่อนแอต่อโรคใบจุดนูนมาก
พื้นที่แนะนำ	ปลูกได้ในพื้นที่ทั่วไป ยกเว้นพื้นที่ลาดชัน พื้นที่ที่มีหน้าดินตื้น พื้นที่ที่มีระดับน้ำใต้ดินสูง และพื้นที่ลมแรง เนื่องจากทรงพุ่มมีขนาดใหญ่แตกกิ่งไม่สมดุล

สถาบันวิจัยยาง ๒๒๖ (RRIT ๒๒๖)

แม่ - พ่อพันธุ์	PB ๕/๕๑ x RRIM ๖๐๐
ลักษณะประจำพันธุ์	ใบมีรูปร่างป้อมปลายใบสีเขียวฉัตรใบลักษณะเป็นรูปกรวยมีขนาดเล็ก ลักษณะลำต้นสูง กิ่งมีขนาดปานกลาง และแตกกิ่งเล็กจำนวนมาก ทรงพุ่มมีขนาดปานกลางเป็นรูปพีคเริ่มผลัดใบเร็ว
ลักษณะทางการเกษตร	ระยะก่อนและระหว่างกรี๊ดเจริญเติบโตปานกลาง ความสม่ำเสมอของขนาดลำต้นทั้งแปลงปานกลาง เปลือกเดิมบาง เปลือกงอกใหม่หนาปานกลาง ผลผลิต เนื้อยาง ๘ ปี กรี๊ดเฉลี่ย ๓๔๖ กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี สูงกว่าพันธุ์ RRIM ๖๐๐ ร้อยละ ๓๗ มีจำนวนต้นเปลือกแห้งน้อยต้านทานโรคใบร่วงที่เกิดจากเชื้อไฟทอปโทราและโรคเส้นดำนระดับดี ค่อนข้างอ่อนแอต่อโรคราแป้งและต้านทานลมระดับปานกลาง
ลักษณะดีเด่น	ผลผลิตเนื้อยางสูงต้านทานโรคใบร่วงที่เกิดจากเชื้อไฟทอปโทรา และโรคเส้นดำนระดับดี มีจำนวนต้นเปลือกแห้งน้อย
ข้อจำกัด/ข้อควรระวัง	ค่อนข้างอ่อนแอต่อโรคราแป้ง
พื้นที่แนะนำ	ปลูกได้ในพื้นที่ทั่วไปและสามารถปลูกได้ในพื้นที่ที่มีหน้าดินตื้น และพื้นที่ที่มีระดับน้ำใต้ดินสูง

BPM ๒๔

แม่ - พ่อพันธุ์	GT ๑ x AVROS ๑๗๓๔
ลักษณะประจำพันธุ์	ใบมีรูปร่างป้อมกลางใบ สีเขียว ฉัตรใบลักษณะเป็นรูปกรวยตัด ลักษณะลำต้นตรง แตกกิ่งมาก กิ่งมีขนาดปานกลาง มีการทิ้งกิ่งน้อย พุ่มใบค่อนข้างทึบ ทรงพุ่มมีขนาดปานกลางเป็นรูปกรวยเริ่มผลัดใบเร็วและทยอยผลัดใบ
ลักษณะทางการเกษตร	ระยะก่อน และระหว่างกรีดเจริญเติบโตปานกลาง ความสม่ำเสมอของลำต้นทั้งแปลงปานกลาง เปลือกเดิมหนามาก เปลือกงอกใหม่หนาปานกลาง เปลือกเรียบและกรีดง่าย ผลผลิตเนื้อยางแห้ง ๑๐ ปี กรีดเฉลี่ย ๓๓๕ กิโลกรัมต่อไร่ต่อปีสูงกว่าพันธุ์ RRIM ๖๐๐ ร้อยละ ๔๑ มีจำนวนต้นเปลือกแห้งปานกลางต้านทานโรคเส้นด้านระดับดี ต้านทานโรคราแป้ง โรคใบจุดนูน และโรคราสีชมพูระดับปานกลาง ต้านทานลมระดับปานกลาง
ลักษณะดีเด่น	ผลผลิตยางสูงมากในระยะแรกของการเปิดกรีดเปลือกหนา เรียบทำให้กรีดง่าย ความต้านทานโรคส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี โดยเฉพาะโรคใบร่วงที่เกิดจากเชื้อไฟทอปโทราและโรคเส้นด้าน
ข้อจำกัด/ข้อควรระวัง	ไม่แนะนำการกรีดที่มีวันกรีดติดต่อกัน เพราะจะทำให้ผลผลิตลดลงและต้นยางแสดงอาการเปลือกแห้งได้ง่ายในระยะยางอ่อนจะแตกกิ่งเล็กๆ จำนวนมาก ลำต้นและกิ่งจะมีรอยแตกน้ำยางไหลและลักษณะนี้จะปรากฏมากขึ้นเมื่อปลูกในสภาพพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำและมีปริมาณฝนน้อย
พื้นที่แนะนำ	ปลูกได้ในพื้นที่ทั่วไป และสามารถปลูกได้ในพื้นที่ที่มีการระบาดของโรคใบร่วงไฟทอปโทราและโรคเส้นด้าน พื้นที่ลาดชัน พื้นที่ที่มีหน้าดินตื้น และพื้นที่ที่มีระดับน้ำใต้ดินสูง

RRIM ๖๐๐

แม่ - พ่อพันธุ์	Tjir ๑ x PB ๘๖
ลักษณะประจำพันธุ์	ใบมีรูปร่างป้อมปลายใบ สีเขียวอมเหลือง ลักษณะฉัตรใบเป็นรูปกรวย มีขนาดเล็ก ในระยะ ๒ ปีแรกต้นยางจะมีลักษณะลำต้นตรงแต่เรียวยาว การแตกกิ่งช้าลักษณะการแตกกิ่งเป็นมุมแหลม กิ่งที่แตกค่อนข้างยาว ทรงพุ่มมีขนาดปานกลางเป็นรูปพีคเริ่มผลัดใบเร็ว
ลักษณะทางการเกษตร	ในระยะก่อนเปิดกรีดและระหว่างกรีดการเจริญเติบโตปานกลาง เปลือกเดิมบางเปลือกงอกใหม่หนาปานกลาง ผลผลิตระยะแรกอยู่ในระดับปานกลาง แต่จะเริ่มเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ในปีต่อมาให้ผลผลิตเนื้อยาง ๑๐ ปี กรีดเฉลี่ย ๒๘๙ กิโลกรัม ต่อไร่ต่อปี มีจำนวนต้นเปลือกแห้งน้อย อ่อนแอมากต่อโรคใบร่วงที่เกิดจากเชื้อไฟทอปโทรา และโรคเส้นด้าน ต้านทานโรคราแป้งและโรคใบจุดนูนในระดับปานกลาง อ่อนแอต่อโรคราสีชมพู ต้านทานลมระดับปานกลาง
ลักษณะดีเด่น	ปรับตัวและให้ผลผลิตได้ดีในเกือบทุกพื้นที่ ทนทานต่อการกรีดถี่ได้มากกว่าพันธุ์อื่นๆ และมีจำนวนต้นเปลือกแห้งน้อย
ข้อจำกัด/ข้อควรระวัง	อ่อนแอมากต่อโรคใบร่วงที่เกิดจากเชื้อไฟทอปโทรา โรคเส้นด้านและอ่อนแอต่อโรคราสีชมพูเปลือกเดิมบางพื้นที่แนะนำปลูกได้ในพื้นที่ทั่วไป ยกเว้นในพื้นที่ที่มีโรคใบร่วงที่เกิดจากเชื้อไฟทอปโทรา เส้นด้าน และโรคราสีชมพูระบาดของพื้นที่ที่มีหน้าดินตื้น และพื้นที่ที่มีระดับน้ำใต้ดินสูง

กลุ่ม ๒ : พันธุ์ยางผลผลิตน้ำยางและเนื้อไม้สูง PB ๒๓๕

แม่ - พ่อพันธุ์	PB ๕ /๕๑ x PB S /๗๘
ลักษณะประจำพันธุ์	ใบมีรูปร่างป้อมกลางใบสีเขียวฉัตรใบลักษณะเป็นรูปกรวยระยะยางอ่อนแตกกิ่งเร็วพุ่มใบค่อนข้างทึบ ลักษณะลำต้นตรงดี กิ่งมีขนาดเล็กจำนวนมากเมื่ออายุมากขึ้นกิ่งมากเหลือกิ่งขนาดกลาง ๔ - ๕ กิ่งในระดับสูง ทำให้พุ่มใบบาง ทรงพุ่มมีขนาดใหญ่เป็นรูปกลมเริ่มผลัดใบช้าและทยอยผลัดใบ
ลักษณะทางการเกษตร	ในระยะก่อนเปิดกรีตการเจริญเติบโตดีในทุกพื้นที่ และระหว่างกรีตการเจริญเติบโตปานกลาง เปลือกเดิมนานปานกลางเปลือกงอกใหม่บาง ผลผลิตเนื้อยาง ๑๐ ปีกรีตเฉลี่ย ๓๓๐ กิโลกรัมต่อไร่ต่อปีสูงกว่าพันธุ์ RRIM ๖๐๐ ร้อยละ ๓๗ ในช่วงอายุ ๑๕ ปี และ ๒๐ ปี ให้ผลผลิตเนื้อไม้ส่วนลำต้น ๐.๓๐ ลูกบาศก์เมตรต่อต้น และ ๐.๔๑ ลูกบาศก์เมตรต่อต้น คิดเป็น ๒๒.๓๔ ลูกบาศก์ เมตรต่อไร่ และ ๒๘.๐๙ ลูกบาศก์ เมตรต่อไร่ตามลำดับ มีจำนวนต้นเปลือกแห้ง ค่อนข้างมากต้านทานโรคใบร่วงที่เกิดจากเชื้อไฟทอปทาร์และโรคเส้นดำนปานกลาง อ่อนแอมากต่อโรคราแป้งและโรคใบจุดนูนต้านทานโรคสีชมพูระดับดี และต้านทานลมระดับปานกลาง
ลักษณะดีเด่น	ให้ผลผลิตน้ำยางและเนื้อไม้สูง การเจริญเติบโตดีมากในทุกพื้นที่ ต้านทานดีต่อโรคราสีชมพู
ข้อจำกัด/ข้อควรระวัง	อ่อนแอต่อโรคใบร่วงที่เกิดจากเชื้อไฟทอปทาร์ โรคใบจุดนูน และโรคราสีชมพูไม่แนะนำการกรีตที่มีวันกรีตติดต่อกัน เพราะจะทำให้ผลผลิตลดลงและต้นยางแสดงอาการเปลือกแห้งได้ง่าย
พื้นที่แนะนำ	ปลูกได้ในพื้นที่ทั่วไป ยกเว้นในพื้นที่ลาดชันพื้นที่ที่มีหน้าดินตื้นและพื้นที่ที่มีระดับน้ำใต้ดินสูง

PB ๒๕๕

แม่ - พ่อพันธุ์	PB ๕ /๕๑ x PB ๓๒ /๓๖
ลักษณะประจำพันธุ์	ใบมีรูปร่างป้อมกลางใบ สีเขียวอ่อน ฉัตรใบลักษณะเป็นรูปครึ่งวงกลม ลักษณะลำต้นตรง ระยะอ่อนแตกกิ่งเร็วกิ่งมีขนาดเล็กจำนวนมาก พุ่มใบทึบ ทรงพุ่มมีขนาดใหญ่เป็นรูปกลมเริ่มผลัดใบค่อนข้างช้า
ลักษณะทางการเกษตร	ในระยะก่อนเปิดกรีดการเจริญเติบโตดี และระหว่างกรีดการเจริญเติบโตปานกลางเปลือกเดิมและเปลือกอกใหม่หนา ผลผลิตเนื้อยาง ๑๐ ปีกรีดเฉลี่ย ๓๑๘ กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี สูงกว่าพันธุ์ RRIM ๖๐๐ ร้อยละ ๔๖ ในช่วงอายุ ๑๕ ปี และ ๒๐ ปีให้ผลผลิตเนื้อไม้ส่วนลำต้น ๐.๒๘ ลูกบาศก์เมตรต่อต้น และ ๐.๓๙ ลูกบาศก์เมตรต่อต้น คิดเป็น ๒๑.๕๗ ลูกบาศก์เมตร เปลือกแห้งปานกลาง อ่อนแอต่อโรคใบร่วงที่เกิดจากเชื้อไฟทอปโทราโรคใบจุดนูนและโรคราสีชมพูด้านทวนโรคราแป้งและโรคเส้นด้านระดับปานกลางและด้านทวนลมในระดับค่อนข้างดี
ลักษณะดีเด่น	ผลผลิตเนื้อยางและเนื้อไม้สูงเปลือกหนานิ่มกรีดง่ายและต้านลมค่อนข้างดี
ข้อจำกัด/ข้อควรระวัง	อ่อนแอต่อโรคใบร่วงที่เกิดจากเชื้อไฟทอปโทราโรคใบจุดนูนและโรคราสีชมพูไม่แนะนำการกรีดที่มีวันกรีดติดต่อกัน เพราะจะทำให้ผลผลิตลดลง และต้นยางแสดงอาการเปลือกแห้งได้ง่าย
พื้นที่แนะนำ	ปลูกได้ในพื้นที่ทั่วไปทั้งในพื้นที่ลาดชันพื้นที่มีหน้าดินดี และพื้นที่ที่มีระดับน้ำใต้ดินสูง ยกเว้นพื้นที่ที่มีโรคใบร่วงที่เกิดจากเชื้อไฟทอปโทรา โรคใบจุดนูน และโรคราสีชมพูระบาดรุนแรง

PB ๒๖๐

แม่ - พ่อพันธุ์	PB ๕ /๕๑ x PB ๔๙
ลักษณะประจำพันธุ์	ใบมีรูปร่างป้อมปลายใบสีเขียวเข้ม ฉัตรใบลักษณะเป็นรูปกรวย ลักษณะลำต้นตรงการแตกกิ่งสมดุลกิ่งมีขนาดเล็กจำนวนมากพุ่มใบทึบ อายุมากทั้งกิ่งด้านล่าง ทำให้พุ่มใบค่อนข้างบาง ทรงพุ่มมีขนาดใหญ่เป็นรูปรีเริ่มผลัดใบค่อนข้างช้า
ลักษณะทางการเกษตร	ในระยะก่อนเปิดกรีดการเจริญเติบโตดี และระหว่างกรีดการเจริญเติบโตปานกลาง เปลือกเดิมหนาปานกลางเปลือกอกใหม่บาง ผลผลิตเนื้อยาง ๑๐ ปี กรีด เฉลี่ย ๓๒๒ กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี สูงกว่าพันธุ์ RRIM ๖๐๐ ร้อยละ ๓๒ ในช่วงอายุ ๑๕ ปี และ ๒๐ ปี ให้ผลผลิตเนื้อไม้ส่วนลำต้น ๐.๒๖ ลูกบาศก์เมตรต่อต้น และ ๐.๓๖ ลูกบาศก์เมตรต่อต้น คิดเป็น ๑๙.๙๐ ลูกบาศก์เมตรต่อไร่ และ ๒๕.๕๓ ลูกบาศก์เมตรต่อไร่ ตามลำดับ มีจำนวนต้นเปลือกแห้งตามลำดับ มีจำนวนต้น เปลือกแห้งปานกลาง ด้านทวนปานกลางต่อโรคใบร่วงที่เกิดจากเชื้อไฟทอปโทรา โรคราแป้ง โรคใบจุดนูน และโรคเส้นด้าน ด้านทวนดีต่อโรคราสีชมพูและด้านทวนลมในระดับค่อนข้างดี
ลักษณะดีเด่น	ผลผลิตเนื้อยางและเนื้อไม้สูง ด้านทวนโรคราสีชมพูระดับดี และด้านทวนลมค่อนข้างดี
ข้อจำกัด/ข้อควรระวัง	ไม่แนะนำการกรีดที่มีวันกรีดติดต่อกัน เพราะจะทำให้ต้นยางแสดงอาการเปลือกแห้งได้ง่าย
พื้นที่แนะนำ	ปลูกได้ในพื้นที่ทั่วไป

RRIC ๑๑๐

แม่ - พ่อพันธุ์	LCB๑ ๓๒๐ x RRIC ๗
ลักษณะประจำพันธุ์	ใบมีรูปร่างป้อมปลายใบ สีเขียวเข้ม ฉัตรใบลักษณะเป็นรูปกรวย ลักษณะลำต้นตรง ในช่วงยางอ่อนแตกกิ่งขนาดกลางและเล็กจำนวนมาก พุ่มใบที่อายุมากทั้งกิ่งด้านล่างเหลือกิ่งขนาดใหญ่ ๒ - ๓ กิ่ง ทำให้พุ่มใบค่อนข้างบาง ทรงพุ่มขนาดใหญ่เป็นรูปพัดเริ่มผลัดใบช้า
ลักษณะทางการเกษตร	ในระยะก่อนเปิดกรีดการเจริญเติบโตดีมาก และระหว่างกรีดการเจริญเติบโตปานกลางเปลือกเดิมหนาและเปลือกงอกใหม่บาง ผลผลิตเนื้อยาง ๑๐ ปี กรีดเฉลี่ย ๓๒๔ กิโลกรัมต่อไร่ต่อปีสูงกว่าพันธุ์ RRIM ๖๐๐ ร้อยละ ๒๗ ในช่วง ๑๕ ปี และ ๒๐ ปี ให้ผลผลิตเนื้อไม้ส่วนลำต้น ๐.๒๙ ลูกบาศก์เมตรต่อต้น และ ๐.๕๐ ลูกบาศก์เมตรต่อต้น คิดเป็น ๒๑.๘๖ ลูกบาศก์เมตรต่อไร่ และ ๒๗.๕๕ ลูกบาศก์เมตรต่อไร่ตามลำดับ มีจำนวนต้นเปลือกแห้งน้อย ด้านทานโรคใบร่วงที่เกิดจากเชื้อไฟทอปโทราระดับดี ด้านทานปานกลางต่อโรคราแป้ง โรคใบจุดนูน และโรคราสีชมพู ด้านทานลมในระดับปานกลาง
ลักษณะดีเด่น	ผลผลิตเนื้อยางและเนื้อไม้สูง การเจริญเติบโตดีมากในระยะก่อนเปิดกรีดทำให้เปิดกรีดได้เร็ว ด้านทานโรคใบร่วงที่เกิดจากเชื้อไฟทอปโทราระดับดี และมีจำนวน ต้นเปลือกแห้งน้อย
ข้อจำกัด/ข้อควรระวัง	เปลือกบาง เมื่อนำน้ำยางไปทำเป็นยางแผ่นดิบจะมีสีค่อนข้างคล้ำ
พื้นที่แนะนำ	ปลูกได้ในพื้นที่ทั่วไป ยกเว้นในพื้นที่ลาดชัน พื้นที่ที่มีหน้าดินตื้น พื้นที่ที่มีระดับน้ำใต้ดินสูงและพื้นที่ลมแรง

กลุ่ม ๓ : พันธุ์ยางผลผลิตเนื้อไม้สูง ฉะเชิงเทรา ๕๐

(RRIT ๔๐๒)

แม่ - พ่อพันธุ์	RRIC ๑๑๐ ill.*
ลักษณะประจำพันธุ์	ใบมีรูปร่างป้อมปลายใบสีเขียวเข้ม ฉัตรใบลักษณะเป็นรูปกรวยในช่วงยางอ่อนแตกกิ่งขนาดกลางและเล็กจำนวนมาก การแตกกิ่งอยู่ในระดับสูง ลักษณะการแตกกิ่งสมคูล รูปทรงลำต้นตรง มีลักษณะกลม ทรงพุ่มขนาดค่อนข้างใหญ่เริ่มผลัดใบเร็ว
ลักษณะทางการเกษตร	การเจริญเติบโตดีมากในช่วงอายุ ๖ ปี มีปริมาตรไม้ในส่วนท่อนซุง ๐.๑๑ ลูกบาศก์เมตรต่อต้น คิดเป็น ๗.๗๖ ลูกบาศก์เมตรต่อไร่ ด้านทานโรคใบร่วงที่เกิดจากเชื้อไฟทอปโทราและโรคราแป้งระดับปานกลาง ด้านทานโรคใบร่วงที่เกิดจากเชื้อไฟทอปโทราและโรคราแป้งระดับปานกลาง ด้านทานโรคใบจุดนูนระดับดี
ลักษณะดีเด่น	ผลผลิตเนื้อไม้สูง ด้านทานโรคใบจุดนูนระดับดี
ข้อจำกัด/ข้อควรระวัง	-
พื้นที่แนะนำ	ปลูกได้ในพื้นที่ทั่วไป

*หมายเหตุ :

ill = illegitimate clonal seed หมายถึง เมล็ดที่เก็บจากต้นแม่พันธุ์ RRIC ๑๑๐

ที่เกิดจากการผสมข้ามธรรมชาติ

AVROS ๒๐๓๗

แม่ - พ่อพันธุ์	AVROS ๒๕๖ x AVROS ๓๕๒
ลักษณะประจำพันธุ์	ไม่มีรูปร่างป้อมปลายใบสีเขียว ฉัตรใบลักษณะเป็นรูปครึ่งวงกลม ในช่วงยางอ่อนแตกกิ่งขนาดเล็กจำนวนมาก พุ่มใบทึบ ทั้งกิ่งเล็กค่อนข้างเร็วเมื่ออายุมากเหลือกิ่งขนาดใหญ่ ๑ - ๒ กิ่งในระดับสูง ทำให้ทรงพุ่มโปร่ง รูปทรงลำต้นตรงมีลักษณะกลมเริ่มผลัดใบเร็ว
ลักษณะทางการเกษตร	การเจริญเติบโตดีมากในช่วงอายุ ๖ ปี ๑๕ ปี และ ๒๐ ปี ให้ผลผลิตเนื้อไม้ส่วนลำต้น ๐.๑๐ ลูกบาศก์เมตรต่อต้น ๐.๓๑ ลูกบาศก์เมตรต่อต้น และ ๐.๔๓ ลูกบาศก์เมตรต่อต้น คิดเป็น ๗.๒๒ ลูกบาศก์เมตรต่อไร่ ๒๓.๐๗ ลูกบาศก์เมตรต่อไร่ และ ๒๘.๙๐ ลูกบาศก์เมตรต่อไร่ตามลำดับ อ่อนแอต่อโรคใบร่วงที่เกิดจากเชื้อไฟทอปโทราต้านทานปานกลางต่อโรคราแป้ง ต้านทานดีต่อโรคใบจุด นูนและโรคราสีชมพู ต้านทานลมในระดับค่อนข้างดี
ลักษณะดีเด่น	ผลผลิตเนื้อไม้สูงต้านทานดีต่อโรคใบจุดนูนและโรคราสีชมพู ต้านทานลมได้ค่อนข้างดี
ข้อจำกัด/ข้อควรระวัง	อ่อนแอต่อโรคใบร่วงที่เกิดจากเชื้อไฟทอปโทรา การแตกกิ่งระยะแรกจะมีลักษณะไม่สมดุล และในช่วงอายุมากขึ้นยางจะโค้งในส่วนยอด
พื้นที่แนะนำ	ปลูกได้ในพื้นที่ทั่วไป ยกเว้นพื้นที่ที่มีโรคใบร่วงที่เกิดจากเชื้อไฟทอปโทราระบาดรุนแรง

BPM ๑

แม่ - พ่อพันธุ์	AVROS ๑๖๓ x AVROS ๓๐๘
ลักษณะประจำพันธุ์	ใบมีรูปร่างป้อมกลางใบสีเขียวเข้ม ฉัตรใบลักษณะเป็นรูปครึ่งวงกลมในช่วงยางอ่อนแตกกิ่งระดับต่ำ การแตกกิ่งสมดุล กิ่งมีขนาดเล็กจำนวนมาก ทรงพุ่มเป็นรูปกรวย พุ่มใบทึบ เมื่ออายุมากขึ้นกิ่งที่เหลือกิ่งขนาดใหญ่ ๓ - ๕ กิ่งในระดับสูง ทำให้ทรงพุ่มโปร่งรูปทรงลำต้นตรง มีลักษณะกลมเริ่มผลัดใบเร็ว
ลักษณะทางการเกษตร	การเจริญเติบโตดีมาก ในช่วงอายุ ๖ ปี ๑๕ ปี และ ๒๐ ปี ให้ผลผลิตเนื้อไม้ส่วนลำต้น ๐.๑๐ ลูกบาศก์เมตรต่อต้น ๐.๓๐ ลูกบาศก์เมตรต่อต้น และ ๐.๔๓ ลูกบาศก์เมตรต่อต้น คิดเป็น ๗.๑๒ ลูกบาศก์เมตรต่อไร่ ๒๒.๙๑ ลูกบาศก์เมตรต่อไร่ และ ๒๘.๗๓ ลูกบาศก์เมตรต่อไร่ตามลำดับ ต้านทานโรคใบร่วงที่เกิดจากเชื้อไฟทอปโทราระดับดี ต้านทานต่อโรคราแป้ง โรคใบจุดนูน และโรคราสีชมพู ระดับปานกลาง และต้านทานลมระดับค่อนข้างดี
ลักษณะดีเด่น	การเจริญเติบโตดีมาก ต้านทานโรคใบร่วงที่เกิดจากเชื้อไฟทอปโทราระดับดี ต้านทานลมระดับค่อนข้างดี
ข้อจำกัด/ข้อควรระวัง	-
พื้นที่แนะนำ	ปลูกได้ในพื้นที่ทั่วไป ยกเว้นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ

๓.๓.๓ วิธีการปลูก

การปลูกด้วยต้นตอตา

- ปลูกในช่วงต้นฤดูฝน
- เลือกต้นตอตาที่สมบูรณ์ ตาขุนโตเห็นเด่นชัด
- ทำการกลบหลุมที่เตรียมไว้ แล้วใช้ไม้ปลายแหลมขนาดเล็กกว่าต้นตอเล็กน้อย แทงกลางหลุม ให้ลึกเท่ากับความยาวของราก
- นำต้นตอตามาปักตามรอยแทง ให้แผ่นตาอยู่แนวเหนือ-ใต้ และอยู่เหนือพื้นดินประมาณ ๑ ซม.
- กลบดินจนเสมอปากหลุมและอัดดินให้แน่น ให้ดินบริเวณโคนต้นสูงกว่าเล็กน้อยเพื่อมีให้น้ำขังในหลุม
- คลุมโคนต้นด้วยฟางข้าว หรือเศษพืชคลุม หรือเศษวัสดุคลุมดินที่หาง่ายในท้องถิ่น

การปลูกด้วยยางชำถุง

- ปลูกในช่วงต้นฤดูฝน
- ใช้ต้นยางชำถุง ขนาด ๑ - ๒ ฉัตร ควรเลือกต้นที่สมบูรณ์แข็งแรงปราศจากโรคและแมลงศัตรู
- ให้อยู่ต่อระหว่างรากกับตาอยู่ระดับปากหลุม
- ใช้มีดเฉือนก้นถุงออกประมาณ ๑ นิ้ว แล้วรีดด้านข้างของถุงให้ขาดจากกัน แต่ยังไม่ดึงถุงออก นำไปวางในหลุม ทอยกลบดินลงหลุมจน

เกือบเต็มหลุม แล้วให้ตั้งถุงพลาสติกออก ระวังอย่าให้ดินใน ถุงพลาสติกแตก กลบดินจนเสมอปากหลุม และอัดดินให้แน่นโดยให้บริเวณโคนต้นสูงกว่าเล็กน้อย เพื่อมีให้น้ำขังในหลุม

- หากมีต้นยางตายหลังปลูก ควรปลูกซ่อมก่อนหมดฤดูฝนอย่างน้อย ๒ เดือน และไม่ควรปลูกซ่อมเมื่อต้นยางอายุ ๒ ปี ขึ้นไป
- ก่อนเข้าฤดูแล้ง ควรใช้เศษพืชคลุมบริเวณรอบโคนต้นยางห่างจากต้นยางประมาณ ๕ - ๑๐ เซนติเมตร
- ก่อนปลูกยางในท้องที่แห้งแล้ง แนะนำให้ใช้ต้นยางชำถุงเพียงอย่างเดียวโดยวิธีปลูกเดียวกันแต่ขนาดหลุมลึกเป็น ๗๕ เซนติเมตร และรองก้น

หลุมเพิ่มด้วยปุ๋ยอินทรีย์หลุมละ ๕ กิโลกรัม

๓.๓.๔ การเสริมรายได้เจ้าของสวนยาง

ในช่วงระยะ ๑ - ๓ ปี หลังปลูกยาง เจ้าของสวนไม่มีรายได้จากสวนยาง สามารถหารายได้เสริมด้วยการปลูกพืชแซมยาง และเมื่อต้นยางให้ผลผลิตแล้ว เจ้าของสวนยางสามารถปลูกพืชร่วมยางควบคู่กับการทำสวนยางเพิ่มรายได้

การปลูกพืชแซมยาง

พืชแซมยาง หมายถึง พืชที่ปลูกระหว่างแถวยางในขณะที่ต้นยางมีอายุไม่เกิน ๓ ปี ได้แก่ ข้าวไร่ ข้าวโพด สับปะรด กล้วย ฯลฯ

หลักในการพิจารณาปลูกพืชแซมยาง

- การปลูกพืชที่ตลาดมีความต้องการ
- ควรใช้แรงงานในครอบครัว
- พืชที่ปลูกควรเป็นพืชล้มลุก อายุสั้น
- ไม่ควรปลูกหลังจากต้นยางอายุ ๓ ปี
- การปลูกพืชแซม ควรปลูกห่างจากแถวยางไม่ต่ำกว่า ๑ เมตร
- ควรมีการใส่ปุ๋ยให้กับพืชแซมด้วย
- การปลูกพืชไร่ต่างๆ เป็นพืชแซมยาง ควรปลูกสลับกับพืชตระกูลถั่ว
- ไม่ควรปลูกพืชแซมยางในดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- พืชที่ไม่แนะนำ คือ มันสำปะหลัง และละหุ่ง
- การปลูกพืชแซมยาง ควรเว้นระยะระหว่างแถวยางไม่ต่ำกว่า ๗ เมตร แต่ต้องมีจำนวนต้นยางไม่ น้อยกว่า ๖๔ ต้นต่อไร่ หลังจากปลูกพืช

แซมยาง ให้ปลูกพืชตระกูลถั่วแทนทันที

๓.๓.๕ การปลูกพีชร่วมยาง

พีชร่วมยาง หมายถึง พีชที่ปลูกควบคู่กับการปลูกยาง สามารถเจริญเติบโตร่วมกับยางได้

หลักในการพิจารณาปลูกพีชร่วมยาง

- คำนึงผลตอบแทนจากการลงทุนปลูกพีชร่วมยางแต่ละชนิด
- เกษตรกรควรคำนึงเกี่ยวกับการปฏิบัติดูแลรักษาพีชร่วมยางที่เลือกปลูก
- พีชร่วมยางที่ปลูกต้องไม่กระทบกระเทือนการปฏิบัติงานในสวนยาง หรือมีผลต่อการเจริญเติบโตของต้นยางจนทำให้ผลผลิตจากต้นยาง

ลดลง

- ชนิดของพีชร่วมยางที่สำคัญ ได้แก่ ระกำหวาน สละ หวาย กระจ่าง หน้าวัว ฯลฯ

๓.๔ การบำรุงรักษา

๓.๔.๑ การใช้ปุ๋ยในสวนยาง

พีชที่ปลูกยางส่วนใหญ่เป็นดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่เคยทำการเกษตรมาก่อน จึงจำเป็นต้องใส่ปุ๋ยบำรุงให้ต้นยางอย่างถูกต้องและเหมาะสม เพื่อให้เพียงพอับความต้องการของต้นยางใน การสร้างความเจริญเติบโตและการให้ผลผลิตสูง

ปุ๋ยยางพาราก่อนเปิดกรีต

- เขตปลูกยางเดิม ใช้ปุ๋ยสูตร ๒๐-๘-๒๐
- เขตปลูกยางใหม่ ใช้ปุ๋ยสูตร ๒๐-๑๐-๑๒

วิธีการใส่ปุ๋ยยางพาราก่อนเปิดกรีต

๑. ใส่แบบหว่าน เหมาะสำหรับพื้นที่ราบ เมื่อหว่านแล้วคราดกลบ
๒. ใส่เป็นแถบ เหมาะสำหรับพื้นที่ลาดเทเล็กน้อย หรือพื้นที่ที่ทำขั้นบันได โดยเขาระรองใส่ปุ๋ยแล้วกลบ
๓. ใส่แบบหลุม เหมาะสำหรับพื้นที่ลาดชัน ใช้ ๒ หลุมต่อต้นแล้วฝังกลบ

เวลาและอัตราปุ๋ยเม็ดสูตรสำเร็จที่ใช้กับยางพาราก่อนเปิดกรีต สูตร ๒๐-๘-๒๐ (เขตปลูกยางเดิม)

งวดที่	อายุ (เดือน)	ดินร่วน		ดินทราย	
		กรัม / ต้น	กก. /ไร่	กรัม / ต้น	กก. /ไร่
๒	๒	๕๐	๔	๖๐	๕
	๔	๕๐	๔๐	๙๐	๗
	๖	๗๐	๖	๙๐	๗
	๑๒	๑๓๐	๑๐	๑๗๐	๑๓
๓	๑๕	๑๕๐	๑๒	๒๑๐	๑๖
	๑๘	๑๕๐	๑๒	๒๑๐	๑๖
๔	๒๔	๑๕๐	๑๒	๒๑๐	๑๖
	๓๐	๒๓๐	๑๘	๓๒๐	๒๕
๕	๓๖	๒๓๐	๑๘	๓๒๐	๒๕
	๔๒	๒๔๐	๑๙	๓๓๐	๒๖
๖	๔๘	๒๔๐	๑๙	๓๓๐	๒๖
	๕๔	๒๖๐	๒๑	๓๖๐	๒๘
๗	๖๐	๒๖๐	๒๑	๓๖๐	๒๘
	๖๖	๒๗๐	๒๒	๓๗๐	๒๙

เวลาและอัตราปุ๋ยสูตรสำเร็จที่ใช้กับยางพารา ก่อนเปิดกรีต สูตร ๒๐-๑๐-๑๒ (เขตปลูกยางใหม่)

งวด ที่	อายุ (เดือน)	อัตราปุ๋ย กรัม / ต้น	กก./ไร่
๒	๑	๖๐	๖
	๖	๘๐	๗
๓	๑๒	๑๐๐	๙
	๑๘	๑๑๐	๑๐
๔	๒๔	๑๒๐	๑๑
	๓๐	๑๘๐	๑๖
๕	๓๖	๑๘๐	๑๖
	๔๒	๑๘๐	๑๖
๖	๔๘	๑๘๐	๑๖
	๕๔	๒๐๐	๑๘
๗	๖๐	๒๐๐	๑๘
	๖๖	๒๐๐	๑๘
๘	๗๒	๒๐๐	๑๘
	๗๘	๒๐๐	๑๘

หมายเหตุ : แนะนำให้ใช้ร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์

๓.๔.๒ ปุ๋ยยางพาราหลังเปิดกรีต

- ทุกเขตปลูกยางใช้ปุ๋ยสูตร ๓๐ - ๕ - ๑๘
- ทั้งเขตปลูกยางเดิมและเขตปลูกยางใหม่ให้ใส่ปุ๋ยครั้งละ ๕๐๐ กรัม ต่อต้น ปีละ ๒ ครั้ง ครั้งแรกใส่ต้นฤดูฝนประมาณเดือนเมษายนถึงเดือน

พฤษภาคม หลังจากยางผลัดใบในขณะที่ใบยังเป็นใบเพสลาด และครั้งที่ ๒ ใส่ประมาณเดือนสิงหาคมถึงเดือนกันยายนก่อนที่ใบยางจะแก่

วิธีการใส่ปุ๋ยยางพาราหลังเปิดกรีต

- ในพื้นที่ราบ ให้หว่านปุ๋ยห่างจากบริเวณโคนต้นยางประมาณ ๓ เมตร หรือบริเวณกึ่งกลางระหว่าง แถว คราดกลบให้ปุ๋ยอยู่ใต้ผิวดิน
- ในพื้นที่ลาดเทที่ไม่ต้องทำขั้นบันไดหรือท้องที่มีในตลุก ให้ใส่แบบหลุม ๔ หลุม รอบต้นแล้วฝังกลบ
- ในพื้นที่ลาดชันที่ทำขั้นบันได ให้หว่านปุ๋ยลงบนขั้นบันไดตลอดแถว

๓.๔.๓ การผสมปุ๋ยเคมีใช้เอง

นอกจากใช้ปุ๋ยสูตรสำเร็จแล้วเกษตรกรสามารถผสมปุ๋ยเคมีใช้เองเพื่อลดค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการใช้ปุ๋ยเคมีสูตรสำเร็จ โดยการนำแม่ปุ๋ยเคมีที่ให้ธาตุอาหารหลักมาผสมใช้เองตามสูตรที่ต้องการ สำหรับแม่ปุ๋ยที่แนะนำให้ใช้เป็นปุ๋ยที่สะดวกในการจัดซื้อและราคาถูก ได้แก่

- ปุ๋ยไดแอมโมเนียมฟอสเฟต (๑๘-๔๖-๐)
- ปุ๋ยยูเรีย (๔๖-๐-๐)
- ปุ๋ยโพแทสเซียมคลอไรด์ (๐-๐-๖๐)

ถ้าต้องการผสมปุ๋ยสูตรต่างๆ ใช้เอง จำนวน ๑๐๐ กิโลกรัม จากแม่ปุ๋ยทั้ง ๓ ชนิด ต้องใช้ปริมาณแม่ปุ๋ยแต่ละชนิด ดังนี้

สูตรปุ๋ย	ไดแอมโมเนียมฟอสเฟต (๑๘-๔๖-๐)	ยูเรีย (๔๖-๐-๐)	โพแทสเซียมคลอไรด์ (๐-๐-๖๐)	สารตัวเติม (ทราย , ดินร่วน)
๒๐-๘-๒๐	๑๘	๓๘	๓๔	๑๐
๒๐-๑๐-๑๒	๒๒	๓๖	๒๐	๒๒
๓๐-๕-๑๘	๑๐	๖๐	๓๐	-

หมายเหตุ : ปุ๋ยผสมใช้เองไม่แนะนำให้ใช้สารตัวเติม

๓.๔.๔ วิธีการผสมปุ๋ย

การผสมปุ๋ยใช้เองเป็นวิธีการง่ายๆ ที่เกษตรกรสามารถทำได้เอง เครื่องมือและอุปกรณ์ในการผสมปุ๋ยมี เครื่องชั่ง ชันน้ำพลาสติก จอบ หรือ พลั่ว ลานพื้นซีเมนต์หรือลานดินที่แน่นเรียบ โดยมีขั้นตอนการผสม ดังนี้

- ชั่งแม่ปุ๋ยที่มีขนาดสม่ำเสมอใกล้เคียงกันตามน้ำหนักที่ต้องการแม่ปุ๋ยที่ใช้ในปริมาณมากให้ชั่งก่อน เทลงบนลานผสมปุ๋ยเกลี่ยให้เป็นกองแบนๆ เสร็จแล้วจึงเอาแม่ปุ๋ยชนิดอื่นที่มีจำนวนน้อยกว่าเททับให้ทั่วกอง ตามลำดับ
- ใช้พลั่วหรือจอบผสมคลุกเคล้าปุ๋ยให้เข้ากัน โดยพลิกกลับไปมาจนปุ๋ยทุกส่วนผสมเข้ากันอย่าง สม่ำเสมอ
- ตักปุ๋ยผสมใส่กระสอบปุ๋ยนำไปใช้ได้ทันที
- ควรผสมปุ๋ยในจำนวนที่ต้องการเท่านั้น ไม่ควรเก็บปุ๋ยผสมไว้นานเกิน ๒ สัปดาห์ เพราะปุ๋ยอาจชื้น และจับตัวเป็นก้อนแข็งทำให้ปุ๋ยเสื่อมคุณภาพ

คุณภาพ

เวลาและอัตราปุ๋ยผสมใช้เองที่ใช้กับต้นยางพาราก่อนเปิดกรีด สูตร ๒๐-๘-๒๐ (เขตปลูกยางเดิม)

งวดที่	อายุ (เดือน)	ดินร่วน		ดินทราย	
		กรัม / ต้น	กก. / ไร่	กรัม / ต้น	กก. / ไร่
	๒	๓๐	๓	๖๐	๕
๒	๔	๖๐	๕	๘๐	๗
	๖	๖๐	๕	๘๐	๗
	๑๒	๑๒๐	๑๐	๑๕๐	๑๒
๓	๑๕	๑๔๐	๑๑	๑๘๐	๑๔
	๑๘	๑๔๐	๑๑	๑๘๐	๑๕
๔	๒๔	๑๔๐	๑๑	๑๘๐	๑๕
	๓๐	๒๑๐	๑๗	๒๘๐	๒๓
๕	๓๖	๒๑๐	๑๗	๒๘๐	๒๓
	๔๒	๒๒๐	๑๘	๓๐๐	๒๔
๖	๔๘	๒๒๐	๑๘	๓๐๐	๒๔
	๕๔	๒๔๐	๑๙	๓๓๐	๒๖
๗	๖๐	๒๔๐	๑๙	๓๓๐	๒๖
	๖๖	๒๕๐	๒๐	๓๔๐	๒๗

เวลาและอัตราปุ๋ยสูตรผสมใช้เองที่ใช้กับยางพาราก่อนเปิดกรีต สูตร ๒๐-๑๐-๑๒ (เขตปลูกยางใหม่)

งวดที่	อายุ (เดือน)	อัตราปุ๋ย กรัม / ต้น	กก./ไร่
๒	๑	๕๐	๕
	๖	๗๐	๖
๓	๑๒	๘๐	๗
	๑๘	๙๐	๘
๔	๒๔	๑๐๐	๙
	๓๐	๑๔๐	๑๓
๕	๓๖	๑๔๐	๑๓
	๔๒	๑๔๐	๑๓
๖	๔๘	๑๔๐	๑๓
	๕๔	๑๖๐	๑๕
๗	๖๐	๑๖๐	๑๕
	๖๖	๑๖๐	๑๕
๘	๗๒	๑๖๐	๑๕
	๗๘	๑๖๐	๑๕

หมายเหตุ : แนะนำให้ใช้ร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์

๓.๔.๕ ข้อดีของการผสมปุ๋ยเคมีใช้เอง

- หลีกเลี่ยงปัญหาเรื่องปุ๋ยปลอมหรือปุ๋ยไม่ได้มาตรฐาน เนื่องจากแม่ปุ๋ยเคมีจัดทำมาจำหน่ายได้มี การตรวจสอบคุณภาพ
- เกษตรกรมีปุ๋ยใช้ทันเวลาเพียงแต่มีแม่ปุ๋ย ๓ ชนิด ก็สามารถผสมปุ๋ยเคมีได้ทุกสูตร โดยไม่ต้องไปจัดซื้อปุ๋ยเม็ดแต่ละครั้ง ทำให้เสียเวลาและค่าใช้จ่าย รวมทั้งเรื่องประกันขาดแคลนปุ๋ยในเวลาที่ต้องการใช้แม่ปุ๋ยเคมีที่เหลือเก็บไว้ใช้ปลายปีโดยไม่เสื่อมคุณภาพ
- มีอำนาจในการต่อรองราคา เมื่อเกษตรกรผสมปุ๋ยเคมีใช้เองจำนวนมากขึ้น ทำให้เกิดอำนาจในการต่อรองราคาจากผู้ผลิตปุ๋ยเคมีชนิดเม็ด เพราะผู้ขายจำเป็นต้องลดกำไรและปรับราคาให้ถูกเพื่อดึงดูดลูกค้ากลับมาให้มีผลทำให้เกษตรกรซื้อปุ๋ยเคมีชนิดเม็ดถูกลงด้วย
- ทำให้เกษตรกรเกิดความรู้ความชำนาญ เมื่อเกษตรกรผสมปุ๋ยสูตรต่างๆ แล้วนำไปใช้กับพืชแต่ละชนิดเกิดความชำนาญและเกิดความคิด ตัดแปลงในการปรับสูตรปุ๋ย โดยการเพิ่ม - ลดปริมาณธาตุอาหารแต่ละชนิดในส่วนผสมของปุ๋ยทำให้ผู้ใช้ปุ๋ยเคมีเกิดการพัฒนาเป็นหนทางนำไปสู่ความเข้าใจ ในหลักการและหน้าที่ของแม่ปุ๋ยแต่ละชนิดเกิดผลดีแก่เกษตรกรของประเทศโดยส่วนรวม
- เกษตรกรได้ใช้ปุ๋ยในราคายุติธรรมราคาของปุ๋ยผสมใช้เองสูตรต่างๆ ถูกกว่าปุ๋ยเคมีชนิดเม็ดที่จำหน่ายเพราะลดขั้นตอนการผลิต
- เกิดการสูญเสียน้อยกว่าในกรณีที่เกิดผลเสียหาย เช่น น้ำท่วม โรคระบาด พืชผลเสียหายหมด ความสูญเสียของเกษตรกรที่ใช้แม่ปุ๋ยเคมีผสมเอง เกิดการสูญเสียคิดเป็นจำนวนเงินน้อยกว่า เพราะต้นทุนถูกกว่าเป็นการลดอันตรายเสี่ยงต่อความเสียหาย มีความมั่นคงมากกว่าการใช้ปุ๋ยเคมีชนิดเม็ด
- ทำให้เกษตรกรมีทางเลือกเพิ่มขึ้น สามารถตัดสินใจด้วยตนเองว่าควรใช้ปุ๋ยเคมีชนิดเม็ดที่มีจำหน่ายทั่วไปหรือจะผสมปุ๋ยเคมีใช้เองเมื่อเปรียบเทียบราคา

๓.๔.๖ การตัดแต่งกิ่ง

การตัดแต่งกิ่งที่ถูกรวบรวมให้ต้นยางมีลำต้นกลม ตรงเปลือกบริเวณที่กรีดไม่มีปุ่มบวมง่ายต่อการกรีด ต้นยางเจริญเติบโตได้ดีขึ้น ทรงพุ่มสมดุลโปร่ง และป้องกันโรคจากเชื้อรา

ข้อควรปฏิบัติในการตัดแต่งกิ่ง

- ไม่ควรตัดแต่งกิ่งในฤดูแล้ง
- ตัดแต่งกิ่งแขนงในระดับต่ำกว่า ๒ เมตร เริ่มตั้งแต่ยางอายุประมาณ ๑ ปี
- ในสภาพท้องที่แห้งแล้ง ควรตัดแต่งกิ่งแขนงในระดับต่ำกว่า ๑.๗ เมตร
- ใช้กรรไกรตัดให้ชิดกับลำต้น ไม่ควรใช้มีดตัดหรือสิบ
- อย่าโน้มต้นลงมาเพื่อตัดกิ่ง เพราะทำให้เกิดอันตรายต่อต้นยาง เช่น เปลือกแตก น้ำยางไหล หรือ ต้นหักได้
- ควรหาสารเคมีป้องกันโรคและแมลงที่รอยแผลตัดแต่งกิ่งทุกครั้ง

๔. แหล่งจำหน่ายผลผลิตจากยางพารา

เขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์

๑. บริษัท นอร์ทอีสท์ รีเสิร์ช จำกัด(มหาชน)
๒. สหกรณ์กองทุนสวนยางแคนดง จำกัด
๓. สหกรณ์การเกษตรคูเมือง จำกัด
๔. สหกรณ์นิคมแคนดง จำกัด
๕. สหกรณ์การเกษตรสตึก จำกัด
๖. สหกรณ์ชาวสวนยางตูมใหญ่ จำกัด
๗. สหกรณ์กองทุนสวนยางนิคมบ้านกรวด จำกัด
๘. สหกรณ์กองทุนสวนยางละหานทราย จำกัด
๙. สหกรณ์กองทุนสวนยางโนนสุวรรณ จำกัด
๑๐. สหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินละหานทรายลำจังหัน จำกัด
๑๑. กลุ่มทำสวนยางพาราดอนอะราง
๑๒. กลุ่มสวนยางพาราบ้านซับสมบูรณ์
๑๓. กลุ่มเกษตรกรชาวสวนยางตำบลโนนสุวรรณ
๑๔. สหกรณ์การเกษตรปลื้มพัฒนา จำกัด
๑๕. สหกรณ์กองทุนสวนยางโคกเพชรโนนดินแดง จำกัด
๑๖. กลุ่มเกษตรกรชาวสวนยางตำบลโคกสูง

๕. ตารางข้อมูลจำนวนเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนกับการยางแห่งประเทศไทยจังหวัดบุรีรัมย์

ข้อมูล ณ วันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๗

ลำดับที่	อำเภอ	สวนยางที่มีเอกสารสิทธิ				สวนยางที่ไม่มีเอกสารสิทธิ				รวมเกษตรกรชาวสวนยาง ยังไม่เปิดกรีด		รวมเกษตรกรชาวสวนยาง เปิดกรีดแล้ว		รวมทั้งสิ้น	
		สวนยางยังไม่เปิดกรีด		สวนยางเปิดกรีดแล้ว		สวนยางยังไม่เปิดกรีด		สวนยางเปิดกรีดแล้ว		(ราย)	(ไร่)	(ราย)	(ไร่)	(ราย)	(ไร่)
		(ราย)	(ไร่)	(ราย)	(ไร่)	(ราย)	(ไร่)	(ราย)	(ไร่)						
๑	เมืองบุรีรัมย์	๔	๒๔	๒๓๕	๒,๐๗๗	-	-	๑๔	๒๒๖	๔	๒๔	๒๔๙	๒,๓๐๓	๒๕๓	๒,๑๒๗
๒	คูเมือง	๒๕	๓,๒๔๗	๑,๘๕๑	๒๘,๒๕๕	-	-	-	-	๑๐๘	๒,๕๑๒	๑,๗๖๘	๒๘,๙๙๐	๑,๘๗๖	๓๑,๕๐๒
๓	กระสัง	-	-	๘๐	๕๕๘	-	-	๗	๕๗	-	-	๘๗	๖๑๕	๘๗	๖๑๕
๔	นางรอง	-	-	๘๔	๘๘๗	-	-	๘	๕๖	-	-	๙๒	๙๔๓	๙๒	๙๔๓
๕	หนองกี่	๓	๒๙	๒๐๓	๒,๕๐๙	-	-	-	-	๓	๒๙	๒๐๓	๒,๕๐๙	๒๐๖	๒,๕๓๘
๖	ละหานทราย	๒๗	๓๘๑	๑,๘๖๔	๒๕,๑๗๘	-	-	-	-	๒๗	๓๘๑	๑,๘๖๔	๒๕,๑๗๘	๑,๘๙๑	๒๕,๕๕๙
๗	ประโคนชัย	๑	๒	๕๐๔	๕,๑๐๔	-	-	๑๗	๒๔๔	๑	๒	๕๒๑	๕,๓๘๔	๕๒๒	๕,๓๕๐
๘	บ้านกรวด	๘๒	๑,๐๒๙	๔,๔๓๙	๕๑,๖๘๓	-	-	-	-	๘๒	๑,๐๒๙	๔,๔๓๙	๕๑,๖๘๓	๔,๕๒๑	๕๒,๗๒๑
๙	พุทไธสง	-	-	๑๓	๑๒๒	-	-	๗	๙๕	-	-	๒๐	๒๑๗	๒๐	๒๑๗
๑๐	ลำปลายมาศ	๒๓	๒๙๔	๕๖๓	๕,๑๐๓	-	-	๑๖	๓๘๐	๒๓	๒๙๔	๕๗๙	๕,๔๘๓	๖๐๒	๕,๗๗๗
๑๑	สตึก	๖๖	๖๖๓	๒,๒๐๘	๒๓,๓๕๘	-	-	๓๗	๑,๘๑๔	๖๖	๖๖๓	๒,๒๕๕	๒๕,๑๗๒	๒,๓๒๑	๒๕,๘๓๕
๑๒	ปะคำ	-	-	๓๘๘	๔,๗๓๗	-	-	๑๕	๓๓๙	-	-	๔๐๓	๕,๐๗๖	๔๐๓	๕,๐๗๖
๑๓	นาโพธิ์	-	-	๔	๒๓	-	-	๑๐	๗๘	-	-	๑๔	๑๐๑	๑๔	๑๐๑
๑๔	หนองหงส์	-	-	๘๔	๘๘๖	-	-	๗	๑๐๓	-	-	๙๑	๙๘๙	๙๑	๙๘๙
๑๕	พลับพลาชัย	๒	๑๗	๓๓	๓๒๗	-	-	๓	๕๓	๒	๑๗	๓๖	๓๘๐	๓๘	๓๙๗
๑๖	ห้วยราช	๑	๓	๕	๑๘	-	-	๑	๒๒	๑	๓	๕	๔๐	๖	๕๓
๑๗	โนนสุวรรณ	๓๔	๓๗๒	๑,๐๘๕	๑๔,๕๒๓	-	-	๑	๗๙๓	๓๔	๓๗๒	๑,๐๘๖	๑๕,๓๑๖	๑,๑๒๐	๑๕,๖๘๘
๑๘	ชำนิ	๘	๕๓	๖๙	๔๗๙	-	-	๓	๘๕	๘	๕๓	๗๒	๕๖๔	๘๐	๖๑๗
๑๙	บ้านใหม่ไชยพจน์	-	-	๑๐	๑๑๒	-	-	๓	๖๓	-	-	๑๓	๑๗๕	๑๓	๑๗๕
๒๐	โนนดินแดง	๑๐	๑๘๖	๔๕๗	๖,๐๔๐	-	-	๑๒	๒๖๖	๑๐	๑๘๖	๔๖๙	๖,๓๐๖	๔๗๙	๖,๔๙๒
๒๑	บ้านด่าน	๗	๔๓	๒๔๖	๒,๓๗๐	-	-	๘	๔๙	๗	๔๓	๒๓๘	๒,๔๑๙	๒๔๕	๒,๔๖๒
๒๒	แคนดง	๙๒	๑,๙๑๕	๑,๔๒๐	๑๘,๖๗๗	-	-	๗๕	๙๓๐	๙๒	๑,๙๑๕	๑,๓๔๕	๑๙,๖๐๗	๑,๔๓๗	๒๑,๕๒๒
๒๓	เฉลิมพระเกียรติ	-	-	๖๔	๕๒๐	-	-	๔	๒๑	-	-	๖๘	๕๔๑	๖๘	๕๔๑
รวมทั้งสิ้น		๓๘๕	๘,๒๕๘	๑๕,๙๐๘	๑๙๓,๕๕๖	-	-	๘๒	๕,๖๗๔	๔๖๘	๗,๕๒๓	๑๕,๙๐๗	๑๙๙,๙๕๕	๑๖,๓๗๕	๒๐๗,๔๗๘

อ้างอิง

๑. นายเอก อุ่นจิตต์วรรณะ	เกษตรและสหกรณ์จังหวัดบุรีรัมย์	
๒. นางสาวสุภัทรา สามารถ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ หัวหน้ากลุ่มสารสนเทศการเกษตร	รวบรวม/ตรวจสอบ
๓. นางสาวธีรภรณ์ ดวดไธสง	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน	พิมพ์/จัดทำรูปเล่ม
๔. ข้อมูลจากสำนักงานการยางแห่งประเทศไทยจังหวัดบุรีรัมย์		

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดบุรีรัมย์

ข้อมูล ณ สิงหาคม ๒๕๖๗

